

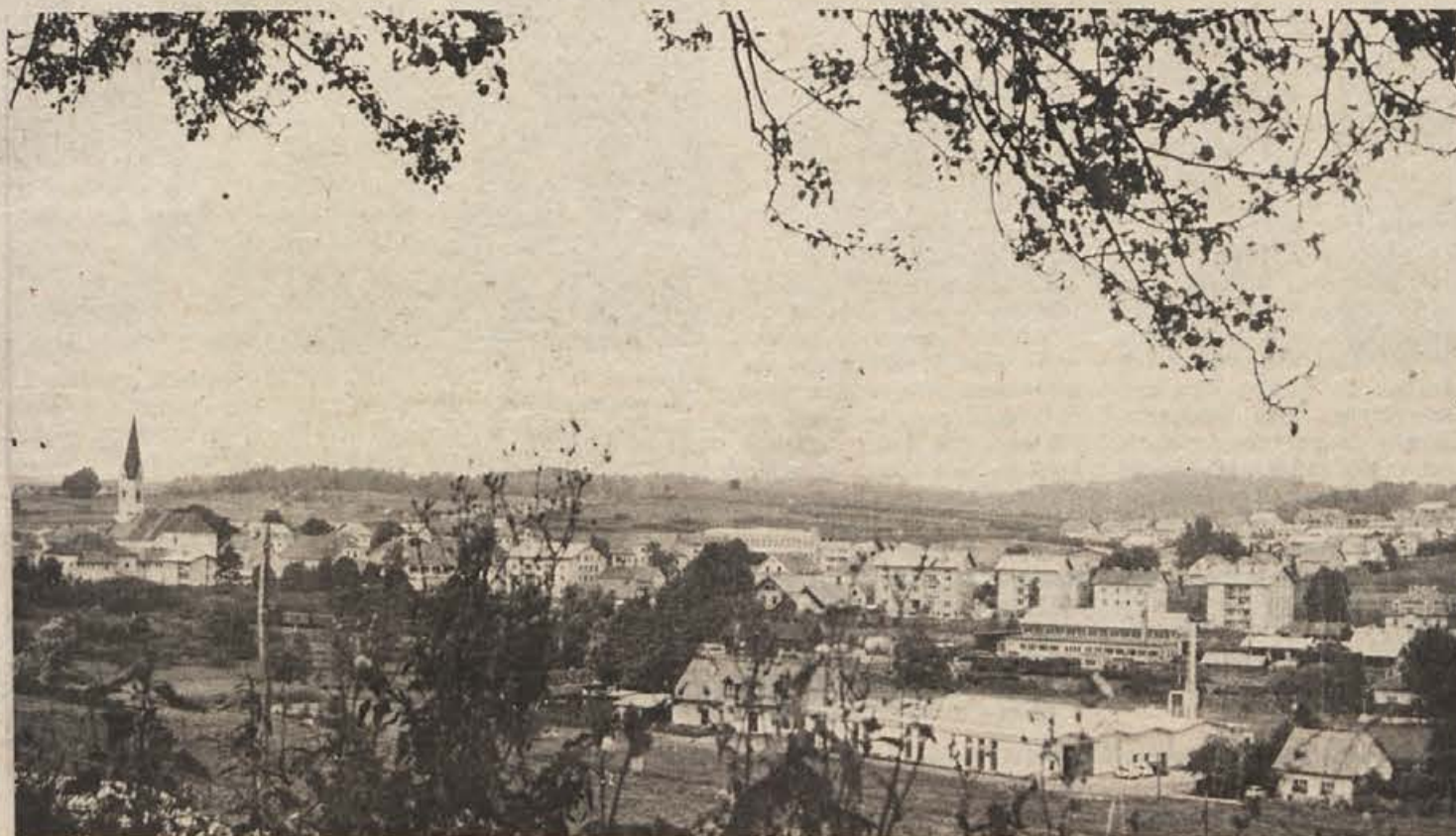
BREŽICE - Danes se bo sestala komisija za ustanavljanje TOZD pri občinski konferenci ZK Brežice. Razpravljala bo o uresničevanju ustavnih dopolnil in o pripravah na referendum pri trgovskima podjetjema Krka in Ljudska potrošnja.

SEVNICA - Včeraj je obiskal sevnjsko občino Franc Šetinc, sekretar sekretariata CK ZKS. Obiskal je obrat krmeljske Metalne in se pogovarjal z občinskim političnim vodstvom.

TREBNJE - Jutri bo v počastitev občinskega praznika med-občinsko tekmovanje kegljark. Ob praznovanju bo še več drugih športnih prireditev.

BREŽICE - V torek je bil tehnični prevzem novega otroškega vrteca, ki bo te dni sprejel v varstvo predšolske otroke.

METLIKA - Jutri, 31. avgusta popoldne, se bo zadnjič pred septembrsko proslavo sestel pripravljali odbor s predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Hočejo, da bi vse delovalo brezhibno.

Trebnje v spomin na Gubčevo brigado

Osrednja prireditev letošnjega občinskega praznika bo v nedeljo v Velikem Gabru, kjer bodo odprli novo šolo in asfaltirano cesto

4. septembra bodo občani trebanjske občine slavili svoj občinski praznik. Slavijo ga v spomin na ustanovitev Gubčeve brigade, ki je začela svojo zmagoslavno pot pred 31 leti na Trebelnem. Osrednja prireditev letošnjega praznovanja bo v nedeljo, 2. septembra, v Velikem Gabru, kjer bodo ob tej

priložnosti odprli novo šolo in asfaltirano cesto.

Trebanjska občina je sicer uvrščena med manj razvite v Sloveniji in zato uživa pomoč širše družbene skupnosti, vendar ji je to samo v spodbudo pri naporih delovnih ljudi, občanov in kolektivov, da bi čimprej presegli okvire nerazvitosti. O

tem, kako se občina kolektivni in vsi občani prizadevajo za doseg večje gospodarske os-

nove in napredka, preberite v posebni prilogi današnje številke.

Prihodnje leto še pivo?

Odprli so letošnji vinski sejem v Ljubljani

24. avgusta so v Ljubljani odprli 19. mednarodni sejem vina, sadnih sokov in žganih pijač. Otvoritev so se udeležili tudi podpredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Breclj, podpredsednik IS Slovenije Rudi Čačinovič, predsednik gospodarskega zbora republike skupščine Tone Bole, predsednik skupščine mesta Ljubljane Sergej Vošnjak in mnogi drugi predstavniki in gostje iz domovine in tujine.

Kaže, da bo prihodnji 20. sejem že „vinogradniški-vinski sejem“, s čemer bo sejemu dan večji vzgojno-prosvetni pomen. Verjetno bo prodri tudi predlog, po katerem bodo že prihodnje leto poleg vina, sadnih sokov in žganih alkoholnih pijač prvič ocenjevali tudi pivo.

Za vzorce vin je bilo letos podeljenih 7 nazivov „Sampion“, ki jih dobijo najboljša vina (5 tujim vzorcem in Agrarii Koper ter Slovenija vino-obrat Ormož), za vzorce žganih pijač so bili podeljeni štirje „Sampioni“ (3 podjetju TALIS Maribor in podjetju Zupski mlin iz Kruševca), sadni sokovi pa so dobili 5 najvišjih ocen „Grand Prix“.

NOV VRTEC V NOVEM MESTU

V ponedeljek, 3. septembra, bodo na Ljubljanski cesti odprli nov otroški vrtec, ki bo omilil težaven položaj otroškega varstva v Novem mestu. Novi vrtec ima 27 oddelkov in bo sprejel pod streho 116 otrok. Vzgojnovarstvena ustanova pa ima že v samem začetku težave s pomanjkanjem kvalificiranih strokovnih kadrov, ker jih zaradi neurejene stanovanjskega vprašanja ne more dobiti potrebno število.

Stare skrbi

Se nekaj dni in šolska vrata se bodo odprla. Večina otrok se tega veseli, na učitelje pa se zgrinjajo nove skrbi. Kaj jim bo prineslo novo šolsko leto? Položaj na Dolenjskem je vse prej kot rožnat. Se celo v mestu ponekod manjka učiteljev. Na podeželskih solah, zlasti na podružnicah, pa manjkajo celo učitelji za razredni pouk. Nekaj šol je ostalo brez učiteljev in rešujejo položaj tovariši iz sosednjih šol. V višjih razredih na oddaljenih solah ni strokovnih moči in tudi to breme je padlo na rame razrednih učiteljev, ki poučujejo tudi na predmetni stopnji, kakor pač vedo in znajo. Tako je bilo lani in tudi letos ne bo drugače. Nekaterim so bila ta bremena pretežka, zato so odšli drugam.

Zdaj so podpisani sporazumi, ki zagotavljajo prosvetnim delavcem upanje, da bo njihovo delo končno bolje ovrednoteno. Podpis je žal prepozno! Šole na podeželju so še brez učiteljev in prazno je upanje, da jih bodo do začetka leta dobile. In kje je zdaj uresničenje gesla, da imajo vsi otroci enake pravice - torej pravico do enako kakovostne izobrazbe? Se vedno so otroci oddaljenih šol na slabšem kot otroci iz Novega mesta in večjih krajev in še vedno je gimnazija, z izjemo pedagoške, v kateri so večinoma podeželski dijaki, privilegij mestnih otrok. Otroci s podeželja se vključujejo v poklicne šole ali pa še v te ne.

Knjigarne so polne kupcev. Starši odhajajo iz njih polnih rok in praznih žepov. Tu ni razlike med podeželskimi in mestnimi starši; stroški za šolanje so za oboje enaki. Vsi otroci bodo imeli knjige, zvezke in vse, kar sodi zraven, in ob koncu leta bodo zvezki popisani, učenost iz knjig pa se bo preselila v otroške glave. Razlika pa bo vendarle, a ne po krivdi otrok, in nad tem bi se morali zamisliti.

IVA KRŽE

BELT: minimalni zaslužki

Ves kolektiv, od direktorja do zadnjega delavca, je pred dnevi dobil enako plačilo: 870 din - To je eden nujnih ukrepov za rešitev

V 800-članskem kolektivu črnomeljskega Belta, ki je zabredel v izgubo in sprva ni kazal zaradi tega resne prizadetosti, se je marsikaj obrnilo. Velike kadrovske spremembe na ključnih delovnih mestih so v kolektivu toplo pozdravili, delavci so jih zahtevali že prej. Prav tako zaradi dobre obveščenosti in delovanja družbenopolitičnih organizacij ni bilo nobenih nevšečnosti, ko so delili kuverte z julijskim zaslužkom. Kakšno je trenutno vzdušje v kolektivu, so povedali:

DANICA MITROVSKI, tajnica direktorja: „V Beltu sem že celih 18 let in sem s kolektivom preživela težke in tudi dobre čase. Zaradi izplačila minimalnih osebnih dohodkov po mojem ni bilo razburjenja

samo zato, ker smo zdaj vsi enako prizadeti, od najbolj do najmanj odgovornega. Ta ukrep je bil nujen, če se hočemo rešiti izgub, čeprav vsakega izmed nas pošteno useka. Potroeli bomo, ker nam ni vseeno,

kaj bo z Beltom. Ker ima skoro vsak izmed nas več posojil, smo prosili podjetja in banko, naj ne zahtevajo obrokov, dokler bomo imeli minimalne zaslužke.“

JANKO GLADEK, obratovodja mehantičnega obrata: „Minimalni osebni dohodki so posledica neoprvljenih planskih nalog, hkrati pa dobra šola za v bodoče. Večina delavcev v našem obratu je ta ukrep sprejela z razumevanjem. Če bi tako resno zgrabili bika za roge že prej, zdaj ne bi bili v taki kaši. Ker je veliko delavcev tudi kmetov, zdaj zaradi nizkih osebnih dohodkov ne bodo življenjsko ogroženi. Delavcem, ki imajo družine in žive samo od zaslužka in jih ukrep o minimalnem zaslužku spravlja v socialno ogroženost, bo pomagal sindikat. Na srečo takih primerov ni veliko.“

IVAN HRIBLJAN, poslovodja montaže in izdelave gradbenih strojev: „Hudo mi je, ker so zdaj najbolj prizadeti. Udarec bi bil veliko milejši, če bi že prej postopoma nižali zaslužek, tako pa moramo ves grenki zalogaj pojesti naenkrat. Drugega izhoda kot minimalne plače tudi jaz ne vidim. Menim, da je naš bodoči uspeh odvisen predvsem od livarne. Če bodo tam zagrabili, kot pričakujemo, in zmanjšali izmeček, bomo gotovo splavali na suho. Kot slišim, je po zadnjih ukrepih že manj izdelkov z napako.“

STJEPAN PULJAK, delavec v orodjarni in sekretar občinskega aktiva proizvajalcev: „Do tega je moralo priti. Meni je ostalo ta mesec 220 din na člana družine, in res ne vem, kako bom pričakal novo plačo. Vseeno pa sem prepričan, da je taka pot potrebna. Le zakaj niso vprašali delavcev za mnenje tudi prej, ko je bilo dovolj denarja in so ga delili. Mi delavci smo že pred dvema mesecema predlagali, naj bi imeli 80-odstotne zaslužke in vsi enake plače, dokler je podjetje v krizi. „Višjim“ to ni ugajalo. Zakaj ni nihče tako jasno in glasno opozoril kolektiva takrat, ko je bilo samo milijon izgube. Zakaj so čakali, da je primanjkljaj narasel? Zdaj z ysemi močmi rešujemo potapljačo se barko. S hudimi napori in žrtvami jo bomo zvelikli na suho.“

RIA BAČER

Se malo in vrata šol po vsej Sloveniji se bodo odprla, da sprejmejo znanja željno mladino. Vendar sama želja po znanju ni dovolj, solar potrebuje sto eno stvar za pouk. Večino teh si te dneve lahko kupi kar pod arkadami Mladinske knjige in se tako izogne gneči v prodajalni. (Foto: S. Mikulan)

Med redkimi proizvajalci, ki so prejeli za vzorce vin najvišje priznanje ŠAMPION 1973, je bil tudi Avstrijec Johan Lang. „Ujeli“ smo ga, ko je pri avstrijskem paviljonu proslavil visoko priznanje v družbi generalnega avstrijskega konzula v Jugoslaviji dr. Heinricha Riesenfelda, njegove tajnice Ilse Sterrer in dr. Walterja Weissamna. Pokušali so „Sampiona 1973“-traminca, letnik 1972. (Foto: J. Primc)

Več domačega kruha

Pridelovanje pšenice se seli na velika posestva – Zakaj ne pridelamo dovolj žit?

Zakaj v kmetijski državi ne moremo pridelati dovolj krušnih žit? To vprašanje se ponavlja že leta in leta. Gospodarstveniki načrtujejo, kako bi pridelali dovolj pšenice, da je ne bi bilo treba uvažati, a njihovi predlogi se ne uresničujejo. Kje so vzroki?

Najpogosteje dobimo odgovor, da je pšenica pre poceni. Kmetje je ne marajo sejati veliko, del pridelka pa še pokrmijo živini, če ga sami ne porabijo za kruh. Če bi bila le nekaj dražja, ki je baje pridelali in prodali mliniskim podjetjem toliko, da je ne bi bilo treba več uvažati.

Take odgovore pa je treba bolj pretehtati. Nekateri so se že lotili tega in ugotavljajo ali vsaj menijo, da le z višjo ceno ne bo moči zagotoviti dovolj krušnih žit. Menijo, da manjši kmetje ne bodo pridelovali pšenice za prodajo, četudi bi jim jo plačali po 1,60 ali 1,80 din za kilogram. Raje bodo pridelovali krmo za pitanje živine. Družbena posestva pa je na sedanjih zemljiščih ne morejo pridelovati veliko več, ker morajo gojiti tudi koruzo, sladkorno peso, sončnice in drugo, v Sloveniji pa predvsem krmne rastline.

Družbena posestva pridelajo več kot dve tretjini vse odkupljene pšenice v naši državi. Za mnoge je tudi sedanja odkupna cena dovolj spodbudna. Seveda bi jim prišel prav vsak dinar, ki bi ga dobili za pšenico več, zato se zavzemajo za višjo odkupno ceno. Za manjše kmete pa tudi 2 din za kg pšenice še ne bi bilo dovolj spodbudno. Ne zato, ker njihovo delo ne bi bilo dovolj plačano, če si pomagajo s stroji, ampak ker pšenica ne zahteva veliko dela. V primerjavi s pridelovalnimi stroški daje visok čisti dohodek, toda malo po hektarju. Če kmet prideluje krmo in redi živino, je veliko bolj zaposlen, ustvari pa tudi veliko večji dohodek po hektarju svojega posestva. Le izračunajte, koliko bi dobil kmet za pšenico, če bi jo pridelal na 3 ali 5 ha, in koliko za živino, ki bi jo redil s krmo, pridelano na tistih zemljiščih! Kmetje to že vedo, zato raje

Bogota – To je vse, kar je ostalo od kolumbijskega potniškega letala, ki je skupaj z 36 potniki in 5 člani posadke zadelo v hrib nedaleč od Bogote, prestolnice Kolumbije. Menijo, da je letelo preizkreno in zaradi hude megle trčilo v neki hrib komaj pet minut po vzletu z letališča. Nesreče ni preživel nihče. Na sliki: reševalci zaman iščejo preživele med razbitinami letala. (Telefoto: UPI)

Človek, o katerem smo v naši rubriki pisali razmeroma pogosto kot o šarmantni osebnosti ne samo diplomatskih, marveč tudi mondenih krogov, dr. Henry Kissinger, je zlezel za stopničko (če ne dve) višje. Iz osebne svetovalca predsednika Nixona za nacionalno varnost se je prelevil po ukazu svojega šefa v ministra za zunanje zadeve. To se je zgodilo minuli teden, potem, ko je odstopil dosedanji ameriški sekretar za zunanje zadeve, kot se uradno glasi ta naslov, William Rogers. Ta bo poslej opravil posle odvetnika v neki znani newyorški odvetniški pisarni. Rogers je bil zadnji član Nixonovega kabineta, ki je opravil svojo dolžnost... za slehernega pride kdaj konec – toda za Kissingerja je ta (trenutno) še zelo daleč...

Medtem pa je London preživel teden strahu zaradi več kot dvajset bombnih napadov, za katere utemeljeno sumijo, da so jih povzročili pripadniki tajne preprovdane irske armade, IRA. Namen zadnje silovite „ofenzive“ sicer še ni čisto jasen, gotovo pa je, da jo je treba vzeti zelo resno. Britanska policija je za zdaj brez moči, boji se pa, da bodo pripadniki IRA šele pokazali svoje zobe, če bodo uresničili obljubo, da bodo nanreč začeli napadati ne samo London, marveč kar vso Britanijo... mestna gverila tudi v „civilizirani“ Britaniji...

Tačas pa doživlja svojo dramo tudi švedska prestolnica, kjer so pričla nenavadni situaciji: neki ropar se je zaprl v kletni trezor znane švedske banke – vendar pa skupaj s štirimi talci. Terja veliko odkupnino in prost izhod iz poslopja. Policija za zdaj ni bila voljna popustiti in tako mineva že šesti dan, odkar je ropar skupaj s talci (in nekim zapornikom, ki so ga izpustili in pripeljali k njemu na njegovo izrecno željo) zaprt v kleti banke. Policija je pred vrata postavila športni avto, s katerim naj bi ropar ušel, toda ta za zdaj noče iz banke... vroča drama sredi severne prestolnice...

tedenski zunanjepolitični pregled

redijo živino, kot prodajajo pšenico, če je pri hiši le dovolj delovnih rok.

Nekateri očitajo kmetom, da pšenico, ki je ne porabijo za kruh, raje pokrmijo živini, kot bi jo prodali. Gotovo je niso posejali za prodajo, ampak zaradi kolobarjenja. Pri nas je namreč koruza navadno dražja kot pšenica, ker je ne pridelamo dovolj, dovoz iz oddaljenih krajev, npr. Vojvodine, in marže posrednikov od tistega pridelovalca do našega živinorejca pa nanesejo veliko.

Kako potem pridelati toliko krušnih žit, da ne bi bilo treba uvažati pšenice? Pridelovalci jih bodo lahko le družbena posestva na velikih poljih s stroji in taki kmetje, ki ne bodo utegnili na vsem posestvu pridelovati krmo za živino, oziroma morda živine sploh ne bodo redili. Taki pa bodo morali imeti še drugo zaposlitev, kajti samo z dohodki od pšenice bi slabo živeli, četudi bi imeli 10-hektarsko kmetijo. To se kaže tudi pri usmerjanju kmetij. Razdrobljeno kmetijstvo ne bo dajalo veliko krušnih žit. Odkupna cena pšenice, ki bi ustrezala malim pridelovalcem, ne bi bila sprejemljiva za porabnike.

JOŽE PETEK

slabo pa utegne biti zato, ker bi utegnili ceno za tak mir plačati drugi – tisti, ki jih pri dogovaranju ni zraven.

Neurvršeni želijo v takem svetu prostor tudi zase in možnost, da povedo svoje, da sodelujejo v zblizevanju, ki oblikuje nove odnose na svetu. Želijo, da bi bili sestavni del novih, bodočih odnosov na svetu.

Ravno tako pomemben je tisti del alžirskih razgovorov, ki bo obravnaval ekonomsko plat odnosov. Bogati so sedaj bogatejši, kot so bili kdajkoli, revnejši pa imajo v primerjavi z njimi vse manj – prepad med razvitimi in nerazvitimi se širi.

SESTANEK NEURVRŠENIH V ALŽIRU

Tudi v takem, skrajno nezadovoljivem, stanju stvari vidijo neurvršeni svojo vlogo in Alžir naj bi predvsem poiskal konkretne (ali kar se da konkretne) odgovore na vprašanja, kako to spremeniti, izboljšati v korist manj razvitih.

Nesporno je namreč, da si neurvršeni, ki predstavljajo v veliki večini primerov tudi dežele v razvoju, preprosto ne morejo več privoščiti zaostajanja brez usodnih in morebiti nepopravljivih posledic.

In če naposed na kratko skiciramo še tretji splot vprašanj, o katerih bodo govorili v Alžiru, namreč tista, ki zadevajo medsebojno sodelovanje, je mogoče reči naslednje: neurvršeni bodo poskusili še bolj strniti svoje vrste, poiskati načine in možnosti za tesnejše medsebojno sodelovanje in nastopanje „navzven“ povsod tam, kjer to terjajo njihovi interesi.

To so zgolj skicirani okviri, v katerih bo tekla razprava v Alžiru. Znotraj njih bodo seveda razpravljali o celi vrsti konkretnih akcij in pobud – od tega, kako bolje pomagati osvobodilnim gibanjem v njihovem boju zoper kolonializem, pa do iskanja rešitve še vedno aktualne bližnjevzhodne krize.

Svet neurvršenih pričakuje od Alžira predvsem akcijsko napotilo, konkretne pobude – koliko bodo neurvršeni v tem uspehi, pa je odvisno predvsem od njihovega iskrenega sodelovanja in pripravljenosti, da najdejo skupno stališče tudi tam, kjer ga sedaj morebiti ni.

TELEGRAMI

TOKIO – Potnike, ki so se v ponedeljek dopoldne vkrkali na letalo, namenjeno v Frankfurt, so najnatančneje pregledali, ker je obstajala možnost, da bo kdo poskušal letalo ugrabiti. Pri pregledu je sodelovalo nad 50 policistov. Za preventivne ukrepe so se odločili zaradi tega, ker se bo v Bangkoku vkrkalo 47 Izraelcev.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Sredi minulega tedna je sekretariat koordinacijske komisije republiške konference SZDL Slovenije za usmerjanje in spremljanje ustavne razprave ugodno ocenil doseženi potek razprav, še posebej pa obsežni in dobro organizirane priprave na bližnjo javno razpravo v septembru.

V vseh občinah so že bile uvodne razprave izhodniših in pomembnih prvinah naših ustavnih določil, v mnogih občinah, mestnih skupnostih in temeljnih organizacijah združenega dela pa so imeli tudi širše specializirane razprave. Ustanovljeni so bili občinski koordinacijski odbori in politični aktivni za razlago ustavnih dokumentov. Še posebej pomembno je to, da so skoraj v vseh občinah že sprejeli konkretne programe te politične akcije, s katerimi predvidevajo roke, nosilce in obseg razprav.

Predvidevajo, da bo v Sloveniji pri razlagi novih ustavnih rešitev sodelovalo približno 3.000 družbenopolitičnih delavcev in da bo samo septembra organiziranih več kot 10.000 razprav.

V dosežanih razpravah so največ pozornosti posvečali delegatskemu sistemu, zlasti njegovemu izvajanju v praksi, vlogi mestnih skupnosti, komunalnemu sistemu in medobčinskemu sodelovanju, samoupravnim interesnim skupnostim in skupščinskemu sistemu.

Plenum skupine za grozdje in vino pri zvezni gospodarski zbornici je imel ob koncu minulega tedna sejo v Ljubljani. Seje se je udeležilo tudi okoli sto predstavnikov proizvajalnih in pridelovalnih organizacij iz vse države. Sklenili so, da je treba najpozneje v dvajsetih dneh po pridelovalnih območjih doseči dogovore o letošnjih odkupnih cenah za grozdje.

Tudi letos se pojavlja ista težava kot lani – za grozdje je treba zagotoviti sredstva. Odkupiti bi morali okoli 45.000 vagonov

grozdja za predelavo. Menijo, da bomo letos pridelali 120.000 do 130.000 vagonov grozdja.

Prav takšne težave so s sončnicami. Letos pričakujemo v naši državi doslej največji pridelek sončnic in to kar 440.000 ton sončničnega semena, kar je za 44 odstotkov več kot lani. Toda tako velik pridelek ima še drugo, temnejšo plat medalje.

FINANČNE SKRBI DOBRE LETINE

V poslovnem združenju tovarn jedilnega olja opozarjajo namreč na to, da bo takšen rekorden pridelek sončnic povzročil težave – od kod dobiti dovolj sredstev za odkup. Za 440.000 ton sončnic je treba več kot 1230 milijonov dinarjev.

Od teh sredstev bi morale 87 odstotkov zagotoviti tovarne olja in poslovne banke, tega pa po lastnem zagotovitvi ne zmorejo. Zato predlagajo, naj bi povečali reeskontne kredite jugoslovanske narodne banke, na pomoč pa naj bi priskočile še republike, pokrajini in zvezna direkcija za živilske zaloge.

V družbenih sadovnjakih bodo letos obrali okoli 11.000 vagonov jabolk kvalitetnih sort. Približno toliko naj bi jih obrali tudi zasebniki.

Letošnja letina jabolk je malce obilnejša kakor lani. Sadjarji so se domenili, da bo odkupna cena za jabolka okoli 3 dinarje za kilogram, kar je za 50 par več kot lani. Zato lahko pričakujemo jabolka dražja tudi v trgovinah.

Kaže, da takšnih težav ne bo s pridelkom sladkorne pese. Tovarne sladkorja napovedujejo, da bodo letos proizvedle za 20 odstotkov več sladkorja kot lani. Prve količine tega živila iz letošnje proizvodnje bodo na trgu že v prvih dneh septembra.

Več sladkorja bo že zaradi tega, ker smo letos zasejali za 10 odstotkov več površin kot lani, poleg tega pa je zaradi ugodnega vremena pesa zelo dobra in vsebuje celo do 15 % več sladkorja kot običajno.

Dopusti v julijskih dneh so v mnogih industrijskih vejah botrovali temu, da so v njih proizvedli manj, kot bi lahko sicer. Nekaj tovarn v Sloveniji je minuli mesec delalo celo le petnajst dni.

Slovenski premogovniki trdijo, da so nakopali manj premoga, ker so imeli veliko pomanjkanje delovne sile. Ker ni bilo dovolj premoga, so termoelektrarne pokurile rudnikom tudi vse zaloge, da so lahko proizvedle nekaj več električne energije. Slabše pa so se odrezale hidroelektrarne, ki so proizvedle minuli mesec kar za 16 odstotkov manj električne energije kot mesec poprej.

Zaradi tega smo morali uvesti redukcijo električne energije, kar je najbolj prizadelo železarne in barvasto metalurgijo. Prav zaradi redukcije sta naredili manj na primer železarna Jesenice in tovarna glinice in aluminija „Boris Kidrič“.

Nekatere tovarne so se začele pritoževati, da jim ostajajo zaloge, ako ima na primer tovarna TAM iz Maribora na zalogi kar 751 tovarnjakov. Tudi prodaja pohištva ni bila dobra in so v tej panogi precejšnje zaloge.

V metliškem Kometu, kjer so ženske v večini, so zanje delovne možnosti dokaj dobre: imajo sanitarne prostore s tuši, bolniško sobo in jedilnico. Po napornem delu ob tekočem traku (na sliki) se žene in dekleta rade poslužujejo teh ugodnosti. (Foto: R. Bačer)

V petek je preko 70 bodočih vajencev s starši obiskalo tovarno IMV v Novem mestu. Po ogledu tovarne so podpisali učne pogodbe. Tovarna IMV si tako pravočasno zagotavlja dovolj delovnih moči, ki jih bo pri svojem hitrem razvoju potrebovala. (Foto: S. Mikulan)

Zadnja deia za ureditev nove šole v Dolenjskih Toplicah gre do koncu. Pionirjevim delavcem je uspelo pravočasno zgraditi stavbo in tako se bodo otroci iz Topliške doline že prve dneve septembra preselili iz stare, dotrajane šole v moderno novo poslopje. (Foto: S. Mikulan)

Na Mirni potekajo številna komunalna dela: regulacija Mirne in pritokov, gradnja kanalizacije in čistilne naprave ter modernizacija krajevnih poti in cest. (Foto: M. Vesel)

SPET MODNE REVIE

Tovarna BETI se bo na letošnjem Zagrebškem velesejmu predstavila z nekaj novostmi iz proizvodnje, medtem ko bodo novo kolekcijo izdelkov za pomlad in poletje 1974 pokazali kupcem na domačih modnih revijah. Vsak dan do konca septembra bodo imeli v metliški tovarni modno revijo, manekne pa so izbrali kar med svojimi delavkami. S takim načinom prodaje so poizkusili lani, izkazalo pa se je, da je učinek mnogo boljši. Kupci se veliko lažje odločajo za izdelke, če jih vidijo na telesu.

Sejmišča

NOVO MESTO - Od zadnjega sejma se cene na novomeškem sejmišču niso bistveno spremenile. Pripeljali so 284 prašičev, prodali pa so jih 208. Cene so se gibale za prašiče, stare nad 6 mesecev, med 350 in 420 din, za prašiče pod 6 mesece starosti pa med 430 in 650 din.

BREZICE - Na tedenski sejmu so rejci pripeljali 349 prašičev. Prodali so 296 živali. Cene so bile: za prašiče do 3 mesece stare do 25 din, nad 3 mesece pa 18 din za 1 kilogram žive teže.

Veliko turistov, v blagajnah suša

Republiški podsekretar v sekretariatu za gospodarstvo Rado Lipičar meni, da letošnji naval tujih turistov ne bo kronan z lepim izkupičkom. Gosninske in turistične organizacije pripisujejo krivdo zamrznjenim cenam in storitvam, ne gre pa zanemarjati povečanja davjatev, ki bremenijo gostinske in turistične organizacije.

Prenočitev je do konca julija za 8 odst. več kot v enakem lanskem obdobju, samo prenočitev tujih turistov pa je celo za četrtno več. Vendar pa teh razmerij ne gre precejevati, saj je bila lanska sezona od aprila do junija zelo slaba.

Ob navalu turistov so prišli še bolj do izraza stari problemi: pomanjkanje kadrov ter majhni osebni dohodki, ki so večji samo še od dohodkov v kmetijstvu. Nekvalificirani delavci, ki jim pripada 1.200 din mesečnega osebnega dohodka, skoraj ni mogoče najti, saj imajo v tujini trikrat večje dohodke.

V Sloveniji z izjemo enega primera v Portorožu nismo zasledili pojavov, da bi hoteli isto posteljo prodajali večkrat. Zato pa je več težav zaradi slabe založenosti, zlasti z mesom,

sadjem in zelenjavo. V prvem polletju je devizni dohodek dosegel 72 milijonov dolarjev, k čemur je najbolj pripomogel odkup deviz. Kajpak je le manjši del tega denarja ostal v Sloveniji. Kakšen bo končni rezultat, za zdaj, ko sezona še ni končana, kljub rekordnemu obisku in neznosni gneči na cestah ni mogoče povedati.

R. KOMLJENOVIC

Malo je pravega namiznega sadja

Odkup

Te dni je metliška kmetijska zadruga v vseh poslovalnicah začela odkupovati jabolka. Letos plačajo za kilogram 70 par, odbijejo pa 2 odstotka od izkupička za 100 kg sadja za prevoznik unesek. Sadje bodo v celoti odkupila tovarna Bel-sad v sosednji črnomaljski občini.

Lani sadno drevje ni obrodilo, zato tudi odkupa sadja ni bilo, pred dvema letoma pa so kmetovalcem plačevali za kilogram odkupljenih jabolok 30 par. Letošnja cena je torej več kot še enkrat večja od predlanske, še vedno pa se kmetovalcem zdi malo. Spet nekateri izjavljajo, da bodo jabolka raje pustili zginiti na drevju. Res je draga delovna sila, kadar je treba pobirati sadje in ga nalagati na vozove, drago je tudi vzdrževanje živine, ki mora sadje pripeljati do odkupne postaje.

Po drugi strani pa tovarna, v kateri so zaposleni včasih isti ljudje, ki sadje prodajajo, ne more uspevati, če bi plačevala več. Pri vsem tem je v ozadju le eno: v Beli krajini imajo pretežno industrijsko sadje, to pa ima povsod nizko ceno. Ker sadnega drevja navadno ne škropijo, ne cepi-

jo in ne vzdržujejo kot pravi sadjarji, zraste, kar zraste.

Da bi belokranjski kmet namesto 70 par dobil za kilogram jabolok 1.50 din ali pa tudi več, bi moral pridelovati jabolka, ki niso le debela, lepo rdeča ter brez vsakovrstnih pik, ampak tudi znanih sort. Trg za namizno sadje je vsako leto bolj zahteven, ker je izbire dovolj.

Malo več zaslužka se obeta pri prodaji sliv, katerih odkup se bo začel konec avgusta. Za kilogram sliv bo zadržana plačevala 1,10 din. Povsem drugačen položaj pa imajo vinogradniki. Ker je veliko zasebnih vinogradov že obnovljenih in zasejanih z zlahno trto, je odkupna cena grozdja vsako leto dokaj ugodna. Kakšna bo letos, bo določeno konec septembra.

ta!) in ob nedeljah je samo sadje in zelenjavo!

Jelko Štojs, predsednik IO TIS Sevnica: Zakaj se je tako mudilo ukinjati srednje šole za učitelje?

Beg učiteljev

Pomanjkanju predmetnih učiteljev se je v sevnjski občini sedaj pridružil še pomanjkanje učiteljev za razredni pouk. Učiteljice za gospodinjstvo grede raje za kuharice v tovarniške menze. Tudi sicer si rad marsikdo izkaže raje izbere pot v gospodarstvo in večja središča. Lanskemu primanjkljaju učiteljev v sevnjski občini se je to poletje pridružil še 15 odpovedi! Z odpriimi rokami sprejemo vsakega razrednega učitelja.

Kako pa je s štipendijami? „Zalostno,“ pravijo pri temeljni izobraževalni skupnosti. Pridejo in se zahvalijo, čez nekaj dni pa pride nazaj iz Ljubljane ali Maribora za povračilo štipendije! Denar in morala vežeta štipendista. Za prvo in drugo, kot kaže, ni ovir. V Sevnici štipendirajo 30 mladih. Vsako leto s bojaznijo čakajo, kdo vse bo smedel besedo. Ob tem se zastavlja vprašanje, kaj je s samoupravnim dogovorom o štipendiranju in kreditiranju, katerega podpisnik so vse najvišje ustanove v republiki, od Gospodarske zbornice dalje. Če že mlade zavede dinar in najdejo besedo hvala za štipendijo le takrat, ko jo potrebujejo, in jo vržejo pred vrata, ko se izločajo, mora biti nekaj narobe pri tistih, ki podpirajo tako prepričevanje. Treba bi bilo le pogledati štampiljke bančnih nakaznic in ukrepiti. Zaenkrat so najzanesljivejša pot za kader preizkušeni kadri iz šol, ki še nadalje študirajo.

vredno je zapisati...

Pred meseci smo secirali družinski proračun povprečne dolenjske 4-članske družine. Takrat smo zapisali, da je potrebna skoraj čarovnija, če se hoče družina ob današnjih cenah prebiti od prvega do prvega. Zavod SR Slovenije za statistiko je zdaj objavil anketo o družinskih proračunih delavskih družin v letu 1972. Štiričlanska družina je imela v povprečju na razpolago dobrih 3.349 dinarjev na mesec, ki jih je - kajpak govorimo o povprečjih - porabila takole: za hrano je dala nekaj več kot 1.000 dinarjev (največ za meso - 316 din!), za pijače slabega stotaka, za tobak 55 dinarjev, za obleko 312 dinarjev, za obutev 90, za stanovanje 147, za kurjavo in razsvetljavo 134, za stanovanjsko opremo 210, za higieno, kozmetiko in zdravstvo 121, za izobrazbo, razvedrilo in oddih blizu 200, za prevozna sredstva in storitve 256 ter za druge izdatke, članarine, davek in darila 178 dinarjev.

Stroški

Izdatek za hrano je torej daleč največja postavka družinskega proračuna, kar je ugotovila tudi naša secirnica. Bode pa v oči, da velja hrana več kot 37 odst. vsega denarja, ki je na voljo družini s 4 člani.

Prava sreča je, da lahko govorimo o povprečjih in da družina ne more zapraviti več, kot ima. Isti vir namreč v julijskih podatkih o družbenem razvoju naše republike poroča, da so bili letos v aprilu osebni dohodki za 12,6 odst. večji od lanskega aprila in za 7,2 odstotka od lanskega letnega povprečja.

Hujše je, da so se lani v takem obdobju življenjski stroški povečali za 16,7 odstotka, letos pa za 20,2. Realna vrednost osebnih dohodkov je zato padla za 5,4 odstotka. To pa nesporno dokazuje, da je življenje iz dneva v dan dražje.

Kmetijski nasveti

Pripravljeni na setev?

Vredno se je zamisliti! V minulem štiriletnem obdobju, ko se je cena pšenice na svetovnem trgu skorajda podvojila, se je v Sloveniji zmanjšal obseg poljedelske proizvodnje. Statistiki so izračunali, da natanko za 0,9 odstotka. V naši republiki sejemo ozimno žito na približno 80.000 ha, povprečni pridelki pa znašajo pri pšenici 24,6 stotov na hektar, pri ječmenu pa 18,8 stotov. Preskromno, da bi bili zadovoljni.

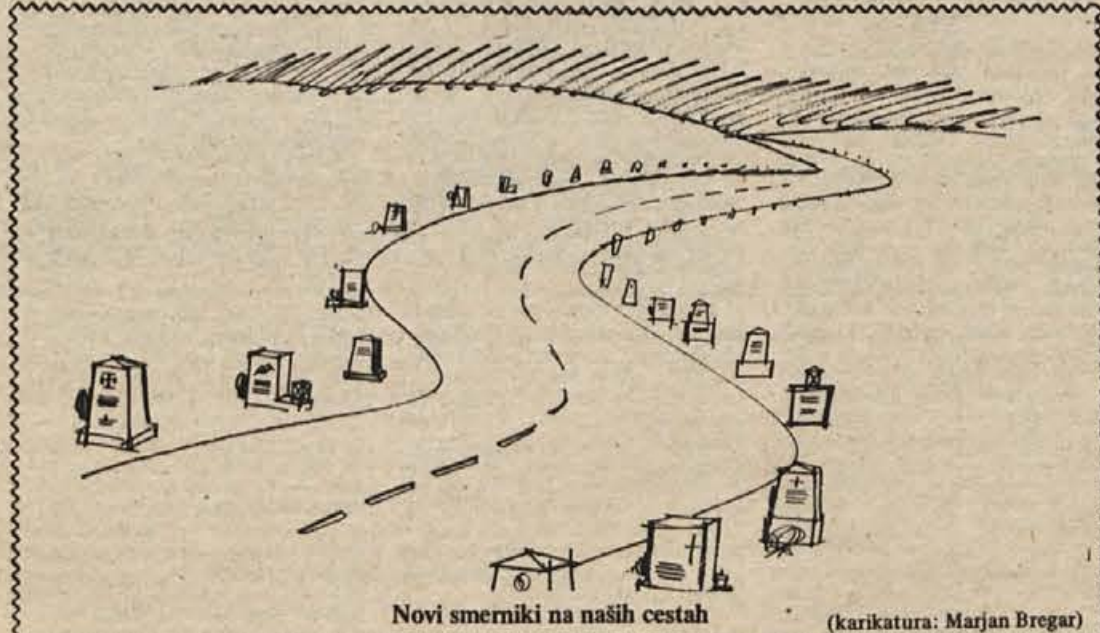
Naraščajoče potrebe in slabo izkoriščene možnosti nas silijo, da kaj ukrenemo. Zdaj, ko se poletje preveša v jesen, v čas setve, je še mogoče spodbuditi in usmeriti pridelovanje zita. Pospeševalna služba je, kot nam sporočajo „Obvestila“ Zadrzne zveze, pravočasno pripravila vsestranska navodila in normative. Zadrzne pospeševalci jih že imajo v rokah.

Različnih umetnih gnojil je na voljo dovolj - sporočajo tovarne INA Kutina, Zorka Šabac in Tovarna dušičnih gnojil Ruše - pod pogojem, da so pravočasno naročena. Enako je s pripravki za varstvo rastlin, za katere proizvajalci zdaj, ko so jih lahko podražili, zagotavljajo, da jih bo v prihodnji sezoni dovolj. Poljedelci lahko pravočasno nakupijo potrebne količine semena priporočenih sort pšenice, kot so kavkaz, sava, dubrava, avrora, leonardo, zlata dolina, libelula in še nekatere. To jamčijo semenarska podjetja: Semenarna Ljubljana, Agrocoop Novi Sad in Agrariacoop Zagreb.

Po vseh teh napovedih tanko rečemo, da so priprave za letošnjo setev resne. Zdaj pa še nekaj praktičnih kratkih napotil za samo setev!

Seme razkužimo s pripravki radosanom, zorosanom, abavitom (200 gramov na sto kilogramov semena). Potrebno količino semena ugotovimo na osnovi kalivosti, na kvadratni meter posejemo od 400 do 550 kalivih zrn. Poznejše sorte pšenice sejemo bolj zgodaj, običajno je ob koncu septembra že primerno. Pred setvijo gnojimo predvsem s fosfomimi in kalijevimi gnojili, spomladi pa dognujemo z dušičnimi (do 250 kg nitromonkala na hektar), ob kolenčenju pa dodamo še drugo količino dušičnega gnojila.

Inž. M. LEGAN

Novi smerniki na naših cestah (karikatura: Marjan Bregar)

Prihaja naivec Životin Nikolić

Razstavo del mladega srbskega slikarja, ki se je vzpel kot meteor, bodo v sredo odprli v Kočevju

V sredo, 5. septembra ob 19. uri, bodo v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo del naivnega slikarja iz Srbije Životina Nikolića. Pokrovitelj razstave bo kočevsko podjetje TRIKON.

Životin Nikolić se bo tokrat drugič predstavil kočevski publiki. Prvič se je lani hkrati s skupino slikarjev in kiparjev „Likovne sekcije vojaškega kluba kasarne Mirka Bračiča iz Ribnice“, kjer je služil vojaški rok. Takrat je razstavljal le nekaj del, tokrat pa jih bo kar 35.

Prisluhnimo, kaj pravijo o slikarju Nikoliću drugi:

Književnik in pesnik Mihajlo Knežević: „Njegove slike so polne življenja, poezije. Imajo svojo dušo, logiko življenja in plemenito sporočilo... Njegov svet je poln poezije in sončnega žara, prežet z občutkom topline in neizmernе ljubezni, hkrati pa obelžen z neuničljivo ustvarjalnostjo mladih generacij.“

Novinar P. Djaković, Beograd: „Nikolić je začel slikati leta 1968, ko mu je bilo 15 let. Kot eksploziven ustvarjalec neuničljive energije je kmalu postal znan ne samo v Pomoravju, Srbiji, Jugoslaviji, ampak tudi izven domovine. Letos (1973) je dosegel nenavaden rekord, saj je hkrati sodeloval na razstavah v Beogradu, Slavonskem Brodu, Slavoniski Požegi, Zagrebu, Svetozarevu

in Montrealu (Kanada). Kritiki govorijo o Nikoliću kot naivnem slikarju, ki je osvojil simpatije likovne publike in kritike ter se je meteorško povzpел.“

Sam slikar Životin Nikolić, ki je zaradi materialnih težav obiskoval samo osnovno šolo in v rodnem

Vranovcu (zdaj se imenuje na njegovo poboje „Zlatni Djerdan“) vzorno kmetuje, v prostem času pa slika, pravi: „Sem kmet, vendar je slikanje sestavni del mojega življenja. Dokler slikam, živim in vsaka ustvarjena slika je moj otrok.“

J. PRIMC

Spomin na komandanta živi

Belokranjski borci odkrili spomenik blizu prvega groba Franca Rozmana-Staneta

„V neposredni bližini je bil 9. novembra 1944 pokopan padli komandant slovenske NOV, narodni heroj Franc Rozman – Stane. Spomin nanj bo med nami vedno živ. Občinski odbor ZZZB NOV Črnomelj – 26. avgusta 1973.“

Te besede so vklesane v spominskem kamnu, ki so ga postavili in minulo nedeljo odkrili belokranjski borci na okljuku ceste pod Sredgorro, v temačnem bukovem gozdu na zahodnih pobočjih Mire gore. Le

slabih deset minut od spominskega obeležja je v temačni globeli še videti s kamni obloženo jamo, v kateri so ležali posmrtni ostanki slavnega partizanskega komandanta do prekopa in položitve v skupno grobnico narodnih herojev v Ljubljani.

Osebnе spomine na Franca Rozmana – Staneta je na spominski slavnosti obudil belokranjski rojak Radko Polič. Slavnega komandanta je prizakal kot človeka izrednih vrlin in sposobnosti, ki je za vsako presenečenje pripravil protipresenečenje. V kulturnem sporedu sta sodelovala ženski pevski zbor iz Črnomlja in metliška pihalna godba.

Kdo bo še pomagal spomeniku?

Za dokončno ureditev veličastnega spomenika NOB na Cviblju nad Žužemberkom bodo denar zbirali s prispevki - Zbrali 214.000 din

Žužemberk s svojo okolico je bil v pretekli vojni prizorišče skoraj vsakodnevnih spopadov. Tod čez je bil prehod v partizanski Rog in dalje v Belo krajino, kjer je bil sedež partizanskih centralnih ustanov. Tu so enote NOV in POJ s svojo požrtvovalnostjo in revolucionarnim zavestjo večkrat pogonale strah v kosti okupatorjem in dokončno premagale slovensko reakcijo, ki se je bila zbrala v vojaških formacijah slovenskega domobranstva. Davek za tako pomembno zmago so na tleh strateško privlačne Suhe krajine plačali junaki in junakinje iz širše in ožje domovine ter iz zamejstva. Cenijo, da je ta davek terjal okoli 1400 plemenitih življenj borcev NOV in POJ ter ŽFT. Leta 1961 je bil v spomin nanje postavljen na dominantni točki na Cviblju nad Žužemberkom veličasten in razsežen pomnik, ki ima v stene obeliska vklesanih sedaj že nad 1200 imen, le-te pa še dopolnjujejo z novimi, brž ko dobijo dodatne podatke.

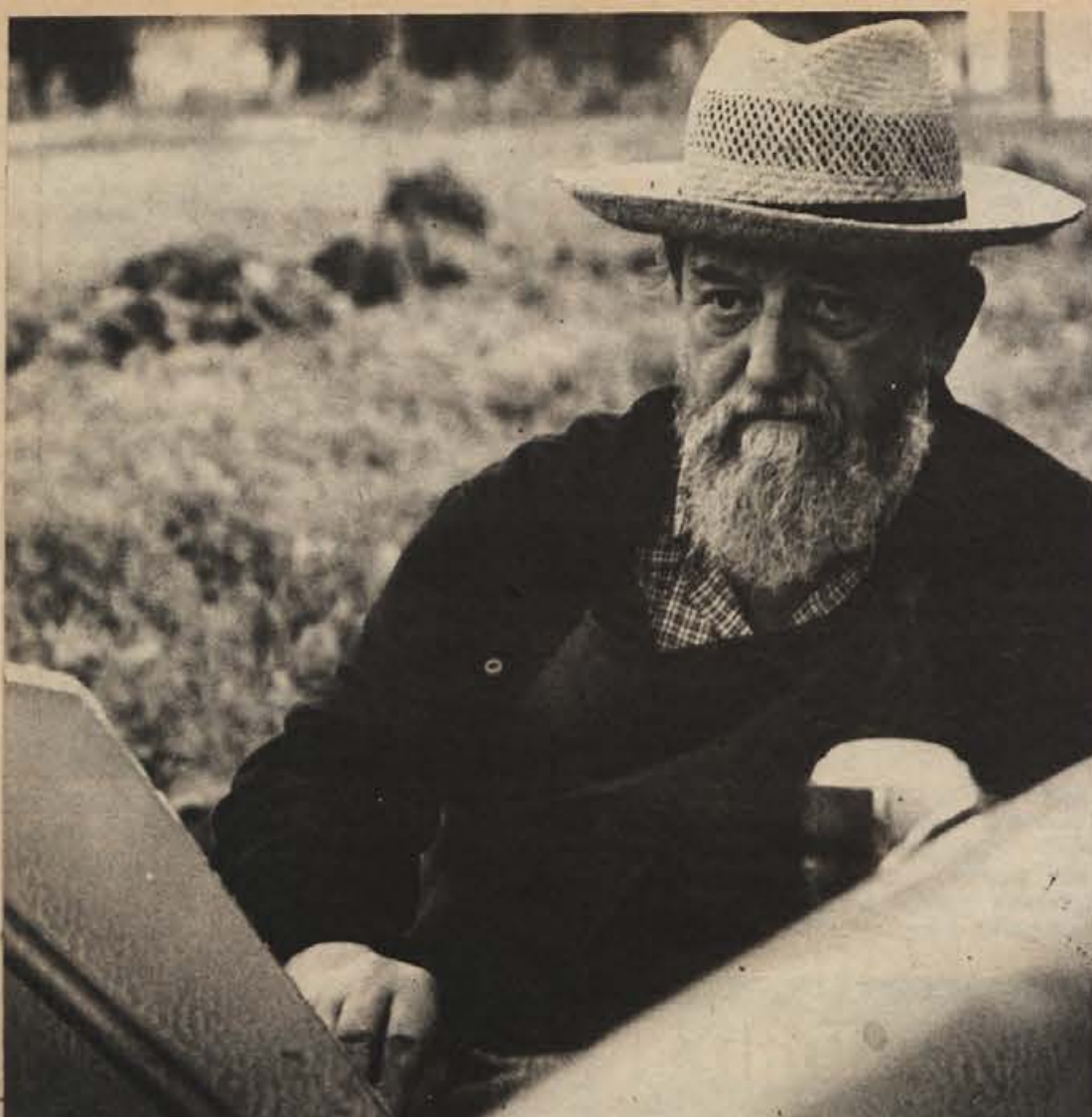
Pomnik je bil odkrit v počastitev 20-letnice vstaje sloven-

skega naroda – 22. julija 1961. Zgradili so ga z veliko naglico, gradnja pa, žal, ni bila izvršena dovolj dobro, pa tudi zaščita pred atmosferskimi vplivi ni bila izvedena. Zaradi pomanjkljive izvedbe strehe nad obeliskom je atmosferska voda zamakala jedro obeliska in kvarno vplivala na napisne plošče. Stiki plošč na grobnici in ploščadi niso bili izvedeni, kot je treba, zato se plošče kmalu razmajale. Jedro okvira grobnice je zamakalo, v grobnici, ki ni imela urejenega izpusta, se je nabirala voda, tako da so bile krste celo v vodi. Črke vklesanih imen na obelisku so že po nekaj letih zbledle, da je bilo že težko prečitati imena padlih.

Tako kritično stanje spomenika je bilo že nekaj let predmet razprave v kraju in v Žvezi združenja borcev občine Novo mesto. V letošnjem maju so vendar pričeli pomnik urejevati. Do dneva borca so obnovili vse črke, uredili streho nad obeliskom, zvrtili odvodne sonde v grobnici, preložili plošče na grobnici in ploščadi, pojačili jedro grobnice. Plošče so spojili

s fugami, uredili so drenažo okoli celotnega objekta, prenovili razsvetljavo obeliska, očistili vse plošče in opravili še druga dela. Cen za opravljena dela naročniki še niso potrdili. Vrednost del bo ocenjena komisij-sko.

Za vsa ta dela so do sedaj zbrali okoli 214.000 din. Od tega so prispevali: Republika kulturna skupnost RS Slovenije 73.000 din, Občinska kulturna skupnost Novo mesto 73.000, Krajevna skupnost Žužemberk 52.000, SGP „Pionir“ Novo mesto 10.000, Godzno gospodarstvo Novo mesto 3.000, NOVOLES-Straža 3.000. Dosedanji računi, ko še ni všteta oprema za zimsko zaščito, ki jo bo treba nabaviti, pa znašajo kar okoli 300.000 din. Pravijo, da dodatnih sredstev od kulturnih skupnosti in krajevne skupnosti ni več pričakovati. Zato nameravajo organizirati posebno akcijo. Upajo, da jim bo uspela in da bodo le uresničili plemenito zamisel za dostojno ureditev tega pomembnega spomenika naše narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije. M. S.

Poletna pripeka zadnjih dveh tednov mojstra Božidarja Jakaca ni zadržala doma: ustvarjal je v okolici Kostanjevice. Naslikal je deset izredno lepih podob dolenske pokrajine, zvečine kostanjeviških motivov in dva kozolca iz Podgorja. Mojster Jakac je v tem času urezal v ploščo tudi novo podobo Novega mesta, v Kostanjevici na Krki pa je razen tega portretiral dr. Nika Severja, dolgoletnega in zaslužnega predsednika Slovenskega doma v Zagrebu. Na sliki: mojster Božidar Jakac te dni med ustvarjanjem ob Krki. (Foto: Marijan Pfeifer)

Razstava leta v Kostanjevici

Do 10. septembra bo v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici odprta retrospektivna razstava akademika Franceta Miheliča

Razveseljiv obisk retrospektivne razstave akademskega slikarja Franceta Miheliča v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki razblijala polovično resnico, po kateri poletni meseci kulturnim prireditvam in užitek niso naklonjeni. Veljalo bo ono drugo, globlje spoznanje: da za resnično umetnost, izvorno ustvarjalnost in s tem za življenje samo ni ovir. Miheličeva razstava v Kostanjevici govori z močjo, ki ne potrebuje nobene reklame.

Pa vendar je treba prav zaradi potreb in koristnosti, ki nam jih nalaga javno komuniciranje, povedati o sedanjosti „razstavi leta“ v Lamutovem kostanjeviškem salonu vsaj nekaj besedi. Predvsem zategadelj, da ljubitelji ne bi zamudili izjemne priložnosti spoznati štirideset let umetniškega in človeškega življenja velikega ustvarjalca Franceta Miheliča, „kronista naše resničnosti, časa in odprtih vprašanj človeštva...“ Mihelič prihaja med nas s sedanjo razstavo v Kostanjevici naravnost iz Beograda: bogata zbirka njegovih platen in listov sega predvsem v zadnja leta umetnikovega snovanja; je manjši del risb, grafik in slik je izbral iz svojih zgodnjih obdobjih. Razstava je osupljiva razvijeno občinstvo v prestolnici države, kjer se je

potrdila ocena, da moramo Miheliča šteti v sam vrh ustvarjalcev jugoslovanske umetnosti. Nedvomno je Miheličeva razstava poveličala pomembnost umetniškega sporeda 18. Dolenskega kulturnega festivala. O tem ne govori le odlična udeležba predstavnikov javnega in umetniškega življenja na njeni otvoritvi. Potrjuje jo predvsem mojstrovna človeška in umetniška osebnost sama, izražena s pretresljivo močno slikarsko govorico, ki prevzema obiskovalca od občudovanja do poglobljenega razmišljanja o današnjem in jutrišnjem grozljivem svetu.

Po sedmih letih, ki so potekala od prvih pogovorov z avtorjem, je bilo Dolenski šole letos omogočeno srečanje z Miheličevimi fantastičnimi simboli njegove široke palete. Razstava je zato predvsem dragoceno umetniško doživetje, ki ne pretrese človeka le zavoljo svoje izpovednosti, temveč predvsem zaradi izjemne umetniške moči. Srečanje z Miheličem, ki se po šolanju v Ribnici po več kot 50 letih vrača na Dolensko (mojster preživlja velik del svojega časa v Žihovem selu sredi naše pokrajine), ni le pogovor s kronistom, ki ga poznamo iz usodnih revolucijskih let; je vse kaj več, o čemer pojo tudi podobe „Noč na Gorjancih“ in druge njegove nove stvaritve.

Organizatorji razstave so se tokrat zelo potrudili, saj je razstava prirejena skoraj brez pripomb. Nanjo vabijo tudi okusni transparenti v Krškem (središču očine), v Novem mestu (središču Dolenske) in v sami Kostanjevici. Na otvoritvi so Franceta Miheliča hkrati s slikarjem Borisom Kobetom odlikovali s častnim članstvom Dolenskega kulturnega festivala. Zdi se, kot da je tudi s tem pokrajina povabila umetnika medse za vedno. TONE GOŠNIK

Prof. Veljko Troha Spet se začenja pouk

V zadnjem času je bilo na področju šolanja otrok veliko storjenega. Zrasle so nove šole, otroškovarstvene ustanove, nekaj posebnih šol, znotraj šol se je prav tako marsikaj spremenilo. Vse to omogoča, da se naši otroci pripravljajo na življenje v precej boljših razmerah, kot je bilo to prej. S tem je bila izplačana izredna družbena skrb za to področje našega življenja.

Seveda pa je potrebno napraviti še marsikaj, da bi otroci dosegali še boljše uspehe. K temu „marsikaj“ sodi tudi vprašanje, kaj in kako lahko prispeva k boljšim uspehom tesnejše sodelovanje med starši in šolo. Delo staršev, vzgojiteljev in učiteljev je po svoji naravi takšno, da zahteva zelo tesno sodelovanje. Vzgojno delo postavlja navadno pred otroke vedno nove zahteve, ki jih nekateri radi izpolnijo, drugi neradi, tretji pa jih sploh ne izpolnijo. Težave v zvezi s tem sodijo v okvir sodelovanja med šolo in domom. To sodelovanje motijo včasih nekateri predsodki, ki kalijo iskrenost med učitelji in starši. Menim, da včasih nastajajo ti predsodki zaradi pomanjkljivega poznavanja nekaterih vzgojnih vprašanj, včasih pa zaradi nezumevanja kot posledica različnih gledanj in ukoreninjenih navad. Strokovno razglabljanje o teh vprašanjih seveda sodi med strokovna društva, ker pa nekateri stvari živo zadevajo odnose med šolo in domom, je prav, da o njih spregovorimo tudi v našem tako razširjenem tedniku. V svojem pri-

spevku se bomo dotaknili le nekaj vprašanj, katerih razčiščevanje naj pripomore k boljšim odnosom med šolo in družino zato, da bi naši otroci dosegali boljše uspehe, kot so jih doslej.

OB ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

Pričenja se novo šolsko leto. Z njim prihajajo nove skrbi, pričakovanja, bojzani in ambicije. Staršev, otrok in učiteljev. Uspeh, ki bo znan ob koncu šolskega leta, nam bo pokazal, do kolike mere so bile naše skrbi upravičene in koliko so bile naše ambicije izpolnjene. Tedaj bomo iskali vzroke, zakaj je tak uspeh, in iskali krivice za neuspeh. Navajali bomo, da tiči krivda za neuspeh v slabih socialnih in materialnih razmerah družin in šol, v prenatrpanih učnih načrtih, v slabih učiteljih in v otrocih, ki se ne marajo učiti. Izgovarjanje na slabe razmere, na nepravilnost učiteljev in njihovo neprimerno usposobljenost je le delno upravičeno. Prinaša pa nevarnost, da se s tem spriznamo in nič ne storimo, da bi jih odpravili. Res, mnogo stvari je, ki zunaj otroka vplivajo na njegovo uspeh. Zelo res pa je tudi, da živi mnogo otrok v enakih ali podobnih razmerah, hodi v iste šole, k istim učiteljem, pa je njihov uspeh različen. Prav zato je primerno vprašanje, kaj

lahko sami storimo, da bi bil uspeh našega otroka boljši, ne da bi čakali, da bodo predvsem drugi poskrbeli za njegov uspeh. Kljub temu da je učenje polno najrazličnejših obveznosti, ki otroka bremenijo, vsebuje tudi marsikaj, zaradi česar grede otroci v glavnem radi v šolo. Posebno ob začetku šolskega leta je opaziti pozitiven zagon. Otroci v šoli radi poslušajo, se radi učijo, domače naloge izdelujejo veliko boljše in natančneje kot na koncu šolskega leta. Naloge so navadno lično in skrbno izdelane. Njihova pripravljenost na šolo je veliko boljše kot pozneje. Tudi otroci, ki so imeli popravne izpite, stopajo v novo šolsko leto z večjim veseljem, dobro se zavedajo neprijetnih posledic manj prizadevanega dela v preteklem šolskem letu. Ta začetni elan bi bilo dobro vzdržati. Vsi otroci ga ne bodo zmogli. Potrebna jim je pomoč odraslih. Tu pa se začne nekateri težave, ki so precej nepotrebne. Starši se navadno znajdejo pred naslednjimi vprašanji: Kako naj otroku pomagam, če pa sam snovi, ki bi se je moral naučiti, ne znam? Kaj naj mu dam, da se bo bolje učil? Kako naj otroku pomagava, če sva oba zaposlena? Saj je otrok ves čas pri knjigah, pa vendar dobiva negativne ocene! Kje je krivda? Povedati moramo, da obiskuje naše šole tudi veliko odličnjakov.

katerih starši niso mogli s svojim znanjem prispevati k takemu uspehu svojih otrok, prav tako niso mogli otrokom dati dragih nagrad, da bi se bolje učili. Ne gre za to, da bi morali starši poznati snov, ki se je otrok učil, tudi ne za to, da bi moral otrok dobiti za delo, ki ga je dolžan opraviti, drage nagrade, temveč je potrebno doma ustvariti določeno režim, razporedilo delo in zahteve, naloge in odgovornosti. To pa lahko stori vsaka družina. Znano je, da kjer vlada v družinah delovni ritem življenja, kjer opravi vsak član družine svoje delo, je tudi uspeh otroka v šoli boljši. Ta red zahteva najprej dosledno upoštevanje časa in prostora za učenje, določeno čas za pisanje domačih nalog, čas za učno pripravo na šolo, čas za razvedrilo in čas za pomoč v gospodinjstvu. Posebno zadnje kaj radi zanemarjamo, češ da je otrok že tako preobremenjen s šolskim delom.

Čas, ki je potreben za pripravo na šolo, je seveda različno dolg, kar je odvisno predvsem od otrokovih zmognosti za učenje. Vendar ne gre za večjo ali manjšo porabo časa za učenje, temveč za to, da se začenja otrok vedno in stalno ob istem času učiti. V strajnem prizadevanjem bomo v otroku vzbudili zavest in navado, da je čas, ki smo mu ga odmerili, le čas, ki ga lahko izrabimo za pripravo na šolo in nič drugega. Če te navade otroku ne izoblikujemo, če si čas za pripravo na šolo poljubno izbira, tedaj moramo računati s tem, da bo vedno našteval obilico izgovorov in želja z namenom, da bi odložil pripravo na učenje. S tem izgubimo mnogo za učenje potrebne moči in časa on, pa tudi starši, ki kolebajo med izpolnitvijo otrokovih želja in med zavestjo, da jih bo otrok „okrog prinesel“. Vse to pa pov-

zroči, da časa za pripravo na šolo zmanjka. Ker se to večkrat dogaja, je nujno, da otrok v šoli ne uspe, čeprav „se lahko uči“, kot večkrat poudarjamo.

Kdaj se je najprimerneje učiti? Izkušnje kažejo, da otrok (pa tudi odrasli) porab najmanj časa, če se uči oziroma ponavlja učno snov kmalu po tem, ko jo je v šoli poslušal. Tedaj namreč otrok le razume tisto, kar so v šoli obravnavali, snov je še sveža, vendar pa snovi še ne zna. Potrebno jo je le nekajkrat ponoviti. Velikokrat pa otroci ne delajo tako. Sami izjavljajo, da se učijo vedno tisto snov, ki je naslednji dan na urniku. Ker pa so nekateri predmeti le dvakrat ali celo samo enkrat na urniku, otroci snov pozabijo, saj včasih mine več dni od tedaja, ko so v šoli snov obravnavali. Posledica takega učenja ni samo ta, da otroci porabijo zanj več časa, temveč se morajo večkrat učiti na pamet, ker mnogokrat snovi več ne razumejo. Ker se na tak način učijo dalj časa, navadno v šoli, ko dobijo kljub temu negativno oceno, izjavljajo: „Kako je to mogoče, saj sem se vendar učil toliko časa!“ Odtod pa do sumničnega v učiteljevo pravičnost ni daleč.

Potrebno je torej poskrbeti, da se bodo otroci vsak dan najprej učili snovi, ki so jo tisti dan obravnavali v šoli. Izkušnje tudi kažejo, da si otrok neko snov zapomni za dalj časa, če se uči, preden gre spat, zjutraj pa snov še enkrat ponovi. Na pozabljane namreč v mnogi meri vpliva tudi to, kar ponajmanj v času, ko se ne učimo (tega pa je veliko podnevi), medtem ko spanje povzroča pozabljajanja v taki meri, kot se nam navadno zdi. Jutranje učenje je uspešno le, če ponavljamo tisto, kar smo se zvečer učili.

Zaradi pametne odmere časa za učenje je torej treba, da starši od otrok zahtevajo urnik in dosledno vztrajajo, naj se otrok uči tiste predmete, ki si bili tisti dan na urniku, in naj se ne zanašajo na otrokove izjave, da „niso danes nič vzeli naprej“.

Precej pomemben je za uspešno učenje tudi prostor, ki ga otrok uporablja. Seveda je prav, da je prostor lepo urenjen, čist, higieničen, svetel. V njem naj otrok nima, vsaj ne na mizi in neposrednem okolju, drugih stvari kot tistih, ki jih potrebuje pri učenju. Razne slike, izrezane iz časopisov, zabavne knjige, revije, stripi preusmerjajo otrokovo pozornost od učenja. Predvsem pa je pomembno to, da se otrok (ali odrasli) vedno uči na istem mestu. Omogočimo mu, da bo prostor za učenje zanj vedno rezerviran. To je potrebno zaradi podobnega razloga,

kot smo ga že prej navedli, namreč, da otrok ne izgublja časa s prilaganjem na vedno nov prostor. Tudi ob tem kaj rad najde izgovore, ki nas prepričajo, da se trenutno res ne more učiti.

Seveda je za vzpostavitev takšnega reda potrebno od staršev veliko vztrajnega dela, doslednosti, nepopustljivosti. Prej bomo tak red uvedli, če bomo skupaj z otrokom določili primeren prostor in čas. Pri tem pa moramo predvideti tudi primeren čas za otrokovo zabavo, to je čas, ki bo resnično otrokov, ki ga bo resnično preživel z velikim zadovoljstvom. Znano je, da pomanjkanje prostega časa v otroštvu povzroči, da postane otrokovo obnašanje surovo in napadalno.

(nadaljevanje prihodnjič)

POZIV

K SODELOVANJU V SAMOUPRAVNI INTERESNI SKUPNOSTI ZA ŽELEZNIŠKI PROMET

Izhajajoč iz določil 6. točke XXI. dopolnila k zvezni ustavi oziroma 6. točke XXVII. dopolnila k ustavi SR Slovenije, da lahko delovni ljudje ustanavljajo samoupravne interesne skupnosti za zadovoljevanje določenih skupnih potreb in za urejševanje svojih interesov, so delovni ljudje v temeljnih organizacijah združenega dela Železniškega gospodarstva Ljubljana v okviru sprejemanja samoupravnih sporazumov o izvedbi ustavnih dopolnil v železniškem gospodarstvu dne 10. julija 1973 sprejeli

pobudo

ZA USTANOVITEV SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI ZA ŽELEZNIŠKI PROMET

1. Ustanovi se samoupravna interesna skupnost za železniški promet kot samoupravni mehanizem za povezovanje in usklajevanje splošnih družbenih interesov, posebnih interesov posameznih gospodarskih območij in področij, zlasti različnih panog prometa, interesov uporabnikov železniških prevozov in lastnih interesov železniških organizacij. Tako usklajevanje interesov naj bi vodilo predvsem do oblikovanja dolgoročne prometne politike, ki bi postala izvor in kriterij za ukrepe (tekoče gospodarske operative) sprotnega gospodarjenja tako železniških organizacij kot udeležencev te samoupravne skupnosti, kolikor zadevajo železniški promet, njegov ekonomski položaj in kvaliteto.

2. Delavci organizacij, vključenih v Železniško gospodarstvo Ljubljana, se vnaprej enostransko obvezujejo,

Izvršujoč to pobudo svojih delovnih skupnosti, Železniško gospodarstvo Ljubljana

vabi

skupnosti in organizacije, ki imajo interes za razvoj in delovanje železniškega gospodarstva, da do 10. oktobra 1973 sporoče ŽG Ljubljana
— svoje stališče do ustanovitve samoupravne interesne skupnosti za železniški promet in svojega članstva v njej,
— svoje (morebitne) predloge za organizacijo, pristojnosti in način delovanja te skupnosti.

Poslovni odbor za odločanje o uporabi sredstev za modernizacijo železniških prog v Sloveniji, ustanovljen na podlagi zakona o spremembah zakona o usmeritvi sredstev SR Slovenije za investicije v gospodarstvu v letih 1971–1976 in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o povračilu dela obresti za investicijske kredite za modernizacijo železniških prog v SR Sloveniji (Ur. list SRS 8/73), je na svoji 2. seji dne 3. 7. 1973 obrav-

naval gornjo pobudo železničarjev Slovenije in Istre in jo v celoti podprl tudi kot obliko za razširitev svojega delovnega področja. Delavski svet Železniškega gospodarstva Ljubljana bo sklical ustanovno skupščino samoupravne interesne skupnosti predvidoma v drugi polovici oktobra 1973.

3. V interesno skupnost železniškega prometa se načeloma lahko vključijo vse skupnosti in organizacije, ki imajo kakršenkoli legitimen, posreden ali neposreden interes za razvoj in delovanje prometa, zlasti železniškega. Pavnice in obveznosti članov v samoupravni interesni skupnosti, pravice do članstva ter notranja organizacija interesne skupnosti se določijo z akti, ki jih ta skupnost sprejme samostojno.

Delavski svet Železniškega gospodarstva Ljubljana

OSNOVNA ŠOLA ŠMARJETA

razpisuje delovno mesto

RAZREDNEGA UČITELJA
(4. razred)

Pogoj: PU ali U
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

TURISTIČNO DRUŠTVO
KRŠKO

PRIREDI V OKVIRU PROSLAVE 400-LETNICE HRVAŠKO-SLOVENSKEGA PUNTA

v nedeljo, 9. 9. 1973, ob 14.30 NA STADIONU MATIJE GUBCA POD POKROVITELJSTVOM SOP KRŠKO – specializirano podjetje za industrijsko opremo

veliko tradicionalno

tombolo

GLAVNI DOBITKI:

1. Avto ŠKODA 100 L
2. Motokultivator AGRIA tip 4111 s prikolico
3. Motorna žaga MC CULLOCH
4. Motorna škropilnica JOLLY
5. Pralni stroj GORENJE
6. PONY – EXPRES Rog
7. Zmrzovalna skrinja GORENJE 220 I
8. Televizor RIZ
9. Hladilnik GORENJE 135 I
10. Ročna vrtna kosilnica

in še 300 manjših dobitkov: 20 petork (činkvinov), 40 četvork (kvatern), 80 trojk (tern) in 160 dvojok (amb)

Tablice bodo v predprodaji v kioskih in trafikah ter na dan tombole pri kolporterjih

PRIDITE V KRŠKO – SREČA VAS ČAKA!

stanovanjski sklad

Z namenom, da bi pospešili gradnjo najemnih stanovanj in zagotovili reševanje stanovanjskih vprašanj za potrebe družin in občanov z nižjimi dohodki, mladih družin in starih ljudi, sodeluje

SOLIDARNOSTNI STANOVANJSKI SKLAD OBČINE NOVO MESTO

(v nadaljnjem besedilu: sklad) z denarnimi sredstvi pri gradnji najemnih stanovanj pod naslednjimi POGOJI,

ki omogočajo pridobitev in odplačilo posojila za gradnjo najemnih stanovanj.

I.

Posojilo iz sredstev sklada lahko pridobi po določenih 9. člena zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu (Uradni list SRS št. 12/72):

- a) organizacija za gospodarjenje s stanovanji v družbeni lastnini,
- b) občina.

II.

Posojilojemalec lahko pridobi posojilo:

- a) da bo gradil stanovanje le za tiste kategorije občanov in pod tistimi pogoji, ki jih določa zakon o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu;
- b) gradbeni kompleks, kjer se vlagajo sredstva sklada, mora obsegati v Novem mestu najmanj 200 stanovanjskih enot, v drugih krajih pa morajo biti vse enote locirane na istem kompleksu;
- c) da cena 1 m² koristne stanovanjske površine ob graditvi z vsemi stroški ne bo presegala 4.000 din;
- d) da bo k vlogi za pridobitev posojila predložil skladu načrt porabe in vračanja sredstev, ki mora upoštevati, da je odplačilni rok lahko največ 50 let z 20-odst. obrestmi ob polletnih anuitetah;
- e) da predloži tako strukturo stanovanj, pri kateri bodo prevladovala eno in dvosobna stanovanja;
- f) da bodo stanovanja dograjena najkasneje do 30. 11. 1974.

III.

Prednost pri pridobitvi posojila bodo imeli prosilci, ki bodo gradili:

- a) na gradbenih kompleksih, ki zagotavljajo najugodnejše ekonomske učinke, in
- b) ki bodo gradili hitreje in ceneje.

IV.

Odplačilo posojila prične teči 1. 12. 1974.

Sklad bo v prvi tranši razdelil za najemno gradnjo 12 milijonov dinarjev posojil.

Upravičenci do posojila lahko predložijo svoje prošnje do vključno 15. septembra 1973 do 10. ure na naslov:

SOLIDARNOSTNI STANOVANJSKI SKLAD OBČINE NOVO MESTO

PROSTO DELOVNO MESTO!

Komunalni zavod za socialno zavarovanje Novo mesto

razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA PODRUŽNICE V ČRNOMLJU

Poleg splošnih, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo dokončano pravno ali ekonomsko fakulteto in 3 leta prakse ali dokončano višjo upravno šolo ali višjo ekonomsko-komercialno šolo ali njim sorodno šolo in 6 let prakse
 - da imajo organizacijske sposobnosti,
 - da se družbeno-politično udeležujejo.
- Prijavo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in z navedbo dosedanjih zaposlitev morajo kandidati poslati v 15 dneh po dnevu objave na naslov: Komunalni zavod za socialno zavarovanje, Novo mesto, Kidričev trg št. 3.

DRŽAVNO PRVENSTVO V MOTOKROSU ZA JUNIORJE

V ŽLEBU PRI ČRNOMLJU V NEDELJO, 2. SEPTEMBRA OB 14. URI

BALETNA VZGOJA

ZAVOD ZA KULTURNO DEJAVNOST NOVO MESTO, Prešernov trg 5 telefon: 21-210

SPREJEMA PRIJAVE ZA BALETNO VZGOJO predšolskih in šolskih otrok za šolsko leto 1973/1974. Prijave sprejemamo od 1. 9. 1973 dalje. Razpored prijavljenih bo 12. 9. 1973. ob 15. uri.

Zavod za kulturno dejavnost Novo mesto, Prešernov trg 5

RAZPISUJE LICITACIJO

za prodajo osnovnega sredstva

AVTOMOBILA KOMBI-TURIST IMV 1600, letnik 1968

dne 3. septembra 1973 ob 9. uri.

Avtomobil je v voznem stanju.

PROSTO DELOVNO MESTO!

DOLENJKA, trgovsko podjetje na debelo in drobno Novo mesto

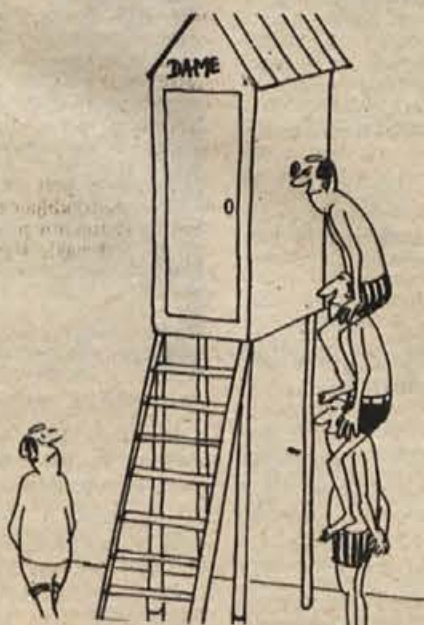

objavlja prosto delovno mesto

INTERNEGA KONTROLORJA

Pogoji: visokokvalificiran trgovski delavec z 10-letno ustrezno prakso ali kvalificiran trgovski delavec s 15-letno ustrezno prakso.

Rok za prijave je 8 dni po objavi.

„No, kakšna je?“

Puntarjevi Krpani

EDVIN PUNTAR, Rakek: „Prvič mi je prišlo na misel, da bi začel kipariti, ko sem se učil za mizarja. Vse, kar sem moral delati, me ni zadovoljilo. Poskusil sem rezljati. Šlo je, a ne najboljše. Prvi reliefi so bili dokaj neboljši. Če vztrajam, bo morda šlo, sem si mislil in trmasto nadaljeval. Začel sem delati

Martina Krpana. Dolenjci imajo Krjavlja, desetega brata, Notranjci Krpana. Ljudski junaki so me že od malega vznemirjali. Sicer pa imam rad kmečke motive. Tudi na taboru, kjer sem prvič, sem zastavil nekaj takega. Precej potujem, Ustavim se za toliko časa, da kaj povsem doživim, nato tisto oblikujem v plastiki. Nemiren sem, a pravijo, da je to dobro za razvoj.“

Veseli in žalostni

JOSIP PINTARIČ, Nova Gradiška: „Življenje me je že kot otroka odplavilo iz rodnih Brežic. Morda je bil to razlog, da sem vzel svinčnik in papir ter poskusil narisati domači kraj in ljudi po spominu. Spo-

munjam se svoje prve slike: roparica napada kokoš na dvorišču, pa privrši gospodinja z vilami. Domači motivi so v vseh mojih delih. Narava, vas, ljudje, veseli in žalostni, običaji. V Trebnjem mi je všeč organizacija. Tabor je praznik za ustvarjalca. Sam sem prišel sem zato, da bi kaj novega videl in doživel. Človek se mora vse življenje učiti.“

Dva Jana iz Kovačice

JANO SOKOL: „V Trebnjem sem prvič. Teško je iti v

korak z mladimi, zato tu ne slikam, ampak sem eno delo prinesel s seboj. Najraje imam ljud-

ske običaje. Slikam že od leta 1937. Do takrat nas je bilo v vasi pet ali šest, ki smo delali reprodukcije. Pa je za nas slišal profesor likovnih umetnosti iz Pančeva, prišel v Kovačico in nam svetoval, naj raje slikamo — to, kar sami doživljamo in čutimo.“

JANO VENJARSKI: „Včasih so po naših poljih in cestah hodile vprege, dandanes vidiš le še traktorje in limuzine. Poglejte, nihče več ne seje z roko. Staro je šlo rakom žvižgat. In to me vznemirja. Kakšne svatbe smo imeli, pa jih ni več! „Jano, napni platno, premešaj barve in slikaj, slikaj, česar ni več!“ Tako sem si rekel. Zdaj delam že več kot dvajset let. Seveda kadar so polja pospravljena in je za to več časa. Sem pač kmet.

Začetek nikakor ni bil lahak. Domači so rekli, da se mi meša, žena me je najedala, češ da bogu čas kradem. Zato sem se nekoč umaknil v hlev, da bi naslikal krave. Še ne posušeno sliko sem postavil na okno in

odšel po kmečkem opravilu. Ko sem mislil, da bo slika že suha, sem se na hlevskih vratih zgrozil: slika sem našel v kravjem gobcu. Zdaj pa imaš, ko si me nagnala sem!“ sem na pol v šali, na pol zares zbdel ženo.“

Vse je mozaik

GRETA PEČNIK, Piran: „Nadaljujem s simboliko. Vsaka stvar ima rojstvo. Vse se mora roditi, vse je sree. Sree kot začetek rojstva. Ljudje nenehno hrepenijo, da bi se jim hotenja uresničila. Hočejo k srcu, ki nosi to njihovo hrepenenje.“

Polna sem zamisli. Zdaj zaključujem čustveni cikel. A že vem, da bo iz tega spet samo mozaik. Nisem zadovoljna. Nikoli me nobena stvar ne zadovolji. Vse je nedokončano, v drobcih. Koliko bi se imela povedati! A moram naprej, s tem spoznanjem in nezadovoljstvom. Slikar ne sme biti zadovoljen.“

O Taboru mnogo ve

ČEDOMIR SPASIČ, Beograd: „Vse sem prebral o taboru in galeriji v Trebnjem. Odlična zamisel. Delaš in se spoznaš z ustvarjalci od drugod, iz drugih republik. Ali ni tudi

ko slikam, pojem

Anujka Maran: ohraniti vse, kar je romunsko

Trebnje, avgusta 1973. Na VI. taboru slovenskih likovnih samorastnikov.

V slikarsko-kiparski koloniji, ki je spet združila za deset dni ustvarjalce iz Slovenije in drugih republik.

V koloniji, ki že dolgo ni samo ozko slovenska.

Kjer ustvarjanje ni edini smoter...

„Na kmetih se težko kam odtrgamo, zato sem bil povabila za v Trebnje še posebej vesel. Prvič, ker je tabor priložnost, da vidiš, kaj drugi delajo, da se z njimi spoznaš in se komu zaupaš. Drugič: ne vem, če bi kdaj videl Slovenijo, da me niso poklicali sem,“ pravi Jano Venjarski.

Anton Plemelj, udeleženec vseh dosedanjih taborov, razmišlja: „Zdi se mi, da je tu poseben način življenja in dela. Človek se tega ne nave-

liča. Prepričan sem, da bi vabilo sprejel tudi za vse naslednje kolonije, ki bodo v Trebnjem. Prav je, da prihajajo na tabor novi ljudje. Vesel sem srečanja z vsemi, ki so tu že ustvarjali. Tako lahko bogatim osebnostne stike, izkušnje...“

Tudi letos so prišli na tabor ljudje, ki jim risanje, slikanje in kiparjenje pomeni več kot masilo v prostem času. Nekoč so začutili, neki notranji glas jih je vznemiril in jim šepnil, da morajo vzeti čopič ali dleto in slikati in kipariti. In tako so pri mnogih roke, vajene trdega dela in žuljev, začele slediti podobni, ki so jo zagledali nekje v sebi.

„Brez tega, se pravi brez slikanja, bi bilo moje življenje puščeno, prazno, ničevno. S slikanjem pojem,“ se označi Anujka Maran.

V oblakih je žito

ANUJKA MARAN, Uzdin: „Kar je, naglo odhaja. Konje so zamenjali traktorji, ljudje se na poroko ne vozijo več v romunskih nošah. Moderni čas, kot mu pravijo, je vse odpihnil. Le redkokateri mlada si še nadene pisano krilo. A kako bomo ostale Romunke, če tega ne bo več!

Stari ljudje so rekli, da v mavrici zagledaš žito. To njihovo izročilo slikam. Slikam tudi vse, s čimer je obdan romunski dom. Le časa ni veliko. To dobro vem, saj sem v vasi prva začela slikati. Čas si moramo ukrasti. Med malico na polju se ženske zberemo in slikamo. Kadar slikam, se mi zdi, da pojem. Pojem, to je pravilno rečeno.“

Zgledi vlečejo

MILAN GENERALIČ, Hlebina: „Vsi v mojem rodu slikajo in nemara je to vplivalo name, da sem začel tudi jaz. Dvanajst let bo tega. Kot deček sem gledal pri delu strica in naskrivaj še sam poskusil. Hlebinska šola je name vplivala. Zato v glavnem slikam to, kar je že znano: delo na polju, vasi, krajine v vseh letnih časih. Delam na steklo, ker se tako najlažje izrazim. Zdaj samo slikam in slikam. Čutim,

da se ne bom izčrpal. Vsak trenutek odkrijem kaj novega. Ne dolgočasim se, kot včasih slišim tožiti druge. Zame je slikanje izhodišče vsega zadovoljstva.“

Domačije brez ograj

FRANJO MRAZ, Beograd: „Obhodil sem vasi v okolici Trebnjega in se navdušen vrnil s polno skicirko. Žene za plugom so zame nekaj novega. Kmečka arhitektura je lepo ohranjena: hiše, krite s slamo, zidane s kamenjem. Domačije niso ograjene kot v Srbiji. Veliko sem videl, naredil mnogo risb s tu-

šem. Tokrat se bom v trebanjski galeriji predstavil samo s skicami oziroma risbami.“

Dobrodušnost Krjavlja

RUDI STOPAR, Sevnica: „Iz pločevine delam Krjavlja. Posebneža, ki je sam po sebi revež, ki pa vse obrne na dobro in v smeh. Dobre volje nam v tej naglici, v stiski sedanjega časa, manjka. Krjavelj naj jo s svojo značilno dolensko šegavostjo vrne. Ni pomembno, kakšen je človek na zunaj, ampak znotraj, v srcu, v duši. Sam Krjavelj, kot ga poznamo iz Jurčiča, je v duši

neprekosljivo bogat. Ničesar nima izgubiti, in vendar je srečen. Moj Krjavelj naj bi ljudi spomnil na to.“

Deseti brat — »poljanski kmet«

FRANC TAVČAR, Poljanska dolina: „Stopar se je odločil za Krjavlja, jaz za desetega brata. Vem, da motiv ni nov, saj ga rad obdeluje Jovanovič, ki je tudi iz naših krajev. Idejo sem dobil tu: ko sem prišel sem, še nisem vedel, kaj bom delal. Moj junak bo samo navzven podoben Jurčičevemu. Torej bo imel

klubuk in čevlje na hrbtu. Samo obraz ne bo dolenski. Razmišljal sem, koga bi vzel za model. Najbolje bo, če bo imel deseti brat obraz in izraz poljanskega kmeta. Navidezno veselega, ki se mu za očmi skriva žalost. Vdanega v usodo in hkrati pričakujočega, da se mu bo uresničilo hrepenenje da bo konec desetničarske poti, ki jo je pred mnogimi leti začel hoditi zaradi nesmiselne tradicije.

O taboru ne bi mogel reči kaj posebnega novega. Vključil sem se že takoj prvi dan. Vesel sem novih obrazov in mislim, da je prav, da se tabor pomlajuje. Morda bi bilo dobro, ko bi v prihodnje povabili še kakšnega kiparja. Vsaj jaz bi si to želel — koga, ki dela v lesu. Videl bi,

kako se drugi lotevajo in naučil bi se, česar še ne vem. Na tabor bom še rad prišel, če me bodo povabili.“

Še bi prišel

STJEPAN IVANEC, Kladar: „Slikam tri leta, a najraje krajino, kot jo doma vidim in doživljam. V vseh mojih delih je nekaj domišljije, saj si želim, da svet ne bi bil tak, kot je. Poskušam ga spreminjati. Steklo je material zame. Ko sem poskusil, mi je šlo in ostal sem pri tem. Učim se pri hlebinski šoli. V koloniji pa do zdaj še nisem

bil. Mislim, da je za slikarsko rast celo potrebno tako skupinsko delo. V Trebnje bi še prišel.“

Zmeraj zanimivo

ANTON PLEMELJ, Ljubljana: „Leta sem sodeloval že na Naivi 73 v Zagrebu in na razsta-

vi v Zlataru. Veliko znancev s prejšnjih taborov sem srečal — osebno ali prek slik. V Trebnjem sem šestič, mislim, da edini, ki sem bil vsako leto tu. Zmeraj je zanimivo. Vesel sem vsakega novega poznanstva. Novi ljudje, nova imena bogatijo tabor.“

Besedilo in slike: IVAN ZORAN

Vlomilci - »gentlemanik« in gospodje

V enem kovčku vlomilca orodje, z drugim, praznim za plen, sta lepo oblečena in uglajena vlomilca hodila na potovanja tja od Zagreba do Kraljevice, Metlike, Kranja in Radenc - Kazni so izrečene

Ivanu Veglu 14 let strogega zapora, Milanu Sevensku 12 let strogega zapora in Andreju Gorenjaku leto in pol strogega zapora je prisodilo novomeško okrožno sodišče za vrsto vlomov, v katerih je bilo odprtih 6 železnih blagajn. Zmanjkalo je nad 8.500 nemških mark, okrog 20 starih milijonov. din in še nekaj druge tuje valute ter precej blaga.

Ivan Vegel, 31-letni delavec brez zaposlitve iz Brežic, je svetlolas, urejen, v temni lila obleki in beli srajci stal pred sodniki. Bil je redkih besedi. Ko ga je predsednik senata Janez

Dežurni poročajo

IZGINIL PRED METROPOLOM - Božu Skupku iz Suhadola je 20. avgusta nekdo izpred kavarne Metropol odpeljal moped, vreden 4.000 din.

TAT SE JE ODPELJAL - V Šentlovrencu je izpred gostilne Kazina 21. avgusta izginil moped Antona Janežiča s Primskovega.

TAT V OMARICO - V noči na 22. avgust je nekdo ukradel iz garderobne omarice v Novoteku 1.630 dinarjev. Denar je bil last Jožeta Smajdka z Vrha pri Ljubnem, ki je delal v nočni izmeni.

IZ AVTA JE ZMANJKALO - Janezu Cirsčemu iz Cirkna pri Brežicah je osebo v noči na 22. avgust iz avtomobila, parkiranega v Šmarjeških Toplicah, ukradel več predmetov: tranzistor, razdelilno kapo, brisalca, orodje in nahrbtnik.

KJE SO KURE? Ani Ostanek iz Zagorice so neznanci v noči na 25. avgust vlomili v kokošnjak in ukradli 14 kur.

PRI BELEM DNEVU - Mirku Brezarju iz Lokev pri Črnomlju so nepridipravi ukradli kolo s pomožnim motorjem 19. avgusta popoldne.

RAZGRAJAJCI NA HLADNEM - 26. avgusta zjutraj so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Adema Kajtezoviča, Draga Grila iz Trziča in Vinka Zupančiča iz Mačkoveca. Sprli in stegli so se v bifeju na Otočcu. Med preprirom je Kajtezovič celo potegnil nož in z njim grozil.

RAZGRAJAL V ZDRAVILIŠČU - Miličniki so v Dol. Toplicah pridržali Draga Strojina iz Prečne, ker je razgrajal v restavraciji zdravilišča.

KDO JE V ČOLNU? Marija Dajčman iz Novega mesta je prijavila, da so ji 25. avgusta neznanci odpeljali čoln, ki je bil privezan pri pralnici peska.

PRIDRŽAN - Novomeški miličniki so 27. avgusta zvečer pridržali do iztreznitve Novomeščana Jožefa Primca, ker se je v hotelu Kandija nedostojno obnašal.

KRONIKA NESREČ

SREBRNIČE: ZA HIP ZADREMAL - Venceslav Mervar iz Hruševca je 22. avgusta zjutraj vozil osebni avto iz Novega mesta proti Straži. Pri Srebrniču ga je spaneč zmagal in je za trenutek zadremal, pri tem pa je avto zdrknil s ceste in trčil v smreko. Gmotne škode je za 3.000 dinarjev.

GRM: VRGLO GA JE S CESTE - Franc Tajner iz Črnomlja je 22. avgusta popoldne z avtom vozil proti Metliki. Pri Grmu je njegov avto nenadoma zaneslo s ceste na njivo, kjer se je prevrnil. Voznik si je v nesreči zlomil roko. Gmotne škode je za 5.000 din.

KARTELJEVO: NI UPOŠTEVAL OPEZORILA - 23. avgusta zjutraj je bilo na cesti pri Karteljevem razlito olje. Delavci milice so opozarjali voznike na nevarnost, vendar pa Libanonec Naser Hadi Ali, ki je pripeljal iz ljubljanske smeri, tega ni upošteval: zavrl je na mastnem delu ceste, zato je avto zaneslo s cestišča v gozd. Večkrat se je prekučnil, končno pa obstal na kolesih. Poškodovanega voznika in sopotnika so odpeljali v novomeško bolnišnico, na avtomobilu pa je za 8.000 din škode.

VINJA VAS: PO TRKU V BOLNIŠNICO - 24. avgusta popoldne je Anton Bahor iz Dragovanje vasi vozil avto iz Novega mesta proti Metliki. Pri Vinji vasi je opazil

Kramarič po vsakem predočenem kaznivem dejanju vprašal: »Ali priznate?«, je za hrbtom sklenil roke, krivenčil prste, potem pa po tihem dejal: »Vse priznam. Delila sva na pol.« Spodoben in miren, kakršen se je kazal na sodišču, je bil povsem drugačna osebnost kot Vegel ponoči, ki je nasilno s spretno izbranim vlomilskim orodjem vdiral v trgovine, pošte, lokale in bi se ga najbrž ustrašil še tako korajžen možki.

Milan Sevensšek je precej podoben Alainu Delonu. V čevljih z debelimi podplatmi, sivem, karirastem sukniču in temnih hlačah, skoro črnih las, ki si jih je tu in tam odriaval s čela, je veliko govoril. »Dejanja sicer v celoti priznavam, zdi se mi pa malo veliko ukradenega denarja, kolikor mi očitata,« je rekel. Fant pa je ljubljal dobro in lahko življenje. Kot kvalificiran natakar, ki je zadnja leta živel v Kopru, se je z Veglom seznanil med prestajanjem kazni na Dobu. Tu sta kovala načrte o tihotapljenju mamil, lotila pa sta se vlomov, predvsem blagajn.

Prepotovala sta Belgijo, Anglijo, Nemčijo, Sevensšek Francijo, Vegel pa Dansko. Zaradi suma vroma v eno tamkajšnji bank je za njim izdana mednarodna tiralica. Zapravljala sta na veliko, in kot je izjavil Sevensšek na razpravi, denarja nista cenila. »Stari milijon zapraviti v dveh dneh res ni nič težkega...«

Andreja Gorenjaka sta spoznala slučajno in ga pritegnila le kot pomagata pri dveh vlomih v Ptuj. Značilno za vse tri pa je: neurejena mladost.

Vegel je imel očima, ki ga je pogosto pretepal z opasacem. Komaj 17 let star je z rudarskega dela v Trbovljah pobegnil v Avstrijo, od tam v Avstralijo, kjer je začel kvartati. Ko je denarja zmanjkalo, je kradel. Že tam je bil zaprt, leta 1968 pa so ga brez denarja vrnili v Jugoslavijo. Zaposlitve ni dobil, domači so ga gledali po strani, stregel se je in bil zaprt. Tako ga je usoda pripeljala v Dob Sevensku naproti.

Sevensšek izhaja iz družine z dokaj dobrimi gmotnimi razmerami, le škode med starši ni bilo. Prvič je pobegnil z doma zaradi slabe ocene v anglesčini, od 16. leta dalje pa se je sam preživljal. Službe je često menjal, bil zaposlen celo pri filmu in v operi. Naučil se je obnašati kot »gentleman«.

Gorenjaka je mati kot nezakonkega otroka še majhnega dala v rejno. Živel je večinoma v Zagrebu pri ljudeh, kjer ni bil deležen dobre vzgoje. Neubogljiv in predrzen je bil in že od rane mladosti vzgojno problematičen. Ko ga je mati vzela k sebi, je bil že fant. Bilo je prepozno.

Splet teh dogodkov je fantom vzlet poštenosti. Tako pravijo sami. Tokrat so bili sojeni, Vegel in Sevensšek skupaj za naslednja kazniva dejanja:

9. 9. 1971 - Bregana: vlom v zaklenjeno restavracijo vojne pošte, kjer sta dobila plen: denar in razne pijske.

23. 9. 1971 - Samobor: vlom v zaklenjeno pisarno bencinske postaje. Denarja ni bilo, pač pa pištola.

24. 9. 1971 - Zagreb: vlom v trgovino, kjer sta nasilno odprla železno blagajno.

da mu naproti iz ovinka drsi po boku osebni avtomobil. Bahor je ustavil, kljub temu pa je avto trčil vanj. V njem so bili voznik Stanislav Hostnik iz Roj in sopotnika Alojz Kotar iz Hruševca ter Peter Zuzinjak s Tanče gore. Vsi trije so se poškodovali, prav tako Bahor, in vse so odpeljali v novomeško bolnišnico. Škode je za 13.000 din.

KRONOVO: NESREČA PRI PREHITEVANJU - 25. avgusta zjutraj je Nedeljko Tadić iz Gor. Ljubljance vozil tovornjak proti Zagrebu, pri Kronovu pa je prehitel drug tovornjak, ki je stal ob cesti. Prav tedaj je naproti pripeljal z osebnim avtom Branko Turk iz Brusnice. Ta je trčil v prikolico, se pri tem laže poškodoval, na vozilih pa je za 10.000 din škode.

DRAMA: PREHITRO V OVINKE - Marjan Mlakar iz Žadovnice je 25. avgusta zvečer vozil avto od Šentjerneja proti Dobravi. Pri Drami je priletel v oster ovinek, zaneslo ga je s ceste in se je prekučnil na bok. Voznik in sopotnica Tatjana Bec sta bila laže ranjena, škode pa je za 9.000 din.

KANIZARICA: OBSTAL NA STREHI - 26. avgusta zvečer je Anton Šnid iz Bletnika pri Črnomlju vozil avto proti Kanizarici pa ga je v ovinku zaneslo s ceste. Prevrnil se je na streho, končno pa obstal na kolesih. Škode je za 7.000 din.

24. 7. 1972 - Kranj: vlom v poslopje Potrošniškega centra. Dobila sta gotovino in blago.

25. 7. 1972 - Kraljevica: vlom v Market. Našla sta drobiž in razno blago.

29. 7. 1972 - Metlika: vlom v samopostrežbo. Odnela sta veliko denarja in vžigalnik.

12. 8. 1972 - Radenci: vlom v samopostrežbo. Tu so za Veglom ostali prstni odtisi.

7. 9. 1972 - Brežice: vlom v pošto poslopje. Plen je bil bogat.

10. 9. 1972 - Brežice: skušala vlomiti v trgovino »Železnina«, a sta bila preprežena.

11. 9. 1972 - Krško: vlomila sta v trgovino, kjer sta razen denarja vzela še pištolo, naboje in 3 lovške puške.

Vsi trije skupaj so nastopili v Ptuj. Sevensšek je sam z neznanim pomagacem vlomil še v Mariboru, Vegel pa s pomočjo mladoletnika zagrešil vlom v litjsko pošto.

Zalosten in dolg spisek, o katerem bodo lahko leta premišljali. Do pravomočnosti sodbe ostanejo obtoženci v priporu.

R. BAČER

Deček, star približno pet let, je pograbil ob cesti kamen in ga zabrusil v avto. Na srečo ni bilo škode. Navihanec je zatem zbežal, nato pa se avtomobilu spet približal z družbo, v kateri je bila tudi njegova mati. Očitno je poba spoznal, da je napravil nekaj, kar ni dovoljeno. Ženski, ki se je predstavila za mater tega

Nevzgojno

otroka, smo povedali, kaj se je zgodilo. Namesto da bi opozorilo dobromamerno sprejela in izkoristila priložnost za pouk sina o vedenju na cesti, pa je z vzvišenim nasmehom zapiskala v odgovor:

»No, gospodje, jaz nimam avtomobila, da bi vam lahko dala drugega. Tudi če bi bilo kaj škode. Pa srečno pot, gospodje...«

Zakaj si je privoščila tako zmerjanje, ne vem. Slišala je lahko pripombo, da s takim odnosom škoduje le svojemu otroku. Verjetno si je potem ženska v svoji družbi zadovoljna mela roke in zmagoslavno zatrjevala: »Tako se opravi.«

Ker dogodivščina ni izmišljotina, naj povem še kraj in čas: Žužemberk, 20. avgusta 1973, še ob belem dnevu, blizu šole.

Na videz nepomemben dogodek pa vendarle opozarja, da bo treba s šolami za starše pohiteti. Pa ne samo za roditelje, ki imajo otroke že v šolskih klopeh. Tudi od pravilne predšolske družinske vzgoje so odvisni uspehi na poti skozi šolska leta. Oblikovanje otrokove osebnosti ni lahko, pa tudi tako težko ne, da mu zavzeta skupna prizadevanja ne bi bila kos. Toda le če to želimo in hočemo. Vsi, ne samo šola. Učitelji ne morejo vedno zapolniti vrzeli, ki jih povzročajo zgrešeno zastavljena vzgoja zunaj šole.

J. ŠKUFCA

STRELJAL NA CIGANA

Ko so 25. avgusta zvečer na Muhaberju Cigani razgrajali in delali nered, se je vnel prepri z vaščani. Domačin Peter Bučar je tedaj razjaren s pištolo streljal na Roma Eilka Brajdiča in ga laže poškodoval. Kroglja ga je na srečo le oplazila. Bučar tudi nima dovoljenja za nošenje orožja, za kar bo moral še posebej odgovarjati.

FRANCOZ UMRL PRI KARTELJEVEM

21. avgusta zvečer se je zgodila huda prometna nesreča, v kateri se je smrtno ponesrečil 32-letni Francoz Jean Laclau. Trčil je v tovornjak, ki ga je iz nasprotni smeri vozil Svetko Matikan z Dol. Vakufa in je zapeljal na levo stran. Tovornjak je po nesreči zdrsil s ceste in obstal na njivi. Nesreča je poleg tega povzročila še 50.000 din škode.

ČEZ GORJANCE NE MOREŠ

Od 27. avgusta do 14. septembra je za ves promet zaprta cesta od Jugorja do Suhorja, in sicer vsak dan razen sobote in nedelje od 6. do 18. ure. Obvoz je čez Jugorje in Štrekljevec, Stransko vas in Gradac. Cesta je zaprta zaradi večjih popravil.

košarka

»Betik« dokončno ušla

V prvem delu košarkarskega nadaljevanja Novoteksov poraz v I. A in zmaga Beti v I. B ligi

V prvem kolu jesenskega nadaljevanja v slovenskih košarkarskih ligah so Novoteksovi košarkarji izgubili v Ajdovščini s Fructalom in se tako brzkone poslovili od borbe za prvo mesto. Novoteks je sicer letos dokazal v neposrednih tekmah z najboljšimi, da jim je popolnoma enakovreden, vendar mu primanjkuje rutine, da bi brez težav premagal slabše nasprotnike. Poraz iz Ajdovci je namreč že tretji spodsrljaj Novomeščanov z ekipami iz spodnjega dela lestvice! Košarkarji Beti so sedem kol pred koncem tako rekoč že prvi, saj imajo šest točk naskoka in si do konca lahko privoščijo še tri poraze! Vsekakor bo prihodnje leto slovenska liga izredno zanimiva, saj bosta kar dve doljenjski ekipi jurišali na vrh razpredelnice...

FRUCTAL - NOVOTEKS 80 : 75

Za Novomeščane je bilo odločilno, da sta imela S. Kovačević in Ivančič do desete minute že po štiri osebne napake. V nadaljevanju so domačini to izkoristili, vendar je Novoteks tri minute pred koncem spet imel možnosti za zmago. Sodnik Kolendo je takrat Novomeščanom dosodil dve tehnični napaki, za kateri je delegat v protokol zapisal, da sta bili neupravičeno dosojeni. Domačini so položaj izkoristili in si zagotovili zmago, Novoteks pa si je poraza gotovo v precejšnji meri sam kriv: Novomeščani so premalo metali na koš od daleč, pa tudi v obrambi so igrali premehek. Novoteks: Splichal 15, Seničar 6, Papič 4, Z. Kovačević 13, Kopač 6, S. Kovačević 5, Ivančič 12, Sepe-tavc 5, Piletič 5, Počrvina 4.

Ljubljancanom veliko žog celo pod njihovim košem.

Beti: Kosovac 1, Dautovič 26, Lalič 12, Jankovič 4, Rožič 22, Medek 8, Arbutina 19, Popović 9, Vergot 12.

M. P.

I. A SKL

1. Vrhnika	13	11	2	1090	892	22
2. Maribor	13	11	2	1071	916	22
3. Trzin	13	10	3	1060	913	20
4. Novoteks	13	9	4	1109	975	18
5. Trnovo	14	8	6	1018	1057	16
6. Radenska	14	7	7	1107	1144	14
7. Branik	13	6	7	959	992	12
8. Fructal	13	5	8	976	1000	10
9. Marles	13	5	8	977	1013	10
10. Lesonit	13	4	9	923	1061	8
11. Litija	13	3	10	977	1099	6
12. Jesenice	13	0	13	877	1082	0

I. B SKL

1. Beti	11	10	1	1083	764	20
2. Prule	11	7	4	801	686	14
3. Ježica	11	7	4	845	818	14
4. Ljubljana	11	7	4	787	765	14
5. Elektra	11	7	4	821	821	14
6. Postojna	11	6	5	846	886	12
7. Kroj	11	4	7	826	871	8
8. Zarja	11	3	8	846	884	6
9. Sav. naseł.	11	3	8	706	896	6
10. Kras	11	1	10	776	946	2

BETI - SAVSKO NASELJE 113 : 37

Z rekordno zmago nad slabimi Ljubljancami so metliški košarkarji za uvod v jesenski del navdušili gledalce na Pungartu. Beti je odlično pripravljena, saj je že v začetku ušla za 20 košev, v nadaljevanju pa so domačini neprestano večali razliko. Metličani so pokazali doslej najboljšo igro na prvenstvu in so pobrali

rokomet

Za začetek - potop!

Poraz Ribnice v uvodni tekmi novega prvenstva z Rudarjem - in celo na domačem igrišču

Ribniška barka je za uvod potonila v domačem pristanišču pred 400 gledalci. Domači rokometarji so v prvem kolu novega prvenstva v slovenski rokometni ligi izgubili s trboveljskim Rudarjem. Že na začetku se tako potrjujejo napovedi, da Ribničani, edini doljenjski predstavniki v tej ligi, ne bodo igrali take vloge kot lani. Rudičev odhod bo nedvomno pustil precej posledic, čeprav je

tudi res, da Ribnica že po tradiciji slabše začne in uspešneje nadaljuje prvenstvo...

RIBNICA - RUDAR 12 : 17

Ob polčasu je bilo še upanje, da bodo domači rokometarji iztržili obe točki, a je domača obramba v nadaljevanju žal vse bolj popuščala. Igra ni bila posebno lepa, saj je bilo na obeh straneh veliko napak. Najboljši na igrišču je bil gostujoči vratar Tržan, pri domačih pa se je izkazal Mikulin, ki je dosegel polovico golov za ribniško ekipo.

Ribnica: Lovšin, Abram, Zuk, Pucelj, S. Kersnič 3, Matelič, Mikulin 6, Andoljšek 1, Ambrožič, Poničkar 1, J. Kersnič 1, I. Kersnič 1.

F. L.

Kozole in Črnomelj

Najboljši slovenski ribič je Podergajs

V organizaciji črnomajskih ribiških delavcev je bilo v nedeljo v Butoraju ob Lahinji tradicionalno ribiško tekmovalstvo za »Pokal Bele krajine«, na katerem je nastopilo 110 tekmovalcev. V ekipni konkurenci so bili že tretjič najboljši črnomajski ribiči, med posamezniki pa je zasluženo osvojil pokal Ivan Kozole, član ribiške ekipe iz Kostanjevice.

Razglasitev rezultatov je bila v Semiču, kjer so ob tej priložnosti še razvili prapor ribiške družine Črnomelj, podelili številna republiška ribiška odličja najbolj prizadevnim ribiškim delavcem ter razglasili letošnjega republiškega prvaka. Naslov najboljšega slovenskega športnega ribiča je osvojil mladi Novomeščan Iztok Podergajs, kar je precejšnje presenečenje.

Rezultati - posamezno moški: (102 tekmovalca) 1. Kozole (Kost.) 4.005 točk, 2. Butala (Črn. I.) 3.705, 3. Molč (Črn. III.) 3.320, 4. Zobaric (Brež.) 2.155, 5. Podergajs ml. (N.m.I.) 2090 itd. Ekipno: 1. RD Črnomelj I. (Butala, V. Vidovič) 6.525 točk, 2. RD Črnomelj III. (Molč, Snelar, Čop) 4.752, 3. RD Kostanjevica I. (Kozole, Vodopivec, Mesesnel) 4.275 točk itd.

Zenske - posamezno (8 tekmovalk) 1. Cvijat, 2. Kvas (obe Črnomelj), 3. Vodopivec (Kostanjevica), 4. Suhy (N. mesto) itd.

Organizacija tekmovalstva je bila odlična, manjkalo ni niti nagrad, saj so bili nagradni s praktičnimi darili vsi najbolje uvrščeni.

S. D.

BREŽICE - V prvem kolu ljubljanske conske lige v rokometu so Brežičani doma izgubili s Mokrcem 16:17. Pri pomlajenih domačinih so bili najboljši Zore, Božič in Cerjak. Domačini bi zaslužili točko, premalo pa so izkoristili krilne napadalce. (V. P.)

BREŽICE - V pripravi na novo sezono so nogometaši Brežic doma premagali Bregano 2:0 z Mirčevima goloma, v Brdovcu na Hrvaškem pa so zmagali z domačo ekipo 7:6. Gole so dali: Lapuh 3, Mirkac 2 ter Kandič in Dikič po 1. V nedeljo bodo v prvem kolu prvenstva imeli Brežičani doma v gosteh Bakovce. (V. P.)

ČRNOMELJ - Na društvenih tekmah v motokrosu - tekme so veljale kot izbirne za nastop na nedeljskem tekmovalstvu - je nastopilo 14 članov AMD Črnomelj. Zmagal je J. Weiss, slede Pezdirc, Plevnik, Car in Pašič. Teh pet bo dirkalo tudi v nedeljo. (T. L.)

LESKOVEC - Pomlajena domača ekipa je premagala Brestanico 39:18 v prijateljski tekmi pred začetkom nove sezone. Leskovec: Plut, Hruševar, H. Mlakar 11, Kovač 7, R. Pirc 4, Janc 5, M. Mlakar 3, Šribar 3, Radi 5, Starc 1, I. Pirc. (L. S.)

LESKOVEC - Domača rokometna ekipa ima precej težav. Nekateri starejši igralci so nehali igrati, pred začetkom sezone iščejo novega trenerja, razen tega pa so začeli vaditi zelo pozno, ker so bili nekateri poškodovani, drugi pa so igrali nogomet. Razen tega snubijo Krčani mlade leskoveške igralce, ker jim manjka mladincev. Zaradi tega so v Leskovcu ogorčeni in pričakujejo, da bo Partizanovo vodstvo protestiralo pri odgovornih v Krškem. (L. S.)

BREŽICE - Občinska Zveza rezervnih vojaških starešin Brežice skrbi za usposabljanje svojih članov. Septembra bo pripravila občinsko tekmovalstvo, ki bo obsegalo orientacijski pohod, reševanje taktičnih nalog in streljanje (M. Z.)

KRSKO - V prvenstveni rokometni tekmi conske lige so domačini premagali kranjsko Savo 26:10. Kovačič je dal sedem golov, Iskra pa 6. Gostje se niso mogli upirati razigranim domačinom. (S. I.)

ZAGREB V KRŠKEM

Danes ob 19. uri bodo na rokometnem igrišču v Krškem gostovali rokometarji prvligaša Zagreba. Prvič bo zasvetila luč na domačem igrišču, zato pričakujejo organizatorji precejšen obisk. (S. I.)

OSEM JIH TEKMUJE

23. avgusta, se je v metliški občini začelo tekmovalstvo v nogometu v okviru delavskih športnih iger, ki jih organizira sindikat. Tekmuje kar osem nogometnih moštev, ki se bodo pomerila vsako z vsakim.

ŠPORTNI KOMENTAR

Za viteštvo v športu

Začela so se ligaška tekmovalstva - Pričakuje mo športno obnašanje gledalcev in igralcev

Ni naključje, da podelijo vsako leto tudi posebno nagrado športniku, ki ga izberejo med milijoni športnikov iz vsega sveta: nagrado podelijo za viteštvo v športnem obnašanju. Tako nagrado je pred leti dobil tudi naš rokoborec Horvat.

Zakaj tak uvod? Začele so se tekme jesenskega dela v najrazličnejših ligah - od podveznih do prvligaških. Na igriščih so košarkarji in nogometaši, rokometarji in atleti, odbojkarji in še mnogi drugi.

Vse ekipe ne morejo biti najboljše, zmaga lahko samo eden. Šport mora postati pomemben dejavnik pri vzgoji mladega rodu. Zato lahko od sodnikov in trenerjev zahtevamo poštenost, športno obnašanje, skratka: viteštvo. Cestitke boljšim bi morale postati samoumevna dejanja, od gledalcev moramo zahtevati športno navijanje in pozdrav ter nagrado boljšim, čeprav to niso vedno domačini. Le tako se bo šport dvignil nad okvire gladi-

torstva, v kar so ga zadnja leta v lovu za senzacijami in dobički mnogi pahnili.

Tudi doljenjske ekipe nastopajo v različnih konkurencah, od druge vezne lige do podvez. V svojih nastopih bodo zmagovale in izgubljale. Ploskajmo jim, kadar bodo zmagale, ne obsojajmo jih, kadar bodo izgubile. Tudi od boljših se najdejo še boljši, po zmagah izgubljamo, po porazih zmagujemo. Tako je življenje in športne tekme so njegov sestavni del.

Prav zaradi tega smemo upravičeno pričakovati, da bodo gledalci, sodniki in trenerji delali športno, pomirjujoče. Potem lahko tudi od igralcev, ki so najbolj prizadeti, pričakujemo športnih, plemenitih dejanj. Šport gojimo pravzaprav zato, da nas plemeniti.

Brez navija

... in kje so ribe? "

BREZ BESED

Dolenjski list pred 20 leti

Praščiči v Suhi krajini

KO ZORI krompir in ko dobiva koruza stroke, se po suhokranjskih poljih podijo tolpe divjih praščičev. Vsa Suha krajina je noč in dan na nogah in brani njive. Ognji in razbijanje po starih kosah in loncih, to so glavni obrambni ukrepi suhokranjskega kmeta. Prebivalci ogroženih vasi so videli že krдела do 40 praščičev, ki so postali že tako predrzni, da se niti ljudi več ne boje. Kamor se taka praščičja čreda zapodi, uniči v nekaj urah celo njivo. Kmetje se sprašujejo, kje so lovske družine, da bi v luninih nočeh uničevale to nadlogo Suhe krajine. Nikakor ne gre, da bi se lovske družine sešle na enem samem ogroženem področju, obložene s polnimi nahrbtniki, in zadovoljno čepele na „stantih“ in prebirale dobrote. Stara Plahtečka je dejala: „Naj jagri pridejo s flintami v vsako suhokranjsko vas, pa bomo skupno gotovo kakšnega upihnil.“ Za dolenjske lovce naj praščičja zalega v Suhi krajini pomeni prijetno vabilo, ki jim bo prineslo koristi, a prebivalstvo jim bo hvaležno.

LETOSNJI PRIDELEK žitaric je zelo slab; izgleda, da bomo v bodoče morali poseči po poljskem semenu, če bomo hoteli imeti boljšo žetev. Star slovenski pregovor pravi, da je po toči prepozno zvoniti. Zadruga je uvidela nevarnost za krompirjeve nasade, ki jih napada plesen. Kmetje bi morali skropiti krompirišča, toda niso jih. Zdaj tarnajo, da imajo zelo slab krompir.

TEKSTIL SE BO POCENIL za 10 do 15 odstotkov. Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta je znižal stopnjo akumulacije zaradi povečanja proizvodnje in izkoriščanja zmogljivosti tekstilne industrije v letošnjem gospodarskem letu. Znižanje cen tekstilnega blaga je pomemben napredek, saj večino tekstilnih surovin uvažamo, v plačilni bilanci pa imamo velike težave.

Dolenjski list
28. avgusta 1953

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Zlatega ne dobimo skoro nič

(Nov denar) dobivamo vedno bolj v roke, a zlatega ne dobimo skoro nič. Pravijo, da ga sploh ne bomo veliko dobili, ker je zlato vedno dražje, zlasti ker tudi Amerika vpeljuje zlato veljavo. Zmerom bolj se kaže, da bodo res le judje in drugi bogatini imeli dobiček od nove veljave.

(Zadnjič smo poročali), da so se vršile v Bolgariji volitve v narodno sobranje brez vladnega vpliva. Vkljub temu je bilo izvoljenih 150 vladnih in le 9 upornih poslancev. To predboro kaže, da knez Ferdinand in prvi svetovalec njegov Stambolov trdno sedita na svojih sedežih. Odstavljeni metropolit Klemen, ki je vedno škilil v Rusijo, šel je v pregnanstvo; za slovo mu niti pes ni zalajal.

(Volitve) na Francoskem so se končale za katoličane jako slabo. Kam pride še ljudstvo, ki

voli svojeglavno očitne sleparje, kakoršen je Wilson?

(V St. Jerneju) bo 11. septembra velezanimiv dan. Dopoludne bo premovanje konj ter nakupovanje konj za c. in kr. vojno, popoludne bo pa peta dirka, za katero so letos izvanredno velika darila. Konjerejski odsek je zaradi ugodnosti občinstva preskrbel veliko in lepo tribino; vstopnina na tribino stoji 20 kr. za splošni prostor in 50 kr. za prostor, koder je presojevalna komisija.

(Huda vročina) je bila pretekli teden. V Kandiji je 21. avgusta neka romarica umrla za solnčarico, ko se je peš vračala domov.

(Radeški most) se bo vendar le zvršil. Deželna vlada je že dovolila, da se sme narediti pri Radečah železen most čez Savo.

Iz Dolenjskih novic
15. avgusta 1893

Zgodilo se je...

CRNA VOJSKA — Odkar so Američani odpravili obvezno vojsko, se prijavljajo kot prostovoljci zvečne črnci. Zadnji mesec se je odstotek črncev dvignil že na 35, hkrati pa je bilo prijavitelcev za 18 odstotkov manj, kot jih potrebujejo. In še en podatek: 31 odstotkov vseh rekrutov je podpovprečno bistrh. Bodo imeli vsaj izgovor za neumnosti, ki jih US Army počne po svetu...

VZDRŽLJIVOST — Kameli Goldi dajejo znanstveniki samo po 50 litrov vode na dan. Ta terapija traja že šest mesecev, čeprav lahko sicer kamela spi je v petih minutah 190 litrov vode! Kljub taki vodni dieti in čeprav je kamele shujšala za 200 kg, se pravi za tretjino, je še vedno v izvrstni fizični kondiciji. Naj poskusijo še na ljudeh!

HUDA MORA — Daphne Axton, stewardesa, ki je preživela nesrečo angleškega letala v Švici, kjer se je ubilo 108 potnikov, ne bo več letala. Po vsakem poletu jo je namreč bolj strah, razen tega pa jo tlači tudi mora. 19-letno dekle se je pač preveč naužilo strahu. Dovolil mlada, da bo lahko spremenila poklic...

TATICA — 15-letna princesa, hči arabskega šejka in nafnega milijonarja, je sredi Londona v trgovini ukradla bluzo, majico in pižamo. Ko so jo spustili — sklicevala se je na diplomatsko imuniteto — je izjavila, da ima milijone in da ji ni treba krasti po trgovinah. Prepovedani sadovi so pač najslajši!

BREZ ZDRAVIL! — Prof. Lenz z muenchenskega inštituta za genetiko je ugotovil, da je kritično obdobje človeškega embria med 35. in 50. dnem po spočetju. V tem času lahko povzročijo motnje v razvoju celo zdravila, ki jih je mogoče kupiti v lekarnah brez recepta. Bodoče mamice, pazite...

OTOK — 10.000 šolskih otrok je dalo pobudo, da so blizu bretonske obale Francozi uredili otok, namenjen pingvinom. Razen bobrov so namreč to najbolj ogrožene živali v Franciji. Podaljšano življenje!

NENAVADNI SAMOMORILEC — V pristanišču v Honoluluju je policija našla mrtveca, ki je naredil samomor: okrog vratu je imel vrvi, za obtežnik pa je uporabil likalnik. Nič nenavadnega v množici samomorov, vendar pozor: samomorilec je nekaj pred zadnjim dejanjem praznoval svoj stoti rojstni dan. Naveličal se je življenja...

PREVEČ IN PREMALO — Otoci iz dežel v razvoju imajo premalo hrane, v razvitih deželah pa jo dajejo matere dojenčkom preveč. Tudi to je škodljivo, saj dobijo otroci preveč kalorij, med drugim tudi preveč kuhinjske soli, ki utegne povzročiti razvojne motnje v možganih. Ni dobro vsega pojesti!

OKROG SVETA — Pustolovska žilica je gnala Angleže v nenavadno ekspedicijo. Če bodo dovolili tudi Sovjeti, bo 1. januarja odšla na pot odprava, ki namerava s konji priti okrog sveta. Moštvo bo v sedlih tri leta. Največji problem: kako podkovati konje tam, kjer ni kovačij, saj so podkve pretežke, da bi jih nosili s seboj. Včasih so potovali z baloni...

TAKSISTI — V Parizu primanjkuje 3.000 šoferjev taksijev. Zato so se na taksijih pojavili oglasi: „Voznik taksija — zakaj to ne bi bili vi?“ Množica prostih delovnih mest!

NE NA TLA! — V Madridu vsak dan objavljajo mestni zemljevid o onesaženosti zraka v posameznih četrtih. Na nekaterih pločnikih bi se ležeči potnik onesvestil v nekaj minutah. Madrid sodi med najbolj onesažena evropska mesta. Tudi pri nas bi se ljudje onesveščali...

PREIZKUS

Dobri modrasi

Teden dni življenja v Gorskem Kotaru

Teden dni je šest Škofječanov živelo le od tistega, kar jim da narava. Začeli so blizu Osilnice, potem pa so odšli v Gorski Kotar. Po tednu dni so živi in zdravi (a z žulji na nogah) ter malce shujšani prišli nazaj, vendar so dokazali, da človek lahko dolgo časa zdrži v naravi in se hrani le s tistim, kar si vzame.

Kaj so jedli? Prvega dne so mimogrede nalovili 15 modrasov, ki so si jih skuhal v juhi skupaj z gobami — zlasti jurčki, vršički orehove praproti in soljo. Prav tako so nekajkrat nabrali polže in jih skuhal. Bili so zastojni, v novomeški restavraciji Pri vodnjaku pa je vsak kos specialitete po nekaj sto starih dinarjev!

Šesterica potnikov iz gozdov v Gorskem Kotaru je uporabljala tudi recepte iz knjige življenje v naravi in tako dokazovala njihovo praktično vrednost. Tako so sredi sončne jase temeljito očistili prostor 70 x 70 cm ter okrog njega skopali plitev jarek, ki je imel znotraj posevne, zunaj pa navpične stene. Čez jarek so položili vejice, da je bil v senci, potem pa so razdri mravljišče ter ga stresli na očiščeni prostor. Mravlje so vse bube spravile v jarek ki je bil v senci; šesterica je tako dobila liter bub, ki so slastna in visoko kalorična hrana, nič slabša od ocvirkov. Kajpak je treba bube primerno pripraviti, da so okusne.

In koliko so po preizkusu ljubeznive narave shujšali? Od 2,5 do 6 kilogramov. Vseh šest pa trdi: „Človek lahko zdrži tudi več mesecev, če se hrani le s tistim, kar ponuja narava!“

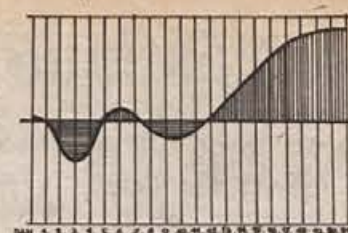

Diagram počutja: pod črto slabo, nad njo dobro

Utrujeni po dopustu?

Dve krizi, čeprav smo počivali - Dvakrat tri tedne dopusta?

Čeprav vsi sveži in počrneli od sonca, se po povratku z dopusta nekateri počutijo strahšno utrjeni in popolnoma izčrpani. Raziskave so pokazale, da sploh ni čudno, če človek, ki se je v treh ali štirih tednih počitka izvrstno okreplil, nenadoma pade v krizo. Ta kriza je pravzaprav dokaz da si je res opomogel.

O srednjemu mehanizmu regulacije v človeškem telesu pomeni sprememba kraja, bivanja in podnebja popolnoma nove pogoje delovanja. Zato odgovori s krizo. Šele po 8 do 10 dneh se vegetativni živčni sistem in hormonalne zleze prilagodijo novemu položaju. Če se kdo po 10 dneh prilagoditve po povratku z dopusta še vedno počuti slabo, pomeni, da se ni zares odpočil. Grafikon počutja po letnem dopustu doseže minimum tretji dan, okrog osmega in okrog desetega dne, maksimum pa okrog 21. dne. Potem spet šest mesecev pada za začetno točko. Okrepitev organizma, dosežena na dopustu, traja torej okrog šest mesecev. Zato sta zaposlenemu človeku po mnenju znanstvenikov potrebna dva letna dopusta po tri tedne.

S pomočjo minikure doma lahko vsak vzdržuje krivuljo dobrega počutja tudi po letnem dopustu in morda lahko celo prepreči njen ponovni padec na minimum. To lahko dosežemo v večini primerov z gibanjem in z nepremrzlo vodno prho. Vsako jutro se je treba skopati v hladni vodi, učinek te kopeli pa se poveča, če po njej počivamo v postelji 10 do 20 minut. Drugo „rudno“ hladne vode lahko zaposleni uporabijo okrog poldne tako, da drže roke po curkom iz pipe 10 do 20 sekund.

Ljubitelji živali

Prejšnjo nedeljo popolnoma sem se spet ustavljal v Mišjem dolu, kajti že od daleč sem zaslišal muziko. Zarsbeli so me podplati in noge so me same zanesle tja, kjer je bilo vse veselo.

Usedel sem se za mizo in naročil pijačo, kot se ob takih prilikah spodobi, in gledal plesalce. Tedaj pristopi k meni mož srednjih let z ženo in psičko pa vpraša: „Je se kaj prostora?“

„Kajpak,“ sem mu odvrnil.

„Joj, kam naj dam psičko?“ je v skrbeh menal in po dolgem prigovarjanju sem ga prepričal, da jo je dal pod mizo, kjer ne bo nikomur v napotje. Točaj prinese naročeno pijačo, stopi k mizi in jo pohodil je psičko. Zavičila je in v roki njenega gospodarja se je zabliskal nož.

„Oprostite, nisem pohodil nalašč. Saj veste, da ne morem gledati, kaj je pod mizo,“ se je branil točaj. Vendar mu to ni pomagalo.

Gospodar je zamahnil, da porine nesrečniku nož v srce in mu spusti dušo, ako jo ima. Brž zgrabim morilca za laket in mu s silo odvzamem nevarno orožje. Menite, da je bilo lahko? Branil se je kot zver, obraz mu je pozelenel in pene so mu prišle na usta. Ko smo ga malo pomirili, je nekaj mož in fantov odvedle proč njega in psa, saj sta že preveč pokvarila veselo razpoloženje.

Ostala je le njegova žena, ki mi je potožila: „Hudo mi je, da je tak. Drugače je po srcu dober. Ker nimava otrok, se je zelo navezal na psičko. Vsak dan jo neguje kot dojenčka. Tudi spi z njo v postelji, jaz pa moram proč. Za dekle sem jima.“

Izpil sem pijačo in se poslovil. Še dolgo mi je v glavi blodila misel: tudi jaz imam rad kobilico, vendar ako bi ji kdo po nesreči kaj storil, mi prav gotovo ne bi stregel po življenju.

MARTIN KRPAN

OBIČAJI:

Kako se rešim devišтва

Primeri iz Dahomeja in Bornea...

Drugi kraji, drugi običaji. Včasih je bilo pri nas pravilo, da so neveste prihajale v zakon nedolžne. Danes bi take neveste skoraj lahko iskali z lučjo ob belem dnevu.

V zahodnoafriškem Dahomeju pa je, na primer, devištvu popolnoma drugače obravnavano. Tam ga imajo za hudo nadlogo. Ko postanejo dekleta godna, se spravijo v čolne in na reki ponujajo svoje telo tujcem. Domačini namreč mislijo, da so kapljice deviške krvi hudo strupene. Za vsak primer pa dekleta spremljajo očetje, saj bi se lahko zgodilo, da bi se tuji veselili dije, kot je potrebno za odpravo devištvu...

Na Borneu pa, vzemimo za primer, dekleta živijo do poroke sila živahno življenje. Razumljivo je, da je pri njih že stoletja v navadi moda „zgoraj brez“; taka je letos na mah osvojila tudi Parižanke in druga kopaljšča na francoski rivieri. V navadi pa je tudi, da je dekleta na voljo vsakemu fantu, ki se dotakne njenih golih prsi. Še več: fantu grozi splošen posmeh, če

Dahomejska lepota

ne izpolni tistega, kar je z dotikom obetal. Prava sreča, da kaj takega ni v navadi tudi pri nas, v naših nabitih avtobusih, trolejbusih in tramvajih...

Saj pravimo: drugi kraji, drugi običaji...

... Oumacaj je ljubi bog, naš navzdol. Ustavil se je sredi ravni pol milijona let stal prijazen trg kel je s peto praurbanist po ter mu je zdel, in je zabil kolček v zgodovinske besede: „Tu bo stala“

Ozrl se je možakar po strmečih nižjih, poslovnejšim glasom: „Čamo! Najprej bomo zgradili zame 1“

Občina Trebnje praznuje

nov (1500), ki se vozijo na delo iz občine.

Narodni dohodek, ki je znašal v letu 1967 v tekočih cenah še 3900 din, je lani dosegel že blizu 10.000 din. Prav v teh zadnjih letih dosega občina večje gospodarske uspehe, kar je nedvomno tudi ugodna posledica stimulacije, ki jo dajejo ukrepi za pospeševanje manj razvitih območij v SR Sloveniji. Visoka rast zaposlenosti (skoraj 10 %) in narodnega dohodka (preko 30 %) v zadnjih treh letih pomeni začetek pospešene razvoja in zmanjševanje relativnih razlik v razvitosti občine.

Občina pričakuje — in občani so trdno odločeni k temu po svojih močeh prispevati — pospešeno rast tudi v naslednjih letih. Vse rezerve niso še izkoriščene, ne v družbenem kakor tudi ne v zasebnem sektorju. Relativno hitrejšo odpiranje novih delovnih mest zaposluje delovno silo, ki se sprošča v kmetijstvu, hkrati pa pospešuje uvajanje sodobnejše tehnologije in opreme v kmetijsko proizvodnjo. Tudi ta postaja, seveda na drugačnih osnovah, še pomembnejši faktor gospodarstva v občini kot doslej. Z razvojem kmetijstva raste standard velikega dela prebivalcev občine. Da so pri tem doseženi občutni premiki, dokazuje že nekaj podatkov o prodanih tržnih presežkih, ki iz leta v leto še naraščajo. V letu 1970 je bilo odkupljenih 1011 ton govedi in svinj, lani pa 1127 ton; krompirja je bilo leta 1970 odkupljenega 3778 ton, lani 5164 ton; odkup mleka se je v istem obdobju povečal od 921 tisoč na 2.800.000 litrov in bo letos presegel 3 milijone litrov. V razširjanju sodobnejše tehnologije pridelovanja in v širjenju znanja, v večji specializaciji in pravilnejši usmeritvi so osnovne možnosti za še občutnejše povečanje pridelkov.

TRDNEJŠE IN ŠIRŠE OSNOVE INDUSTRIJE

Družbena proizvodnja, zlasti industrijska, dobiva trdnejše in širše osnove, posebno še po letu 1970, ko so se začele večje rekonstrukcije in razširitev najpomembnejših nosilcev družbene

proizvodnje v občini, kot so npr. Trimo v Trebnjem, Dana na Mirni, Treles v Trebnjem itd. Programi teh organizacij združenega dela še niso v celoti realizirani, odpirajo pa nadaljnje možnosti celotnega gospodarstva v občini. Izredno pomembne so tudi vse novejšo zgrajene kapacitete. Na Mirni je bila odprta tovarna za predelavo krompirja, s katero je kmetijstvo dobilo stalnega in dovolj velikega odjemalca enega najpomembnejših tržnih presežkov. Nekateri programi, ki so bili lani ob tem času še idejni, zdaj že dobivajo konkretno obliko in vsebino. Tako posluje že od začetka leta obrat Rog za izdelavo konfekcije v Mokronogu. Začela se je tudi gradnja obrata Novoles v Trebnjem, ki bo izdeloval acryl plošče.

Vse možnosti pa z razvojem naštetih organizacij niso izčrpane. Prej ali slej bodo morali tudi drugi obrati, ki zdaj še nimajo ustreznih razvojnih programov, preiti k načrtnemu razvoju. Občina še išče nove možnosti za odpiranje novih obratov in za širitev sedanjih kapacitet. Za to ima dobre možnosti v naslednjih letih. Potrebno bo sicer še mnogo naporov in tudi odrekaj, saj zahteva realizacija zdaj zasnovanih razvojnih programov organizacij združenega dela več kot 150 milijonov vlaganj. V naslednjih letih bi bilo s tem zagotovljeno delo najmanj tisoč novim delavcem.

RAZVIJANJE DRUGIH DEJAVNOST

Občina pa ne usmerja svoje skrbi samo v razvijanje obeh osnovnih dejavnosti — kmetijstva in industrije — ampak si prizadeva razviti še druge dejavnosti, posebno trgovino, obrt, komunalne dejavnosti itd. Posebno si prizadeva za izgraditev dobre prometne povezanosti znotraj občine, kakor tudi z drugimi območji. Prizadevanja so usmerjena tudi v zagotavljanje pogojev za hitrejšo urbanizacijo prebivalstva in za razvoj urbaniziranih naselij.

V teh prizadevanjih sodelujejo vsi občani s svojim delom in prispevki, kot tudi kolektivi, vsi skupaj organizirani v krajevnih

skupnostih. Prav v okvirih krajevnih skupnostih potekajo velike akcije za izgradnjo ali izboljšavo komunalnih objektov, pomembnih za družbeni in osebni standard prebivalstva. Krajevne skupnosti grade vodovode, napeljujejo elektriko in sodelujejo pri postavljanju novih transformatorskih postaj, urejajo pota in rešujejo druge podobne zadeve.

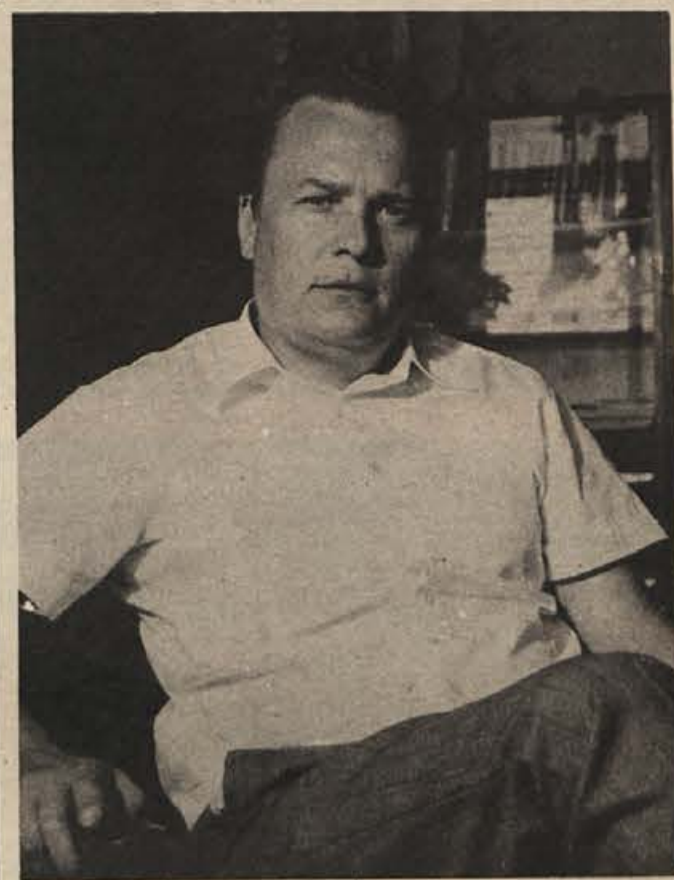
Že sedem let občani zbirajo krajevni samoprisevek za gradnjo in adaptacijo šol v občini, vendar to ne ovira krajevnih skupnosti, da ne bi poleg tega zbirali samoprisevkov še za svoje programe. V letošnjem letu bosta končani prenovitvi dveh šol, v teku pa so že priprave za podaljšanje samoprisevka na osnovi novega programa. Občani se zavedajo, da hitrejšega napredka in boljšega življenja ne zagotavlja samo pridnost, ampak tudi znanje.

Z ZDRUŽENIMI MOČMI DO VEČJIH USPEHOV

Dosedanji uspehi niso bili doseženi zlahka. Občina se pri svojih prizadevanjih za pospešen razvoj srečuje z velikimi problemi materialne narave. Dokaj uspešno jih rešuje z že omenjenimi prispevki občanov in kolektivov. Tako zbrana sredstva združujejo s sredstvi republiških institucij.

Postopoma se povečujejo asfaltirane cestne površine, urejajo vodotoke z regulacijami, gradijo, preurejajo šole, vzgojnovarstvene ustanove itd. S tem se ustvarjajo osnovni pogoji za hitrejši gospodarski napredek. Pripravljenost občanov in kolektivov, da za odpravljanje razlik v stopnji razvoja in za skupne potrebe prispevajo, kar največ morejo, ima še večji pomen ob upoštevanju potreb samih kolektivov za razvoj njihovih organizacij združenega dela.

V zadnjih letih doseženi uspehi, združeni napori in marljivost občanov so zagotovilo, da bo občina Trebnje tudi v nadaljnjih letih segala po večjih delovnih dosežkih in da bodo prihodnji prazniki občine tisti mejniki, ob katerih se bodo občani s ponosom in zadovoljstvom ozrli na prehojeno pot.

Navada je že, da ob občinskem prazniku delamo obračun doseženih uspehov v gospodarskem in družbenem razvoju občine in da ugotovljamo in odkrivamo slabosti, ki so nas ovirale pri delu. Mislim, da je tak pregled razviden na teh straneh Dolenjskega lista in iz programa praznovanja, čeprav vsa dejavnost krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in društev ne more biti dovolj konkretno prikazana, kakor tudi ne vsa dejavnost občinske skupščine na novih programih, ki so šele v fazi priprav za uresničitev.

Tudi letošnje leto je pomemben mejnik v razvoju naše občine. Smo namreč sredi akcij, v katerih moramo opraviti velike in pomembne naloge: realizirati ustavna dopolnila tako, da bomo dejansko zagotovili nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov v delovnih organizacijah, ustvarjalno sodelovati v razpravi o zvezni in republiški ustavi; izvršiti moramo priprave in sprejeti občinski statut in srednje-ročni program razvoja občine, dalje ustanoviti samoupravne interesne skupnosti na področju otroškega varstva, varstva narave in okolja,

telesne kulture, stanovanjskega gospodarstva in zemljiške skupnosti.

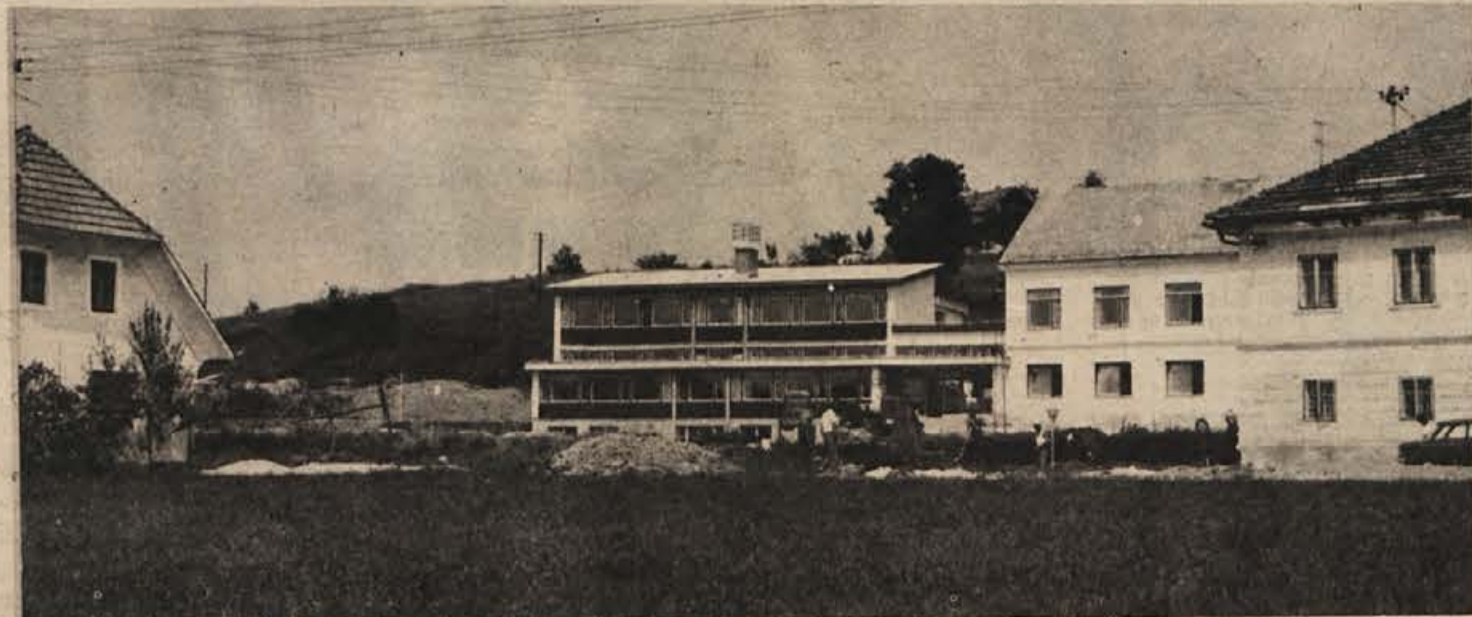
Pred nami je velika družbenopolitična akcija, v kateri bomo na referendumu izglasovali podaljšanje samoprisevka za šolstvo in za izgradnjo nekaterih komunalnih objektov ter tako ponovno dokazali, da smo vsestransko pripravljeni zagotoviti mlajšim pokolenjem normalne možnosti izobraževanja, brez katerih ni napredka niti osebnega zadovoljstva, ki nas preveča ob spoznanju, da mladi generaciji ustvarjamo možnosti za srečno mladost in za pridobitev ustreznih izobrazbe.

Trdno sem prepričan, da bomo tudi te naloge izpolnili s sodelovanjem vseh delovnih ljudi in organizacij in tako pokazali, da se tudi mi v okviru trebanjske občine uspešno prizadevamo za vsestranski razvoj in utrditve položaja delovnega človeka. To bo tudi dokaz, da naš samoupravni sistem omogoča razvijanje in utrjevanje pogojev, ki so potrebni za svobodno in ustvarjalno dejavnost delovnega človeka.

CIRIL PEVEC
predsednik občinske skupščine Trebnje

ZAPOSLENOST IN STANDARD RASTETA

Pred sedmimi leti je bilo v občini več kot polovico (53,8 %) kmečkega prebivalstva. Leta 1971, ko je bil popis prebivalstva, se je ostotek zmanjšal že na 38 % in se še naprej enako hitro znižuje. Manjšanje števila kmečkega prebivalstva pa nima za posledico nezaposlenosti, saj se ta nadpovprečno hitro povečuje. V letu 1971 je zaposlenost na delovnih mestih v občini prvič presegla število dva tisoč in je znašala v povprečju 2078. V prvi polovici letošnjega leta pa je bilo zaposlenih že več kot poltretji tisoč delavcev. Kljub temu je še vedno precej obča-

Veliki Gaber, kjer bo v nedeljo, 2. septembra, osrednja prireditev ob letošnjem praznovanju občinskega praznika občine Trebnje. Ob tej priložnosti bo otvoritev nove šole in modernizirane ceste. K praznovanju bodo prišli tudi bivši borci SNOUB Matije Gubca, ki so začeli svojo borbena pot 4. septembra 1942 na Trebelnem. (Foto: M. Vesel)

Za letošnji občinski praznik prirčno pozdravljamo vse prebivalce našega območja. Hkati čestitamo kolektivom za dosežene uspehe in jim želimo še mnogo novih delovnih zmag pri prizadevanju za lepši jutrišnji dan!

SKUPŠČINA OBČINE TREBNJE

Vodstva vseh družbenopolitičnih organizacij in društev v občini.

Čestitkam za praznik se pridružujejo tudi kolektivi, ki so se predstavili v današnji prilogi ter kolektiv Dolenjskega lista!

Spomenik padlim borcem v Trebnjem. (Foto: M. Vesel)

svoje oddelke za proizvodni program matičnega podjetja in za lastno prodajno dejavnost.

V času pripojitve so ustanovili več novih oddelkov: šivalnico, kjer izdelujejo tapetniško opremo za avtomobilске prevleke in zaveše za prikolice; elektro oddelak, kjer izdelujejo elektroinstalacije za avtomobile ter vsa notranja svetiła za prikolice, in oddelak za izdelavo plastičnih elementov za potrebe avtomobilске in prikoliške proizvodnje. V prejšnjih obratih, kovinskem in lesnem oddelku, teče še naprej osnovna dejavnost tovarne – montaža in izdelava šivalnih strojev v sodelovanju s tovarno Singer in Veritas, poleg tega pa v teh

oddelkih izdelujejo nove proizvode (preme, mehanske dele, mize, vrata) za avtomobile in prikolice.

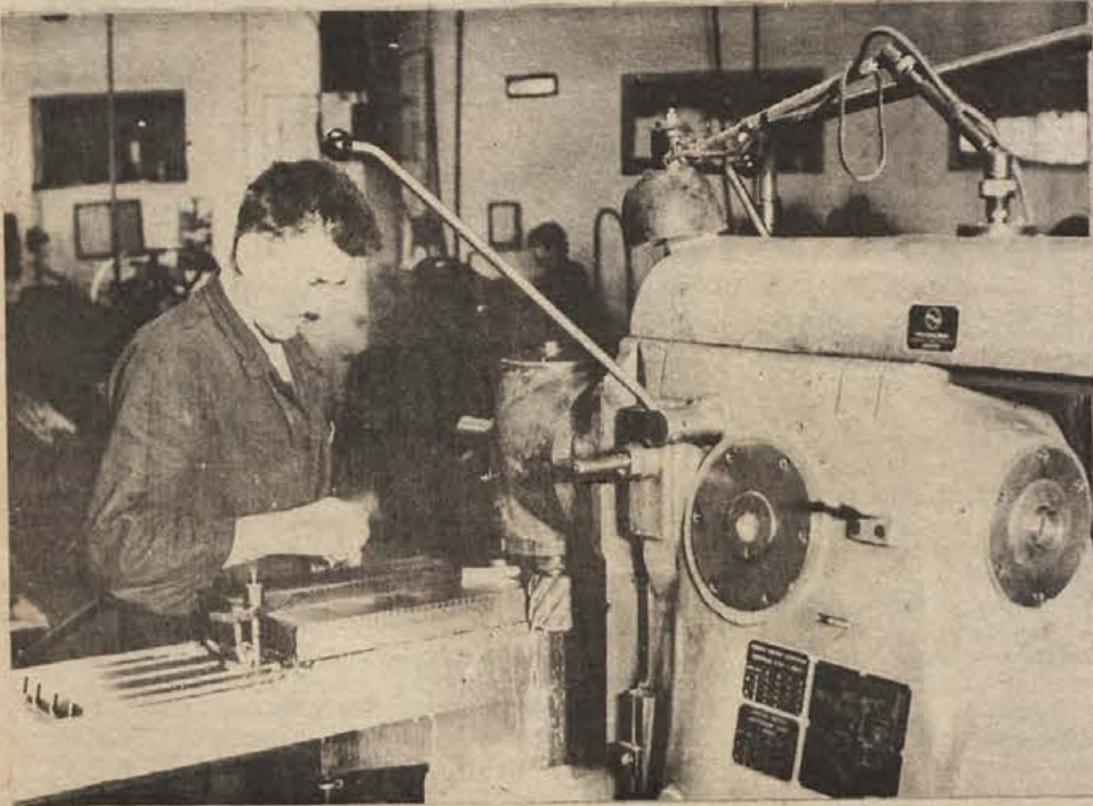
V skladu s takim razvojem podjetja in z razširitvijo proizvodnje je TGO Mirna povečala število zaposlenih. Od 203 zaposlenih delavcev v letu 1969 je število naraslo na 310 v letošnjem letu. Tudi osebni dohodki so se dokaj hitro večali in so se v zadnjih treh letih povečali za dobro polovico. Vrednost proizvodnje se ravno tako hitro povečuje, saj je članom tega delovnega kolektiva lansko leto uspelo ustvariti za 70 milijonov zunanje in notranje realizacije. Letošnji plan pa predvideva 100 milijonov dinarjev.

S programom formiranja TOZD je bila izdelana nova tehnološka delitev dela, ki bo omogočila proizvodno celovitost. V nadaljnjem razvojnem programu bo TGO Mirna zadržala osnovno dejavnost (šivalni stroji, gospodinjska oprema) in izdelavo notranje tehnične opreme za prikolice. V ta namen se bodo razširili formirani oddelki. Poudarek bo predvsem na izdelavi elektroinstalacij, tapetniških delov, elementov iz plastike, kovinske galanterije in lesnih elementov za avtomobilsko in prikoliško proizvodnjo. Programi so izdelani, investicijska oprema predvidena. Računajo, da se bo celotna proizvodnja povečala za 40 do 50 %.

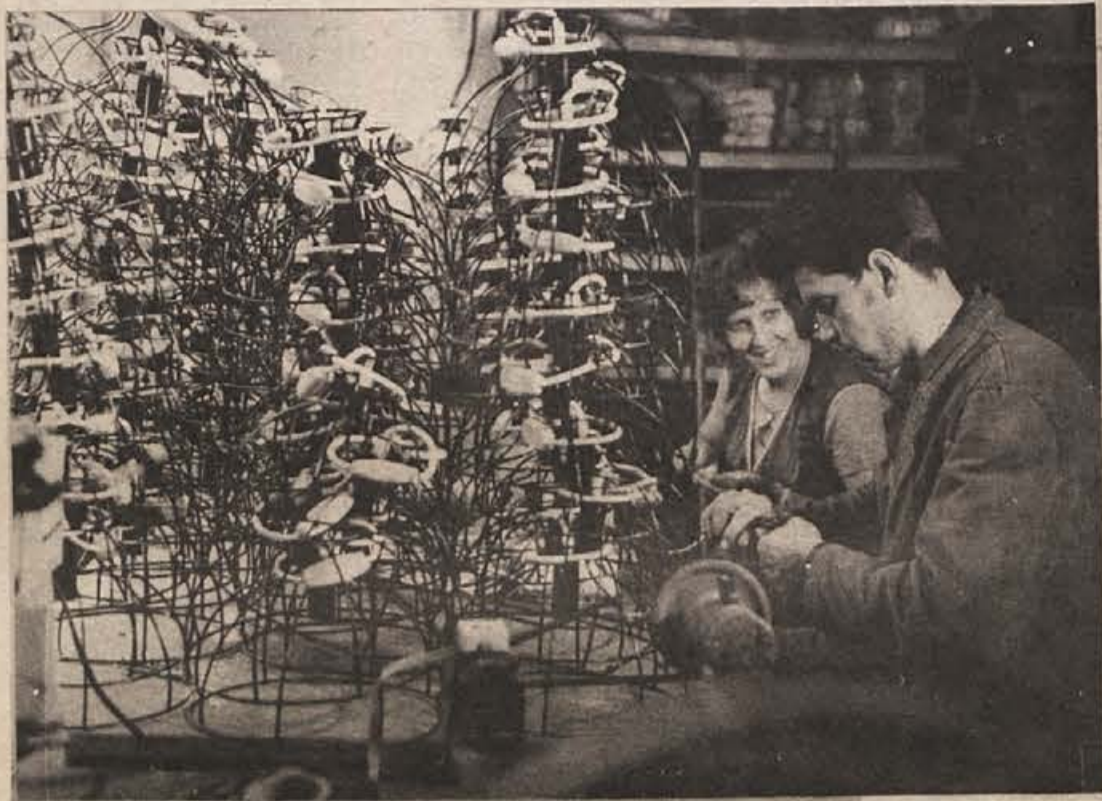
Potrebovali bodo tudi več delovne moči. Za prebivalce Mirenske doline bo na voljo približno sto novih delovnih mest.

Skrb TGO Mirna pa ni omejena samo na proizvodnjo. Precejšen del sredstev je vloženih v stanovanjski sklad, iz katerega bodo prosilci dobili ustrezno pomoč za individualno stanovanjsko gradnjo. Tovarna ima urejeno družbeno prehrano. Modernizirali so kuhinjo, kjer se delavci hranijo za majhno odškodnino. Poleg tega podpira tovarna vse oblike rekreacije, sodeluje s krajevnimi skupnostmi, podeljuje štipendije in omogoča izučitev nekaterih poklicev.

Celotna dejavnost delovnega kolektiva TGO Mirna, ki mu je uspelo premostiti nekdanje težave, se tako povezuje s splošnimi težnjami in potrebami svojega kraja in je dejansko organizacija, v kateri prebivalci Mirenske doline lahko ustvarjajo pogoje za boljše življenje.

Strojna obdelava delov za orodjarno v tovarni na Mirni. (Foto: M. Vesel)

Izdelava svetilk za prikolice v TGO Mirna. (Foto: M. Vesel)

KOLINSKA TOVARNA HRANIL LJUBLJANA
TOZD TOVARNA ZA PREDELAVO KROMPIRJA MIRNA

NAJMLAJŠI KOLEKTIV V OBČINI

Sredi januarja preteklega leta se je po komaj sedemmesečni gradnji začela proizvodnja v tovarni za predelavo krompirja na Mirni. To je pomembna delovna zmaga investitorja KOLINSKE, tovarne hranil iz Ljubljane in vseh, ki so sodelovali pri gradnji in montaži. Hkrati je dobila Trebanjsko-Mirenska dolina pomemben predelovalni obrat, saj je to območje znano po pridelovanju krompirja in tržnih presežkih tega pridelka.

V prvi obratovni sezoni je tovarna na Mirni odkupila in predelala 2600 ton krompirja. Lanska sezona pa je bila težka preizkušnja za delovni kolektiv nove tovarne in za pridelovalce krompirja. Ker je bilo pomani-

kanje krompirja, je morala mirenska tovarna, da je lahko obratovala, kupovati in voziti krompir iz Vojvodine in južne Srbije.

Ker mora biti tovarna za normalno obratovanje preskrbljena s krompirjem z domačega območja, se je kolektiv povezal s Kmetijsko zadrugo Trebnje in preko nje s pridelovalci krompirja v trebanjski občini. Sodelovanje je že letošnjo sezono rodilo uspeh, saj v občini močno pospešujejo pridelovanje krompirja. Tovarna pomaga pri organiziranju strojnih skupnosti za pridelovanje krompirja in drugih akcijah, ki jih vodi KZ Trebnje s pridelovalci krompirja. Letošnji pridelek krompirja že kaže, kako pomembno je tako

sodelovanje, saj bo tovarni zagotovljena večina potrebne surovine. Že v nekaj letih bo na ta način zagotovljenih tovarni ne samo 7000 ton krompirja, kolikor ga potrebuje sedaj, ampak 14.000 ton, saj nameravajo tovarno na Mirni razširiti in proizvodnjo podvojiti.

Poleg KNORR pireja, znane in po vsej Evropi cenjenega izdelka, pa je letos začela tovarna na Mirni proizvajati še zdrobove kosmiče BEBI, priljubljeno jed za otroke in tudi za starejše ljudi.

80-članski kolektiv TOVARNE ZA PREDELAVO KROMPIRJA na Mirni čestita za občinski praznik občanom, še posebno pa kmetom-kooperantom ter potrošnikom svojih izdelkov.

KOLEKTIV TIP-TOP

LJUBLJANA TOZD TREBNJE

PROIZVAJALEC MOŠKIH OBLEK ČESTITA VSEM OBČANOM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM OBČINE TREBNJE ZA OBČINSKI PRAZNIK Z ŽELJO PO ČIM TESNEJŠEM SODELovanju IN ŠE VEČJEM NAPREDKU V PRIHODNJE!

Tovarna za predelavo krompirja na Mirni je še kako pomembna za napredek kmetijstva v Trebanjsko-Mirenski dolini. (Foto: M. Vesel)

Pogled na proizvodne prostore konfekcije TIP-TOP v Trebnjem. (Foto: M. Vesel)

Pogled na proizvodne prostore tovarne rastlinskih specialitet DANA na Mirni. (Foto: M. Vesel)

TEMELJI DANE POSTAJAJO VSAKO LETO TRDNEJŠI

vrednost proizvodnje se želi čim bolj približati številki 100 milijonov dinarjev, ki jo s ponosom povedo, saj je dejstvo, da je ta številka trikrat večja, kot je bila pred tremi leti. Kolektiv bo letos odplačal zadnji večji obrok investicijskih kreditov za rekonstrukcijo podjetja, kar mu daje možnost, da na trdnejših temeljih vlaga nova sredstva v proizvodne naprave. Z novimi vlaganji bi radi dosegli dvoje:

1. čim večje izkoriščanje domačih najosnovnejših surovin za lastno proizvodnjo; tako bi zmanjšali odvisnost od tujih dobaviteljev ter te izdelke ponudili jugoslovanskemu in tujemu tržišču;

2. povečati povezanost med tovarno in kmetijstvom dolenskega območja, ker program nove proizvodnje predvideva uporabo različnih kmetijskih pridelkov, od jabolk, hrušk, jagodičevja do najrazličnejših zelišč, ki so sestavni del tistih proizvodov, ki jih sedaj drago plačujemo tujim dobaviteljem.

Kolektiv DANE povezuje svojo bodočnost z razvojem tovarne. Nikoli ni bilo negodovanj, čeprav so bili zaradi sorazmerno velikih vlaganj v modernizacijo podjetja osebni dohodki dokaj majhni. Ker so vedno znali razumeti zahteve razvoja, se jim nekaj tega razumevanja in odpovedovanja že vrača: osebni dohodki so po več letih dosegli slovensko povprečje. Še več pa delavcem DANE pomenijo neprimerno boljše delovne možnosti v novih prostorih, kjer so vedno bolj upravljalci avtomatskih strojev in naprav in vse manj delavci-težaki.

KOLEKTIV DANE ČESTITA PREBIVALCEM TREBANJSKE OBČINE ZA PRAZNIK IN ŽELI VESELO PRAZNOVANJE!

Kakovost izdelkov v Dani kontrolirajo v lastnem laboratoriju. (Foto: M. Vesel)

Občinski prazniki so tisti dnevi, ko ljudje v delovnih kolektivih pomislijo na prehojeno pot, na težave in uspehe in se zazrejo v bližnjo prihodnost, ki bi jo radi spremenili v resničnost.

Tudi v kolektivu DANE na Mirni se te dni ozirajo na prehojeno pot in na pot, ki jo bodo še prehodili. 280-članski kolektiv z uspehom izpolnjuje letošnji plan proizvodnje in prodaje kakor vsa prejšnja leta. Letošnja

V Rogovem konfekcijskem obratu v Mokronogu delajo sedaj v dveh izmenah. Največ izdelkov izvozi. (Foto: M. Vesel)

KONFEKCIJA IZ MOKRONOGA

Z novim letom je začel v Mokronogu poslovati konfekcijski obrat podjetja ROG iz Novega mesta. Podjetje je za 5 let najelo prostore, jih preuredilo in opremilo. V šivalnici je dobilo zaposlitev 40 ljudi, sedaj pa je na priučevanju 10 novih delavk. Ker bodo s prvim septembrom uvedli dve izmeni, se bo število zaposlenih povečalo na 70 do 80 ljudi.

V Mokronogu izdelujejo spalne srajce in bluže. Število izdelkov se od začetka povečuje. V prvi polovici leta so izdelali blizu 40.000 spalnih srajc in bluž, sedaj pa naredijo na mesec že 10.000 izdelkov. Ko bo proizvodnja tekla v dveh izmenah,

bo mogoče narediti 20.000 izdelkov na mesec. Večino spalnih srajc podjetje izvozi, na domačem tržišču pa prodajajo največ v Beogradu.

Podjetje ROG ima v načrtu konfekcijsko dejavnost v Mokronogu še razširiti. V razvojnem programu je predvidena v letu 1975 gradnja novih proizvodnih prostorov. Število zaposlenih se bo lahko povečalo za 100 odstotkov. Sodoben konfekcijski obrat ne bo pridobitev le za Mokronog, ampak za vso Mirensko dolino. Znano je, da je v tem delu Dolenjske še vedno pereče vprašanje zaposlovanja ljudi in je odpiranje novih delovnih mest zelo pomembno

za prebivalstvo in napredek krajev.

Kolektiv „Roga“ od vsega začetka tesno sodeluje s krajevnimi dejavniki. Podpisan je tudi že samoupravni dogovor s krajevno skupnostjo za sofinanciranje krajevnih potreb. Kolektiv je pomagal tudi pri gradnji vodovoda v Srednjem Lakencu, podpira in pomaga pa organizirati tudi razne akcije in prireditve v Mokronogu.

Čeprav je kolektiv še mlad, se vraščenost v kraj vidi na vseh področjih. Zasluga za to je v razumevanju in sodelovanju med vodstvom podjetja in krajevne skupnosti Mokronog.

KMETIJSTVO PO POTI NAPREDKA

Čeprav se število kmečkega prebivalstva v trebanjski občini nenehno zmanjšuje, pa proizvodnja kmetijskih pridelkov ne nazaduje. Razlog za to je specializirana proizvodnja mesa, mleka in krompirja. Na voljo je več družbenih sredstev za naložbe v zasebno kmetijstvo, hkrati pa je posvečeno kmetijstvu več pozornosti. Prav zato so se spremenili tudi pogoji kmetijske proizvodnje.

V občini Trebnje napreduje kmetijstvo s hitrejšimi koraki tudi zato, ker Kmetijska zadruga Trebnje resno pospešuje kmetijsko dejavnost. Nprestana skrb za izobraževanje kmetov že kaže velike uspehe, saj je obiskovalo seminarje o pospe-

ševanju kmetijstva v trebanjski občini na stotine kmečkih gospodarjev. V bodoče nameravajo posvetiti več pozornosti tudi izobraževanju kmečke mladine in žena.

Pomembna je tudi akcija za organiziranje strojnih skupnosti, opremljanje kmetij z obdelovalnimi stroji ter preurejanje hlevov in gradnja novih gospodarskih poslopij. Vsa ta dela pa opravljajo na priporočila strokovnih in pospeševalnih služb v zadrugi in pod njihovim nadzorstvom.

Pomembno za napredek je tudi to, da kmetijski proizvajalci sami odločajo o svojem delu in delitvi dohodka v devetih zadrugijskih enotah.

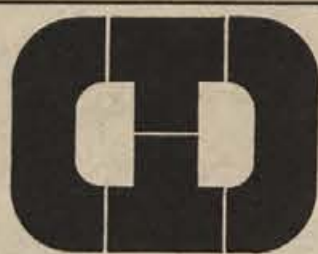
Po srednjeročnem programu razvoja kmetijstva do leta 1975 bodo v trebanjski občini povečali proizvodnjo mleka na 4 milijone litrov, jedilnega krompirja na 9 milijonov kilogramov in govejega mesa na 1,300.000 kg. Prav tako pa predvidevajo povečanje ostalih dejavnosti.

Prav gotovo je, da bo kmetijstvo v trebanjski občini z moderno agrotehniko in strojno opremo še hitreje napredovalo. Seveda pa bo napredek vselej odvisen od izobraževanja kmetijskih proizvajalcev, dobrega gospodarjenja, spoštovanja kmetovih samoupravnih pravic ter nenehnega vlaganja v napredek kmetijskega gospodarstva.

Vodja obrata za kooperacijo pri Kmetijski zadrugi Trebnje inž. Alojz Metelko v razgovoru s pridelovalci krompirja. Strojno obdelovanje krompirišč in upoštevanje agrotehničnih ukrepov je najpomembnejše za gospodarno pridelovanje krompirja. (Foto: M. Vesel)

TRIMO: DOPOLNJEN PROIZVODNI PROGRAM

trimo
trebanjska
industrija
montažnih objektov
trebnje

Trebanjska kovinska industrija TRIMO je znana po izdelavi montažnih hal iz lahkih konstrukcij po vsej Jugoslaviji. V številnih industrijskih in drugih objektih, ki so jih izdelali in postavili trebanjski kovinarji, teče delo in življenje.

Po nedavni pripojitvi INKOTA se je kolektiv povečal za 117 ljudi, večji kolektiv pa bo zato ustvaril 13 milijonov več celotnega dohodka, kot je bilo predvideno.

Z integracijo dveh trebanjskih kovinskih industrij pa se je razširil proizvodni program. Montažne hale, ki jih izdelujejo za razne namene, opremljajo sedaj tudi z napravami, ki jih sami izdelujejo. To so predvsem odzračevalne naprave, odpraševalne naprave, zračne transportne naprave, ogrevalne naprave in drugo.

Sicer pa obsega proizvodni program TRIMA poleg montaž-

nih hal iz lahkih konstrukcij še izdelovanje mostnih žerjavov in druge dvigalne opreme, odpraševalnih naprav za lesno, kovinsko in metalurško industrijo, mlinske in silosne opreme, transportnih verig in druge kovinske opreme. Znani izdelki iz Trebnjega so tudi kovinske cisterne za industrijo in individualno rabo ter razne kovinske konstrukcije po posebnih naročilih.

Ker naročil ne manjka, pričakujejo v TRIMU po razširitvi dejavnosti tudi večji poslovni uspeh.

Ker se kolektiv zaveda, da je nadaljnji napredek podjetja v integraciji, pripravljajo z neka-

terimi sorodnimi delovnimi organizacijami iz drugih krajev primerno obliko povezovanja in sodelovanja pri širitvi dejavnosti.

V TRIMU pa so letos posvetili več skrbi tudi šolanju kadrov. Podelili so 23 štipendij za šolanje na srednjih, višjih in visokih šolah. Več kot prejšnja leta so namenili tudi za stanovanja in standard zaposlenih. Sedaj pripravljajo novo ocenitev delovnih mest, s katero bodo popravili osebne dohodke.

Kolektiv TRIMA čestita občanom in poslovnim sodelavcem za praznik trebanjske občine.

Pogled v notranjost objekta, ki so ga izdelali in postavili trebanjski kovinarji.

Varjenje s posebno varilno napravo (Foto: M. Vesel)

MODERNIZACIJA OPEKARSKE PROIZVODNJE

rja s tremi dejavnostmi: opekarsvom, gradbeništvom in razrezom lesa.

V minulem letu so posvetili največ pozornosti modernizaciji opekarskega obrata. Kupili so novo proizvodno linijo, ki sedaj poizkusno obratuje, na njej pa izdelujejo opečne votlake. S to naložbo bo podjetje doseglo 50 odst. večjo proizvodnjo opek, boljše kvaliteto izdelkov, olajšano pa bo tudi delo zaposlenih. Za modernizacijo opekarske so porabili 1,2 milijona dinarjev.

S to investicijo pa ni konec modernizacije v opekarni. Predvsem bi radi dosegli to, da delo ne bo odvisno od vremena. Ker so bile sušilnice že sedaj ozko grlo, bodo naslednje investicije šle za zgraditev umetnih sušilnic. Tako se bodo izognili tudi mrtvi sezoni, saj sedaj delo v zimskih mesecih zamre.

V gradbeni dejavnosti bo kolektiv to leto nekoliko presegel predvideni plan. Ker letos v občini ni bilo primernih gradbenih del, so sprejeli nekaj večjih

del v oddaljenejših krajih. Pred kratkim so odprli novo gradbišče v Novem mestu, delajo pa tudi na Primorskem.

V minulem letu so obnovili tudi poslopje in opremo žage v Mokronogu, kjer podjetje opravlja razrez lesa.

Obseg dela Gradbeno-opekarskega podjetja z Mirne se nenehno povečuje in bo kolektiv prihodnje leto ustvaril že 10 milijonov celotnega dohodka. To pa je za majhen kolektiv že lepa številka.

**GRADBENO
OPEKARSKO PODJETJE
MIRNA**

VSEM OBČANOM IN POSLOVNIM SODELAVCEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!

Proizvodnja zidakov v obratu Gradbeno-opekarskega podjetja Mirna. (Foto: M. Vesel)

Transport svežih zidakov. (Foto: M. Vesel)

Z naših vrstov

KO NI ELEKTRIKE

Ribničanje še dandanašnji marsikatero uganejo. Kako ne, ko pa so Ribničanje! Tako je bilo tudi z nekim honorarnim upokojencem v najboljših letih zadnjič, ko ni bilo elektrike. Opoldne je prišel domov, da bi skuhal kosilo (žena je bila še v službi), in ko je imel vse pripravljeno, je ugotovil, da ni elektrike. Potem je pripovedoval: „Vse sem lepo zaklenil in šel spat, na mizi pa sem pustil listek s priporočilom: „Spanec je boljši kot žganeč!“ No, in ko je prišla žena domov in našla listek, sem se komaj zmazal, tako je bila besna!“

Pa potem? Potem? Tudi ona je šla spat...

	FOSFOR	FRANC. FILOZOF	IZBRANCI	FR. FILM. IGRALEC	SKALN. TOST	EGON TOMC	MEHAN. UČENJE	POT NIHALA	LETUVISČE PRI OPATJI	MONGOL. GLAVAR
	VRSTA ENERGIJE						KRAJ PRI KAMNIKU			
	DETERGEN						LANTAN		CESTA Z NASADI	DEKANOV URAD
	KORALNI OTOK						KRAJ PRI ZAGREBU			
	GORA NA NOTRANJ.						JEZA			
							SEL EN			
AMERICIJ		AM. USTAN. ZA PAZISK. VESOLJA	INDIJANSKI PLEME	D L	KAVIN NA DOMESTEK	NASLJE RADIJ		VENEZIA	MADŽRE-MOLICIČNAR	
ZOLAJEV ROMAN			IZVOD							
VRSTA TKANINE			TVRDIČ				PEKA V BOSNI		PIJACA	
RISALNI PRIBOR			IND. RASTLINA							
=							ZNAMKA NASIH HLADILN.			
							BIVŠA ŽENA PERZ SAHA			
JOŽE CIUHA		HRV. PETROL					MENIČNI DOLŽNIK			

BILL BEHM: DVOBOJ

Mario Silva je hladnokrvno dvignil revolver in ustrelil. Moški, ki je stal v razdalji dvajsetih metrov, je padel. Mario je stopil k njemu in se sklonil. Bil je čist, točen strel v srce. Zadovoljno se je nasmehnil. Spet je postavil figuro pokonci in se oddaljil, to pot 30 metrov. Revolver je položil na neki štor, obrnil figuri hrbet in spustil roke. Odložil se je, da bo streljal, ko bo prva muha sedla na njegovo roko. Minilo je precej časa, muhe pa ni bilo. Mario se je bliskovito obrnil, zgrabil revolver in spet je odjeknil strel. Moški iz slame in lesa je padel.

Mario je počasi stopil k njemu: zadetek v srce. Ze več tednov je vadil vsak dan. Sedaj so njegove krogle zadevale točno tja, kamor je hotel. Maria so imeli za sanjača, ker ni igral kart, ni pil in se ni zabaval s tovariši. Raje je hodil sam naokrog in razmišljal o uganki, ki ga je mučila.

Ta uganka se je imenovala Virginia. Odkar je Virginia prišla na haciendo, se je vse spremenilo. Bila je hčerka upravitelja haciende, na kateri je Mario delal. Njene črne, plameneče oči, zapeljivi pogled, polne ustnice in temnopolti obraz, njena vitka postava – vse to je dražilo moške in ni bilo nič čudnega, da so se nekdanja prijateljstva zaradi nje spreminjala v nestrpnost in sovraštvo.

Ernesto Galiana je nekega dne poklical svojo hčerko: – Poslušaj, Virginia, če bo šlo tako naprej, te bom poslal nazaj k teti v Buenos Aires. Popolnoma si mi zmešala moške in zato trpi delo. Nič nimam proti temu, da se zabavaš z enim, ne pa z vsemi. Tudi Virginiji se je zdela ta igra malce dolgočasna, ker pa ni mogla brez flirta, se je odločila za tistega, ki ji je doslej nudil največ odpora, to pa je bil Mario.

Bil je najbolj srečen človek, ko mu je nekega večera pod zvezdnatim nebom dovolila, da jo poljubi. – Kdaj se bova poročila, Virginia? – je vprašal poln upa. – Za sedaj še ne, Mario! – je odbijalo dekle. – Morda pozneje, premlada sem še.

Mario se je oprjel tega „pozneje“ in po drugem poljubu, ki je bil nežnejši od prvega, se je zaklel, da bo, če treba, do konca življenja čaka na Virginijo, „da“.

Tako bi napravil tudi, če usoda ne bi hotela drugače, če se mu ne bi ponudila priložnost za razmišljanje o novi življenjski uganki – nekega dne se je pojavil Pedro Villalon.

Pedro je jahal zrebca, katerega oprema je bila okovana s srebrom. Bil je lep in tako je bil všeč tudi Mariu. Bil je odlični jezdec, nezmotljiv strelec, spreten metalac lasa, izboren kitarist. Vse to se je pokazalo pozneje. Mariu pa je bil že prvi dan všeč njegov odkriti nasmeh.

– Ole, muchacho! – je rekel Pedro, ko se je pojavil pred bivališčem vaguerosov. – Je kaj dela zame? – Mislim, da bo – je dejal Mario, ki je stal pred hišo. – Moraš pa govoriti z upraviteljem. Razjaši in pridruži se nam.

Pedro se je dogovoril z Galianom. Naslednji dan sta z Mariom odjahala na delo. Ko sta se zvečer vrnila, sta bila dobra prijatelja, kot da se poznata že dolga leta.

Virginia je sedela na ograji. – Novi tovariš! – ga je predstavil Mario. – Ime mu je Pedro Villalon.

– Ole! – je bilo edino, kar je ravnodušno rekel in si zvijal cigareto. Njegove oči pa so radovedno preletele dekletovo telo.

– Od kod prihajate? – je vprašala Virginia. – Z juga, iz Patagonije, – je odgovoril Pedro. – Vam je tu všeč? – To bom šele videl, senjorita, – se je nasmehnil in premeril dekle s pogledom, zaradi katerega je zardeala. – Do sedaj mi je všeč tisto, kar sem videl.

– Pedro je odlični strelec in še boljši kitarist, – je rekel Mario, ne da bi pomislil, da s hvaljenjem prijatelja zmanjšuje svojo vrednost v Virginijih očeh.

– Rada imam glasbo, – rekla dekle, čeprav je komaj razlikovala dva tona. – Morate nam kaj zaigrati. – Z zadovoljstvom, senjorita.

Tisti večer je Pedro igral in pel stare pesmi iz pamp. Vsi so ga pozorno poslušali. Virginia pa mu je metala ognjene poglede.

In zgodilo se je, kar se je moralo. Pedro je bolj privlačil dekle kot skromni Mario, ki ni pil, ni igral kart niti ni znal dobro streljati. Neko noč je Mario našel prijatelja in Virginio, ko sta se poljubljala v mesečini.

Mario ni bil človek, ki bi zaradi tega dvignil hrup, toda Pedro je v njegovih očeh tisti hip postal mrlič. Prijateljstvo se je spremenilo v divje sovraštvo. Rekel ni nič tudi, ko je dobil čez nekaj dni od Virginije tretji poljubček.

– Me ljubiš? – je vprašal. – Da, ljubim te! – je šepetala. – Samo mene? – Da, samo tebe!

To je bilo odločilno. Lahko je bilo zapeljati mlado dekle, če je bil fant tak kot Pedro. Od tistega dne je vsak dan jahal daleč v pampo, napravil človeka iz lesa in slame in se vadil streljati iz revolverja. Streljal je na vse, kar se je gibalo, in kmalu je bil prepričan, da potegne revolver hitreje kot Pedro in da je boljši strelec od njega.

Napolnjevalo ga je hladno sovraštvo in potrpežljivo je čakal na svoj trenutek.

Čakal je na Pedra in Virginijo, in ko ju je neko noč spet dobil, da se poljubljata v mesečini, je mirno stopil k njima.

– Pedro, dekle je moje! – je rekel. – Kaj bi pa rad? – je vprašal Pedro smehljaje. – Rad bi te ubil! – je odgovoril Mario. – Imel pa boš priložnost za obrambo. Eden od naju mora izginiti.

– Mario! – je reklo dekle in mu položilo roko na rame. – Bodí pameten. Veš, da je Pedro boljši strelec. Mario je pogledal v njene sijoče oči in ustnice, ki so hrepenele po poljubih, ter dejal:

– Tedaj bo ostal on in boš njegova! Nato se je obrnil k bivšemu prijatelju: – Jutri zjutraj, Pedro!

Srečala sta se, ko je vzšlo sonce. Kot priča je bil prisoten Miguel Leiva. Vsi trije so molče jahali v pampo. Na robu gozdiča je Mario ustavil konja.

– Razjaši, Pedro! – je mirno rekel. Miguel Leiva je počasi odmeril 30 korakov in razdaljo zaznamoval s količkoma.

– Ko naštejemo do tri potegnita revolverja in streljajta! Nasprotnika sta počasi odšla na svoj prostor. Pedru je bilo žal, da mora streljati na Maria.

Mario je zamišljeno gledal Pedra. V njegovih očeh je bil že mrlič. Miguel Leiva je zamahnil s klobukom: – Ena!

Spet je zamahnil s sombrero: – Dva! Tedaj je Mario zavpil: – Stoj!

V teh nekaj sekundah mu je postalo jasno, da ne more streljati na prijatelja. Ni bil morilec. – Kaj je? – je zavpil Pedro in se spraševal, ali si je Mario premislil iz bojazljivosti.

Mario je počasi stopil k Pedru. Stopil je predenj in mirno rekel: – Poslušaj, Pedro! Ne bi bil pošten dvoboj, če ti nečesa ne povem. Hitrejši sem od tebe in bolje merim. Pusti Virginijo, pa se ne bova streljala.

Pedro je omahoval. Je to Mariovo trik, s katerim si hoče rešiti življenje, ali govori resnico? Tisti hip je neka ptica zletela iz gozdiča. Z bliskovito kretljivo je Mario potegnil revolver in ustrelil. Ptica je padla.

– Zadata v srce! – je z občudovanjem rekel Miguel. – Lahko ti napraviš kaj takega? – je vprašal Mario Pedra. Pedro se je komaj opazno nasmehnil. To bi bila prva ptica, ki bi jo zadel v letu.

– Ne, ne verjamem, da lahko, – je odgovoril. – Odkrekam se Virginiji, saj mi ne pomeni toliko. Zajahal je konja in krenil na sever.

Mario je zamišljeno gledal za njim. Molče je zajahal in v polnem galopu odjezdil proti haciendi.

Virginia je stala pred hišo in pričakovala zmagovalca. Ko je zagledala Maria, je pobledela. Ustavil se je pred njo. Porogljivo se je smehljaj lepemu obrazu s sijočimi očmi in rdečimi ustnicami, vendar je molčal. Počasi je izvlekel revolver in ji ga vrغل pred nogo. Nato je udaril konja.

Pet milj od haciende je dohitel Pedra. Nekaj časa sta molče jahala. – Kam greš? – je vprašal Mario. – V Balmeseto, tja gor v čilске hribe, – je rekel Pedro, ne da bi obrnil glavo. – Vzemí me s seboj! Pedro je pogledal iztegnjeno Mariovo roko in jo krepko stisnil.

Rimljani se predstavljajo

Na Beletovem vrtu v Novem mestu so arheologi odkrili grobove iz prvega in drugega stoletja našega štetja

ODKRIVANJE RIMSKIH GROBOV V NOVEM MESTU – Že vse poletje je v teku načrtno arheološko raziskovanje rimskega grobišča na Beletovem vrtu v Novem mestu, ki ga vodi arheolog Tone Knez iz Dolenjskega muzeja. Doslej je bilo odkritih že 80 grobov iz 1. in 2. stoletja n. št., ki kažejo zanimivo razmerje med domorodci in rimsko civilizacijo po prihodu Rimljanov v naše kraje. Najdbe iz grobov so bogate in zelo privlačne, kar dokazuje, da je bilo Novo mesto v rimskem času precej premožna in pomembna civilna naselbina. Z vedno novimi in dragocenimi arheološkimi najdbami postaja Novo mesto eno najbogatejših arheoloških najdišč v Sloveniji. Izkopavanje, ki ga je finančno omogočilo podjetje Domininvest, bo predvidoma trajalo še mesec dni. Na sliki: pogled na del odkritega rimskega grobišča. (Foto: S. Habič).

JOŽE SPLIVALČAR:

Edini, ki skuša skrbeti za zabavo Novomeščanov, je ansambel Memorija. Pa še temu bi bolj ustrezal naslov Morija!

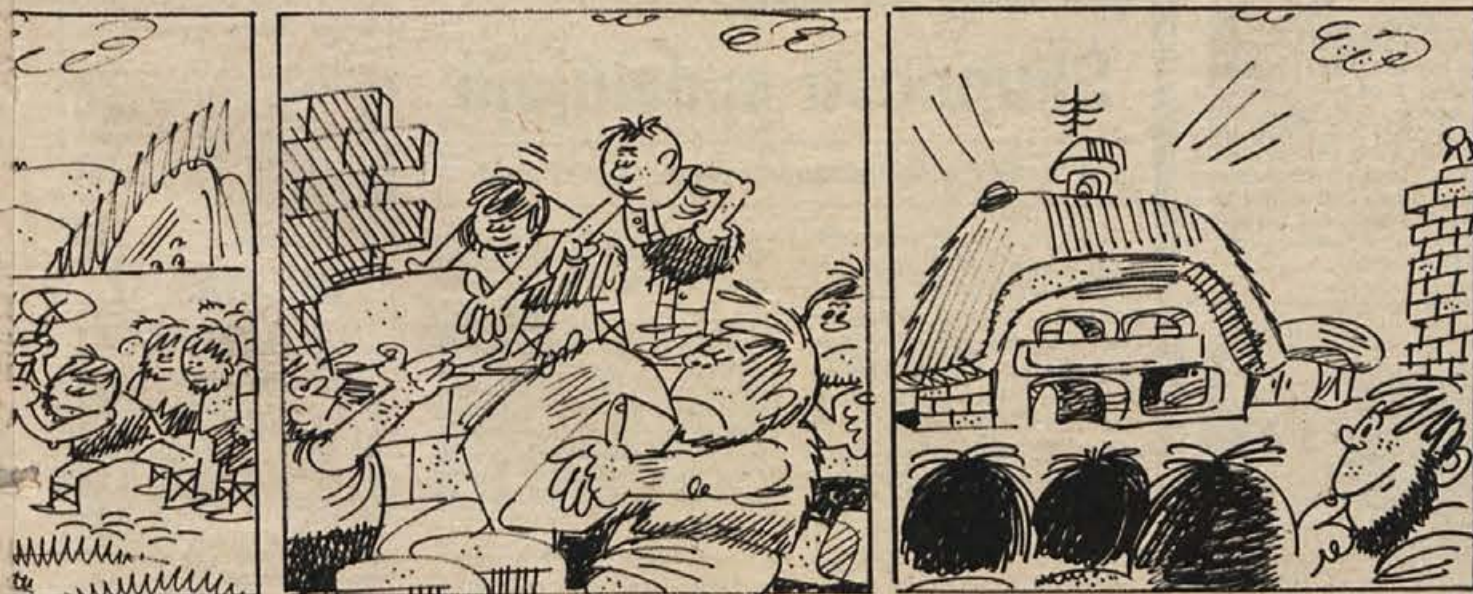
Arheolog Tone Knez kar naprej vrta luknje v zemljo, da bi prišel do nafte – pa vedno odkriva le stara pokopališča...

Marjan Špilar je včasih govoril na kratko in daleč metal kopje, zdaj je ravno obratno: veliko govori pa malo vrže!

Rešitev prejšnje križanke:

	L	O	Z	E	S	L	A	K				
	Z	O	N	T	E	A	B	A	S			
	K	A	N	T	R	I	D	A				
	H	O	K	A	T	E	N					
	P	R	A	K	E	T	E	R				
	L	E	A	R	H	A	N	L	I	S	T	
	A	K	R	A	A	D	E	A	E	Z	O	
	S	R	A	G	A	Z	A	V	A	T		
	S	A	L	A	V	J	A	Z	I	T	K	A
	K	V	A	T	Z	S	A	R	I	E	L	

PRISTANEK V PRASKUPNOSTI

Paradižnik, po bregu ine, tam, kjer bo žez ič Košata lipa. Potolrenu. Dovolj trden se emljo. Nato je izrekel i Košata praprot!“

Bog je pač najprej sebi brado ustvaril. Razumeli so božanstvo divjaki, hiteli so, kot jim je velel Paradižnik, znašati kamenje na praparelco, ga skladati v pravokotnik. Vmes pa so ponavljali hi – ša, hi – ša!, da bi si laže zapomnili novi izraz.

Zrasla je hiša in pol. Imela je pravrata in praokna in pokrita je bila s slamnato kučmo. Vrh te kučme pa je čepel, kot se za božje prebivališče spodobi, stolpič z bronastim zvoncem.

Nemudoma sta se vselila Paradižnik in soproga v

šest sob novega poslopja. IZUČIAU STA SI DALA TUDI NOVO OPREMO, KAJTI „KOŽE PAČ NISO POHIŠTVO.“ JE DEJAL LJUBI BOGEC. KOŽE SO KOMAJ PREPROGE! PRIŠEL JE U – IA IN POSLIKAL DNEVNO SOBO, SPALNICE, KABINET IN KOPALNICO PO STENAH IN STROPIH.

Strmeli so v zgradbo neuki pravaščani in – kdo bi jim zameril! – vsi naenkrat so hoteli biti bogu enaki! Vsi so hoteli imeti svoje lastne individualne hi – še.

„Oho! To pa ne gre tako enostavno, dragi moji!“ je obrzdal preveliko vneto dobri bog.

30 let Jelenovega žleba

Pričakujejo, da bo na obletnico zmage in 70-letnico gasilskega društva v Grčaricah prišlo 8. in 9. septembra vsaj tisoč ljudi

Te dni se je ponovno sešel pripravljalni odbor za organizacijo proslave v Grčaricah, ki bo 8. in 9. septembra v počastitev 30-letnice zmag v Jelenovem žlebu in v Grčaricah in 70-letnice grčarskega gasilskega društva.

Odbor je pregledal dosedanje delo oziroma priprave in ugotovil, da bo treba postoriti še marsikaj, da bo pravočasno vse pripravljeno. Predvsem bodo morali poskrbeti za to, da se bo množica gostov – računajo na 1000 do 2000 udeležencev proslave – kar najbolje počutila v njihovem kraju, v Grčaricah, ki so od nekdanj znane kot zelo gostoljuben kraj, ljudje pa po tem, ker so pripravljani za skupne cilje marsikaj žrtvovati.

Povedali smo že, da bo na predvečer, 8. septembra, v kulturnem domu slavnostno zasedanje družbeno-političnega zbora krajevnih skupnosti Dolenja vas oziroma predstavnikov tega območja. Po seji bo kulturni program, v katerem bodo sodelovali pevci iz Dolenje vasi, mladina in pisatelj Miško Kranjec. Kasneje, zvečer (seja bo ob 18. uri), pa bodo pripravili prijetno tovariško srečanje ob tabornem ognju. Naslednji dan, v nedeljo, 9. septembra, bo glavna slovesnost. Predvidoma bodo enote teritorialne obrambe skupno z vojsko ponazorile napad na plavo-

gardistično postojanko v Grčaricah točno pred tridesetimi leti. Na političnem zborovanju (pričelo se bo ob 11. uri), na katerem bo govoril eden vidnejših slovenskih politikov, bodo predstavniki občin Kočevje, Ribnica in Ljubljana-Vič-Rudnik podelili domicilno listino novoustanovljenemu kočevsko-ribniško-velikolaškemu okrožnemu odboru OF. Pred pričetkom glavnega dela proslave pa bo velika parada, v kateri bodo med drugim sodelovali številni gasilci, teritorialci, športniki, mladina, lovci, predstavniki Zveze borcev s prapori in drugi.

Po proslavi bo na nekdanjem šolskem vrtu veselica. Pravzaprav bodo ta dva dneva vse Grčarice en sam

ČREPINJE IZ LONČARIJE

POSPEŠITEV AKCIJE – V ribniški občini se prispevki za gradnjo doma borcev NOV in mladine v Kumrovcu prepočasni stekajo v sklad, zato bodo akcijo pospešili. Prispevke zbirajo po delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih ter po organizacijah in društvih. Lepo bi bilo, da bi vsak odrasel občan prispeval najmanj 10,00 din.

ZDRUŽITEV PODJETIJ – Med „Merkatorjem“ iz Ljubljane in trgovskim podjetjem „Jelka“ iz Ribnice so resni razgovori o priključitvi „Jelke“ k „Merkatorju“. Če bo šlo po sreči, naj bi do združitve prišlo do konca tega leta. Združitev bo samo v korist razvoju trgovine v ribniški občini. Zvedeli smo, da bi v primeru združitve „Merkator“ v nekaj letih zgradil blagovno hišo v Ribnici, ki je tu že dalj časa potrebna. V načrtu je tudi združitve Kmetijske zadruge Ribnica z „Ljubljanskimi mlekarjami“, s katerimi že dalj časa poslovno sodeluje. Razgovori o tem med obema partnerjema trajajo že nekaj časa.

MODERNIZACIJA CEST – Prebivalci zahodnega dela Sodrške doline v vaseh Žimarec, Globelj in Podklanc želijo, da bi čimprej obnovili cesto Sodrčica – Nova vas. Na notranjski strani, to je od Bloške Police do Nove vasi, cesto uspešno modernizirajo. Z modernizacijo ceste bo boljša povezava ribniške doline z Notranjsko in dalje proti morju. Tu teče zdaj makadamska cesta, polna ovinkov in strmih, zlasti na predelu Bencarja med Dolenjsko in Notranjsko.

– Kam pa korakajo občani navsezgodaj?
– Po kruh gredo, pa morajo peka prej zbuditi...

REŠETO

Tako je videti gradbišče BETI, kjer vidno raste novo poslopje za razširjeno proizvodnjo. Tu bo vpeljano delo po tekočem traku. Trenutno gradijo v Črnopolju kar štiri nove gospodarske objekte. (Foto: R. Bačer)

ISKRA se širi v Črnopolju

Semiška tovarna kondenzatorjev gradi obrat v mestu, kjer bo že prihodnje leto na novo zaposlenih 300 ljudi

Navadno mestna podjetja gradijo obrate na podeželju, tokrat pa je narobe: tovarna ISKRA Semič, ki povečuje proizvodnjo, v domačem koncu ne more več dobiti delovne

ČRNOMALJSKI DROBIR

POUK ZA VODJE – V začetku septembra bo seminar za koordinacijski odbor, ki bo na območju domače občine vodil javne razprave o ustavi.

KMALU VSELJIVO – Na Čardaku je nov 20-stanovanjski blok že skoro sezidan. Obrtniki opravljajo v njem še zadnja dela. Tudi ta blok bo imel stanovanja ogrevana s centralno kurjavo.

ŠTRÉŽBA NA PROSTEM – V poletnem času je vrt v hotelu Lahinja zmeraj bolj zaseden, kot so notranji prostori. Očiten dokaz, da gostje radi posedajo na prostem. Za zdaj pa je to edino večje gostišče z vrtom.

AGILNI RIBIČI – Po vsem mestu so pred glavno ribiško prireditvijo, ki je bila v nedeljo, 26. avgusta, vabili lepaki in tudi transparenti, obešeni čez ulice.

Črnomaljski poročevalec

sile. Že zdaj vozi iz raznih krajev 280 delavcev, kar je tretjina vseh zaposlenih. Da si ne bi nakopavali novih stroškov s prevozi, gradijo tam, kjer je delovna sila.

V novo nastajajoči industrijski coni pred vhodom v mesto je Iskra že začela graditi nov obrat za proizvodnjo kondenzatorjev. Gradnjo je prevzel novomeški PIONIR in bo po pogodbi končana do konca letošnjega leta. Investicije (12 milijonov dinarjev) se je kolektiv lotil s pomočjo dobrih 5 milijonov dinarjev kredita, ki ga je najel pri Ljubljanski banki, ostalo pa so lastna sredstva.

IZLET ZA UPOKOJENCE

9. septembra priredi podružnica Društva upokojujencev v Črnopolju izlet za svoje člane in njihove sivoce. Obiskali bomo partizansko bolnico Franjo, na poti pa si ogledali še druge zanimivosti. Cena prevoza je okrog 60 din. Odhod bo ob 6. uri iz Črnopolja.

ŠE NA SEŽNJE...

Črnomaljski katastrski urad mora delati po zelo starih dokumentih, ki pa so še dandanes uradno veljavni. Tako imajo zemljišča v katastrski občini Marindol še vedno izmerjena v sežnjih, čeprav danes že malokdo ve, koliko meri en seženj. Kataster je začel sistematično obnavljati nepregledne mape že leta 1969, toda vsako leto jih lahko obnovijo le za 2 ali 3 občine.

Iskrin kolektiv v Beli krajini šteje že skoro 900 ljudi. Naročil za delo je vedno več, proizvodnjo pa postopno že zdaj povečuje. Tako je lani znašal celotni dohodek okrog 65 milijonov dinarjev, letos pa računajo že na 110-milijonsko realizacijo.

V prvem polletju 1973 je bil plan celo presežen. Kljub težavam, ki so zaradi devalvacije dinarja in dražjega uvoza surovin prizadele tudi ta kolektiv, se vendarle uspešno približuje naprej. Poudariti pa velja, da so se v Iskri zmeraj gospodarno obnašali. Za leta nazaj to lahko dokažejo z izplačevanjem osebnih dohodkov, ki nikdar niso rasli preko poslovnih uspehov.

Brez šale

V Beltu so razen minimalnih osebnih dohodkov sprejeli še več ukrepov, ki so potrebni, da bi kolektiv čimprej normalno zadiral. Tako so na seji delavskega sveta 14. avgusta izglasovali več kadrovskih sprememb. Vodja proizvodnje je postal inž. Anton Belc, obratovodja livarne I. Ivan Cvijak, obratovodja mehanskega obrata pa Janko Gladek. Po sklepu delavskega sveta se neopravičeno izostajanje z dela šteje za težjo kršitev delovne dolžnosti, za katero se izreče zadnji javni opomin ali celo izključitev.

»Do konca leta vse drugače«

Umiritev in zagnanost za delo v proizvodnji sta značilni za KOMETOV kolektiv po dopustih - Trije vodilni so izjavili:

MARIJA ORLIČ, pomočnica tehničnega direktorja: „Letos je naša proizvodnja 90-odstotno zasedena z izdelovanjem nedrčkov. Nad 30 odstotkov jih izvozimo v Zahodno Nemčijo. Odkar smo vpeljali v proizvodni hali tekoči trak, naredimo veliko več. Razen tega so izdelki boljši, manj je stroškov, ker režija delno odpade, notranjega transporta ni in pregled nad delom je veliko boljši. Nova kolekcija za jesen in zimo bo te dni končana, z njo pa se bomo predstavili že na jesenskem velesejmu v Zagrebu.“

KAROLINA VUKŠINIČ, računovodkinja: „Na tem delovnem mestu sem iz leta v leto vajena spremljati poslovne rezultate. Medtem ko so vselej kazali očiten skok navzgor, je letos drugače. Pozna se dražji uvoz reprodukcijskega materiala, imamo

večje obveznosti, povečali smo amortizacijo, osebni dohodki in cene pa so ostali na isti ravni kot prej. Vse to vpliva, da je bilo ob polletju manj dobička, kot smo pričakovali. Najbolj me moti to, da je bila rast čistega dohodka vedno nad ravnijo osebnih dohodkov, letos pa je to razmerje obratno. Če pa pogledamo splošne gospodarske razmere, je naš rezultat še kar dober, vsekakor pa bo do konca leta boljši, kot je zdaj.“

SADJE ODKUPEJEJO
V ponedeljek, 27. avgusta, se je začel odkup jabolk na metliškem območju. Vse poslovalnice KZ bodo odkupovale jabolka po 70 par ob določenih dneh. V Metliki – Log ob ponedeljkih in četrtkih, na Suhorju in v Gradcu ob ponedeljkih, v Podzemlju pa vsak četrtek. Povsod velja, da je odkup med 7. in 10. uro.

ANTON MUC, vršilec dolžnosti direktorja: „Števila zaposlenih letos nismo povečali po planu, zato tudi predvideni letni plan ne bo v celoti dosežen. Kljub vsem težavam pa je prvi podatek o polletnem obračunu kar zadovoljiv. Ostali bomo pri sedanjem proizvodnem programu, v letih 1974 in 1975 pa nameravamo proizvodnjo širiti, urediti skladišča in zgraditi nove poslovne prostore.“

PRECEJ KUPCEV
Na sejmu, ki je v torek, 21. avgusta, spet razgibal Metliko podolgem in počez, je bilo veliko kupcev in tudi blaga. Govejo živino so prodajali po 14 do 14,80 din kilogram, teleta za pitanje so šla v promet po 26 do 30 din, za zakol pa so veljala 22 do 26 din. Tudi odojke je bilo nekaj, zanje pa so zahtevali 350 do 400 din.

TIK PRED ŠOLO
V prodajalni Mladinske knjige imajo že ves avgust več prometa in strank, ker se začetek šolskega leta naglo bliža. S prodajo ni težav, ker dobe otroci v šoli listke, kakšne knjige in šolske potrebščine potrebujejo. Pri zvezkih letos ni občutne podražitve, vseeno pa morajo stari odšteti za šolarja 200 do 400 din za vse, kar zahtevajo. Stroški so odvisni od razreda in zahtevnosti otroka ter kupne moči družine.

V novem neselju, med vrtcem in novimi hišami pri tovarni BETI gradijo spet dva stanovanjska bloka. Koliko delavcev bo dobilo ključ? (Foto: R. Bačer)

SPREHOD PO METLIKI

TISOČ SPOMINSKIH ZNAČK – Odbor, ki pripravlja 9. septembra veliko partizansko srečanje in proslavo 30-letnice XV. brigade, bo izdal ob slavnosti tisoč spominskih značk. Značke bodo okrogle, v sredi pa bo peterokraka zvezda in napis. **KONČNO PRESELITEV** – Pihalni orkester, ki je bil dolgo brez prostorov, se bo te dni končno preselil v prenovljeno sobo v poslopiju stare šole. Denar za adaptacijo je prispevala temeljna kulturna skupnost.

KONEC NERESNOSTI – 21. avgusta se je sestala občinska konferenca Zveze mladine. Med drugim so se pogovorili o neresnosti nekaterih članov konference, o vzrokih za nedelavnost in mrtvilo, ki je zadnje čase zavladalo v mladinskih vrstah.

TRIJE GREDO V ŠOLO – Sedemdnevne politične šole, ki jo organizira Republiška konferenca ZMS, se bodo udeležili trije mladinci domače občine: Mirjana Vrlinič, Marjanca Bele in Tone Kraševac.

metliški tednik

Hmelj je obran

Okrog 70 obiralcev je prejšnji teden končalo delo na zadružnem hmeljišču na Ravnih njivah nasproti sejmišču. Letos ni bilo takih težav z delovno silo, kot je pokazala praksa prejšnjih let. Obiralce pa so morali spet „uvažati“. Le 30 odst. med njimi je bilo domačinov, ostali so bili občani sosednje Hrvaške ali sezoni iz zadruge, ki trenutno v vinogradih nimajo dela.

Letos so plačevali za merico obrabnega hmelja 4,5 din, razen tega so obiralce vozili na delo in z dela, prikrbeli pa so jim tudi toplo malico in kosilo iz zadružne menze. Cena za prehrano je bila regresna, enaka kot za redno zaposlene v kolektivni zadruge.

Kot pravijo strokovnjaki, je metliški hmelj letos srednje kakovosti. Ni slab, lahko pa bi bil boljši.

NOVA PREDSEDNICA

Mladinska organizacija v podjetju KOMET se zadnje čase postavlja na noge. Za predsednico so izvolili Marijo Čadonič, organizacija pa ima tudi že svoj delovni program in ga uspešno uresničuje.

Poslopje nove vzgojnovarstvene ustanove ob Rinži v Kočevju lahko sprejme 160 otrok. (Foto: France Brus)

Skupnosti sodelujejo

V Kočevju so ustanovili medkrajevni svet

Sredi junija je bil ustanovljen (čeprav se ni v celoti začel delovati) medkrajevni svet krajevnih skupnosti Kočevje, Stara cerkev, Dolga vas, Livold in Rudnik-Šalka vas. Naštete krajevne skupnosti obsegajo mesto in njegovo bližnjo okolico, do prvih razgovorov o sodelovanju in do izvolitve 15-članskega sveta pa je prišlo največ na pobudo krajevne skupnosti Stara cerkev, vaker pravijo v Kočevju.

Pri vsej stvari gre že za praktično uresničevanje tistega, kar na področju komunalnega sistema prinaša nova ustava, za uresničevanje tistega, o čemer tudi sicer že dolgo govorimo – to je za sodelovanje med kraji in skupno reševanje skupnih problemov, navezadnje tudi za medsebojno pomoč. Medkrajevni svet pa se je rodil prav gotovo tudi zaradi občutne potrebe po usklaje-

vanju dela in načrtov v širšem okolišju mesta Kočevje, iz spoznanja, da mesto samo ne more ostati izolirano, ne da bi se navezovalo še na okolico, in obratno. Medkrajevni svet bo prav gotovo lahko celoviteje obdeloval problematiko celotnega območja, tudi sicer močno povezanega zaradi trgovine, šol, prometa, zaposlovanja itd., pa tudi skrbel za denarno plat reševanja skupnih načrtov. Nujni bodo seveda tudi dogovornejši skupni načrti, dogovori in akcije.

NOVI VOZNIKI MOTORNIH VOZIL – Vkljub dopustom komisija za izpite voznikov motornih vozil v Kočevju marljivo dela. Od 1. januarja do 30. junija je opravljalo izpit 510 kandidatov. Od tega jih je izpit uspešno opravilo 211, to je 41 odstotkov. Člani komisije ugotavljajo, da prihajajo kandidati zlasti k teoretičnemu delu izpita slabo pripravljeno.

Garaže, garaže

V stiski lastniki iz družbenih stanovanj

V Kočevju je ob vedno večjem številu motornih vozil vedno večje povpraševanje po garažah. V stiski so predvsem mnogi lastniki avtomobilov iz družbenih stanovanj, iz večjih sosesk, kjer niti nimajo možnosti dobiti garažo ali pa si jo zgraditi.

Stanovanjsko podjetje Kočevje se je odločilo urediti v nekaterih mestnih predelih prostor za gradnjo garaž. Urbanisti so sicer predlagali gradnjo garažne hiše, vendar bi bile garaže občutno predrage in bi jih bilo težko prodati. Tako bodo raje uredili prostor za gradnjo garaž, in sicer je sedaj v pripravi zemljišče med Tomšičevo cesto in železnico nasproti ekonomskega bloka, kjer bo prostor za 44 garaž. Zemeljska dela so se že pričela, potrebni so še načrti ter lokacijsko in gradbeno dovoljenje, opravi bodo še geodetska dela in zgradili dovoz s kanalizacijo. Vsak interesent bo moral sam graditi garažo, najbolje pa bo, če bo več občanov gradilo istočasno.

Predvidene lokacije za garaže so še v Trubarjevi ulici (za socialnim zavarovanjem), in sicer za 54 garaž, ter v Kajuhovem naselju za Kolodvorsko ulico. Gradnje se bodo tu lahko pričele, ko bo dostopen teren.

DROBNE IZ KOČEVJA

PAST ZA VOZNIKE – Med četrtim in petim blokom v Podgorški ulici v Kočevju se je na cesti proti kegljišču zdrobil betonski pokrov nad jaškom za kanalizacijo. Nad jama so naložili skoraj 30 cm visok kup zdrobljenih plošč, ki so prava past za voznike motornih vozil. V 14 dneh bi ploščo res lahko že ponovno zabetonirali.

SPET REDNO DELO – S 15. septembrom bodo v vzgojnovarstveni ustanovi v Kočevju spet pričeli redno delati. V času dopustov so delali po letnem programu.

KOČEVJSKE NOVICE

Dela pri gradnji vodovoda v Kape- lah dobro napredujejo. Glavni rezervoar pri šoli je končan, izkopi glavne cevododa pa bodo najka- sneje do konca meseca. Ker bo voda pretokala iz zajetja na Bojsnem, od tod pa preko Župeleca, Vrhov in Slogonskega, žele to izkoristiti tudi gasilci, ki bi na celotnem področju krajevne skupnosti Kapele zgradili hidrante in tako poskrbeli za večjo požarno varnost. 21 pionirjev osnov- ne šole je pred dnebi ob Sotli izved- lo prvo taborjenje. Prihodnjic bodo povabili k sodelovanju še otroke iz ostalih šol brežiške občine.

ZDAJ ŠE OKOLICA

V Brežicah je Marles dokončal montažni otroški vrtec. Do konca meseca bodo uredili le še okolico. Za to se bosta morali zavzeti krajev- na skupnost ter cestno-komunalna služba.

NOVO V BREŽICAH

JESENI IZLET AMD - Upravni odbor AMD je na zadnji seji razprav- ljal o potrebah in zmogljivostih šole in pripravah na motokros tekmoval- je 7. oktobra. Med sklepi velja omeniti še izvedbo drugega letošnje- ga izleta v neznano. Jesenski izlet bo po relaciji krajši, največ do 40 km, izvedli pa bi ga 9. septembra.

PAPIRNICA IN KNJIGARNA DZS je dobro založena s šolskimi potrebščinami, manjka jim le še večje število učbenikov. Te dni naj bi dobili še preostalih 17 knjig za os- novnošolce in 12 učbenikov za gim- nazijo. V lokalni je vsak dan več učencev in dijakov, ki segajo zlasti po okusnih in ceneniških torbi- cah. Ob večjih nakupih dajejo prakti- čna darila.

ZA BOLJŠO DIMNIKARSKO SLUŽBO - Predstavniki občinske skupščine so se te dni pogovarjali z zastopniki Dimnikarskega podjetja iz Ljubljane za boljše delo te službe na področju občine. Dosej je bilo precej pritožb; odpraviti jih bodo skušali z nastavitvijo še dveh delav- cev in enim vajencem ter iskanjem boljših prostorov.

MARLJIVI PLANINCI - Planin- sko društvo izkorišča počitniške dneve za načrtno delo z mladino. Potem ko so nedavno izvedli za 21 mladih planincev gozdno šolo v Trenti, so ta teden organizirali še dvodnevni izlet na Triglav.

BREŽIŠKE VESTI

Rudarjem gre na boljše

Pesek, glino in lignit že kopljejo na površini - Velik izvoz globoške glin v Italijo

Odkrivanje zemeljskih slojev nad bogatimi plastmi nekovinskih rud na Malem vrhu pri Brežicah gre h koncu. Delavci rudarskega obrata Salonita Anhovo iz Globokega bodo že te dni prešli na dnevni kop livarskega peska, plastične, keramične in opekarske glin ter lignita.

Rudarski obrat Globoko zaposlu- je 60 ljudi. Od 17. julija dalje se 33 delavcev, od tega 16 nekdanjih ru- darjev, izobražuje za buldožeriste in druge poklice za delo pri težki me- hanizaciji. Letos postopoma nara- ščajo tudi osebni dohodki. Januarja so bili povprečni mesečni prejemki na zaposlenega še 1.311 din, julija pa že 1.599 din.

Kolektiv obrata je v prvi polovici leta močno presegel izvojni plan. Do konca leta so predvidevali, da bodo prodali na tuje dva tisoč ton keramične glin, pa so je že v prvem polletju izvozili 2375 ton. Vso koli- čino so s posredovanjem izvoznikov prodali v Italijo. Večino glin so nakopali še v jami. V prihodnje bo- do izvažali brez posrednikov. To nalogo bo prevzela izvozna služba matičnega podjetja Salonit v Anhove.

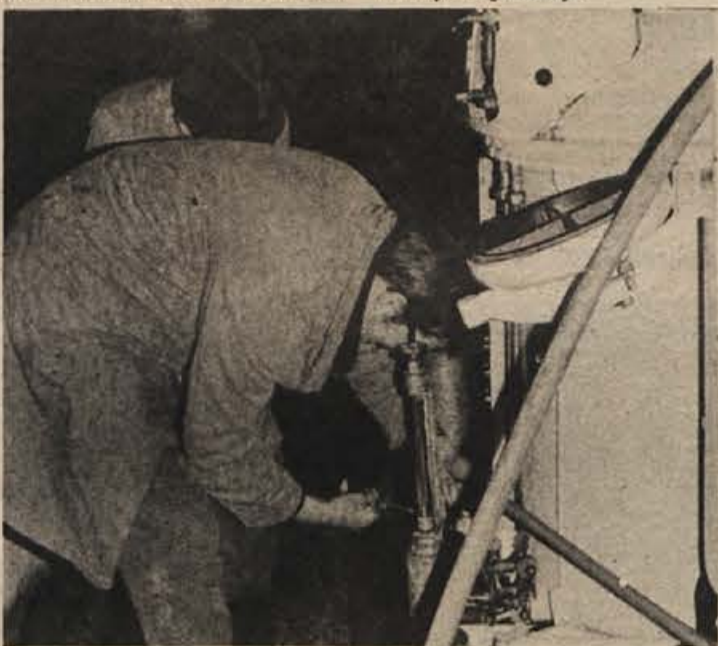
Ko se bo odprl dnevni kop, bodo lažje zadovoljili naročnike. Še letos

bodo postavili v obratu svojo stroj- nico in garaže, preurediti pa namera- vajo začasno tudi pralnico peska.

K Salonitu je priključena tudi brežiška opekarna. Ta bo v prihod- nje uporabljala velike količine glo- boške glin za izdelovanje zidne opeke in klinkerja. J. T.

ENA TOZD SLOVIN

Na začetku tega meseca (3. avgu- sta) se je kolektiv obrata KZ Slove- nija vno na Bizeljskem odločil, da se skupaj z brežiškim obratom zdru- ži v eno TOZD. Pred glasovanjem so kolektiv seznanili z rezultati dose- danjih razprav ter razčistili nekatera še nejasna vprašanja. Od 44 prisot- nih članov jih je za združitev glasov- alo 33. Hkrati so izvolili skupno 5-člansko komisijo, ki bo pripravila vse potrebne samoupravne in druge akte za čimprejšnjo ustanovitve temeljne organizacije.

V brežiskih kletih Slovenija vina pretočijo nekaj sto vagonov sortnih in namiznih vin na leto. Pred kratkim je Pionir zastavljal gradnjo nove kleti v Šentlenartu. Po dograditvi bodo tja preselili tudi polni- lico. Na sliki: delo v grajski kleti. (Foto: J. Teppey)

Skrb za svojo ulico

Prvomajska: občani prispevajo denar in delo za asfalt - Zakaj ne sodelujeta PTT in Elektro?

Malokdo je pred začetkom del verjel, da bo razen besed tudi kaj dejanj, vsaj med večino stanovalcev v tem delu Sevnice za Kopitarno. Ob sedanjih delovnih akcijah pa je sodelovalo tudi po 26 občanov, v denarju pa bodo prispevali 50 tisoč- čakov. Ureditev 800 m ceste bo sicer veljalo 300 do 400 tisočakov, nekaj prispeva še krajevna skupnost ter račun za uporabo mestnega zemljišča. Ljudje opravljajo zemeljs- ka dela: razne izkope za kanalizaci- jo, elektriko in telefon. Presenetljivo je, da obe podjetji, Elektro in PTT, nečisto sodelovati, da bi enkrat za vselej rešili še vprašanje vodov od- cesti. Tako bodo slejkoprej spet morali prekopavati vrtove in ostale ure- jene površine od cesti, kot se pač dela po starem vsespovod v mestu.

Drugo vprašanje, ki ga omenja predsednik gradbenega odbora Franc Ogorevc, pa je vprašanje soli- darnosti vseh lastnikov hiš in stano- valcev naselja ob akcijah. Peščica jih namreč stoji ob strani. Če bi izglaso- vali referendum, bi peščico lahko enostavno prisilili, da sledijo večini. Vseeno pa so prepričani, da jih bodo ugnali tudi tako, saj ne more biti, da bi eni delali, drugi pa stali križem rok.

Po zgledu Prvomajske ulice bi se dalo v Sevnici in še marsikje urediti naselje. Zadnja seja odbornikov zbra- ra delovne skupnosti občinske skup- ščine je sprejela sklep o nujnosti iz- delave vrstnega reda asfaltiranj v

mestu in načrt za zbiranje denarja v te namene. Le tako bomo slednjic prišli do lepšega videza vsega kraja. Denarja je malo, s sodelovanjem vseh, kot to delajo v Prvomajski, pa se da mnogo storiti.

A. ŽELEZNIK

V Kozje

73-letnik na zbor aktivistov

„Prijavljam se za Kozje,“ je dejal minul četrtak 73-letni kmet Franc Abram iz Kladija v pisarni občinske konference SZDL. Odzval se je vabilu prire- diteljev. Veseli ga, da bo slednjic 2. septembra prišlo tudi do sre- čanja kozjanskih aktivistov, saj je podobno pozabljenih, kot je on, še dosti. „Srečal se bom lahko z mnogimi tovariši,“ se ve- seli že vnaprej.

„Kdaj je bilo najhuje? – se mi je vsililo vprašanje. Partizani so imeli miting v naši hiši. Igrali so na harmoniko, sovražnikova posadka pa je bila na Blanci! Kaj bi rekel? Težko je bilo za hrano. Nek večer sem zbral 320 kg fižola in drugih ži- vil. To je bilo treba spraviti z vo- li dalje v hrib. Veste, kaj se mi gabi? Poznam nekoga, ki mi ni hotel dati več kot 3 kg krompir- ja, zraven pa je dejal, da so vsega hudega krivi partizani. Danes pa se prav ta poteguje za razne ugodnosti!“

A. Z.

»Dolenjski list« v vsako družino

21.500 ZA POGORELCE BLATNIK

Družina, ki je pogorela do zadnje žlice, ni ostala pozabljena. Vaščani so na novi hiši že zabetonirali ploščo, sedaj nabavljajo opeko in drug gradbeni material. Na računu pri občinskem odboru Rdečega kri- ža se je doslej za pogorelece Blatnika iz Orli nateklo že 21.500 dinarjev. Dosti kolektivov je prispevalo iz svojih skladov, delavci pa so primaknili še svoje prispevke. Vaščani krajevne skupnosti Studenec so pokazali lepo razumevanje za stisko te družine s 5 otroki: krajevna organizacija Studenec je doslej zbrala že 3.311 di- narjev. Zbiralna akcija še traja.

SEVNIŠKI PABERKI

AVTOBUSI ZA KOZJE - Na sre- čanje aktivistov v Kozjem bodo tudi iz sevniške občine vozili avtobusi. Posebna pisarna vabila so res prešli samo aktivisti, to pa ne pomeni, da na srečanju niso zaželeni tudi borci in morda še marsikdo, ki je delal za skupno stvar, pa morda ni dobil va- bila. Avtobusi bodo čakali v ne- deljo, 2. septembra, ob 8. uri pred Kolodvorsko restavracijo v Sevnici.

NI TEŽKO DOBITI „POHODNI- KOV“ - V Kozje se bo odpravilo tudi več kot 50 mladincev in mladi- nki, ki so se tudi doslej udeleževali pohodov po poteh partizanskih enot. Kot pravijo na občinski konfe- renci ZMS, bi jih šlo še več, če bi imeli malo več denarja za najnujnej- še stroške. Poleg pohoda v Kosta- njevico bi namreč letos šli radi še po stopinjah junakov Majcna in Mevžija. Ni škoda, da manjka denar ravno za obojanje borčevskih tradi- cij?

TURIZEM IN ŠPORT SE SKRE- GANA? - Letošnji Albertov memo- rial je moral izdatneje napolniti žepo sevniških gostincev kot marsikaj v letošnji revni turistični sezoni v mestu. Ker se gostovanja uglednih klubov, minulo sredo še celo sovjet- skega, kar vrstijo, bi bilo prav lepo, če bi gostinci kaj primaknili tudi v blagajno prizadevnih sevnških roko- metašev. Tega priliva nočnim in osta- lega gostinci prav gotovo ne bi imeli, če ta šport v mestu ne bi bil na taki višini. V Kolodvorski restavraciji pa zato še nikdar niso dobili niti po- pasta!

TRGOVCI SE TRUJJO - Raz- prodaja tega in onega, 20, 50 celo 60 odst. popusta pri Trgovskem podjetju, ugodni nakupi v Elektro- tehni. Stvari, ki so razveseljive, saj se najde tudi kaj koristnega. Jutri bo še diplomirana kozmetičarka poskrbe- la z naveti vsem ljubiteljicam lepote Margaret Astor v drogeriji. Zani- mivo torej tudi za izložbami!

ZELENJADAR POD STREHO - Branjevec pred nosom samopostrež- nico bo slejkoprej preselil dober del svojih vrtnin in sadežev pod streho kioska. Ker v kraju ni trzince, kupci pa dobe nekaj ugodneje tu, drugič spet drugod, je to razveseljiva pridobitev.

SEVNIŠKI VESTNIK

Štirje predlogi Agrokombinata

Sodelovanje, povezovanje ali združitve v kmetijskih družbenih organizacijah Posavja? - Predlogi že pri vseh prizadetih!

Prizadevanja medobčinskega sveta Zveze komunistov za Posavje, da bi kmetijske družbene delovne organizacije našle stične točke za tesnejše sodelovanje ali celo povezovanje, niso „od včeraj“.

Nič koliko posvetov, sestankov in pogovorov so že pripravili, vendar vse to doslej ni rodilo pravih sadov. Strokovnjaki krškega „Agrokombi- nata“ pa so pred kratkim vendarle izdelali povsem konkretne predloge, ki naj bi, seveda če bi jih sprejeli, pomenili bistven napredek pri obravnavi tega vprašanja.

KRŠKE NOVICE

DVODNEVNI SEMINAR - V torek in sredo se je v planinski koči na Lisci zbralo okoli trideset aktivi- stov, ki bodo vodili javno razpravo o republiški in zvezni ustavi. Zanje je seminar pripravil koordinacijski odbor pri občinski konferenci Socialistične zveze delovnega ljudstva.

ONOVEN PORAZ - Mlajši pionirji krškega „Celulozarja“ so minul teden imeli v gosteh plavalce „Ljubljane“ na povratnem dvoboju. Tudi tokrat so bili boljši ljubljancem, ki so premagali domačine s 65:55. Dvoboji bodo odslej naprej tradicionalni.

KMALU V LITJO - Člani pred- sedstva občinskega sindikalnega sveta bodo v začetku septembra obiš- kali Litijo na povabilo tamkajšnega občinskega sveta. Izmenjalni obiski trajajo že vrsto let, ob njih pa si vo- dilni sindikalni delavci nabirajo nove delovne izkušnje. Tokratni obisk bodo izkoristili tudi za pogovore o novi organiziranosti sindikata, o vlo- gi samoupravnih stanovanjskih skup- nosti in seveda o javni razpravi o republiški in zvezni ustavi.

POZIMI RES TOPLO - Učenci kostanjeviške osemletke bodo v novem šolskem letu res na toplem. Te dni urejajo v poslopju centralno ogrevanje, za katero je zagotovila denar temeljna izobraževalna skup- nost.

KRŠKI TEDNIK

Te štiri predloge so sestavljali že poslali vsem prizadetim in tudi medobčinskemu svetu Zveze komu- nistov. Tako bodo lahko prihodnje razprave o razvoju posavskega kmetijstva konkretnije, v prid celotne- mu gospodarstvu in ne nazadnje k reševanju prebivalstva, ki ga je v Posavju še precej več kot v ostalih slovenskih pokrajajah.

KOLIKO ŠTIPENDIJ IZ REPUBLIKE?

Republiška izobraževalna skup- nost je letos štipendirala 40 prosil- cev iz krške občine, lani 21 in pred- lanskim 17. Prošnje tistih dijakov, ki jim v Ljubljani odklonijo štipendijo, rešuje Zavod za zaposlovanje. Višina štipendij se giblje med 500 in 900 dinarji. Prejemajo jih dijaki gimna- zije in pedagoške gimnazije, vzgoji- teljske šole in drugih srednjih šol.

»Neznani« občani

„Red vlada svet“ je star prego- vor, na katerega pa vsaj nekateri občani pogosto pozabijo. Tako toži- jo v krškem matičnem uradu, da jim nedisciplinirani občani pogosto pov- zročajo večje ali manjše težave. Za- radi „pozabljivosti“ marsikdo ne odjavi stalnega bivališča in kraja, kamor se bo odselil, nekateri se sploh ne prijavijo, da so se priselili v Krško itd. Številna pisma, vabila, uradni akti tako ne najdejo poti do pravih naslovnikov, pa tudi podatki, ki jih lahko posreduje matični urad, zato niso vedno točni. Odstotek takih „neznanih“ in „izgubljenih“ prebivalcev mesta Krško sicer ni velik, kljub temu pa še vedno tolik, da prinaša mnogim neljube težave. Matični urad zato poziva na večje spoštovanje zakonov, na dosledno disciplino in spoštovanje splošnih družbenih pravil. Red je lahko vsem le v prid, „izgubljeni“ čas, ki ga za- hteva, pa ne tako dolg, da ga ne bi mogli nadoknaditi.

MLADI PRIPRAVLJENI NA POHOD

Po poteh Kozjanskega odreda bo 1. septembra krenilo okoli sto dek- let in fantov iz brežiške občine. Pred odhodom bo pri spomeniku re- volucije ob Cesti 21. maja kratka slovesnost. Udeleženci pohoda se bodo iz Brežic napotili proti Piše- cam in do večera prispeeli v bližino Kozje, kjer bodo prenočili. Pohod bo trajal dva dni.

ŠE DVE LETI - Obiranje „zele- nega zlata“, hmelja, se v krški ob- čini že končuje. Krški „Agrokombi- nat“, ki ima pri Kostonjancih okoli 7 hektarjev površin, je pred leti name- raval to kulturo razširiti še na 70 hektarov, sedaj pa so se odločili, da opuste v naslednjih dveh letih tudi te površine. Ob sedanji odkupni ceni hmelja bi bile naložbe vsekakor nesmotrne.

Prenovljena stara šola in nova šolska zgradba. (Foto: Mikulan)

Veliki Gaber: nova šola

Po dolgih letih se bo pouk začel tako, kot je potrebno - Pomoč občanov in republike

Več kot deset let, odkar imajo v Velikem Gabru v tre- banjski občini popolno osem- letko, so se otroci in učitelji stiskali v sto let stari stavbi, kjer je potekal pouk v dveh izme- nah, nekaj razredov pa je bilo raztresenih tudi po ostalih pro- storih v vasi.

Nezdržen položaj so pričeli se- števati že pred leti, ko so na referen- dumu izglasovali samoprispevek za gradnjo nove šole. Ob izdatni denar- ni pomoči republiške izobraževalne skupnosti jim je uspelo pričeti gra- diti novo šolo in prenoviti staro. Okoli 350 učencev z območij krajevnih skupnosti Veliki Gaber, Sela-Sum- berk in Šentlojrenc bo že letos ime- lo pouk v novih razredih. Nova šola ima urejene prostore tudi za knjižni- co s čitalnico, jedilnico in moderno kuhinjo, kjer bodo pripravljali malice in kasneje tudi kosila. Prevoz za otroke iz oddaljenih krajev je tudi urejen, saj razpolaga šola z lastnim avtobusom.

Potrebovali pa bi še telovadni- co,“ je povedal ravnatelj šole Peter Podobnik, „pozimi otroci telovadijo v gasilskem domu, za druge letne čase pa smo uredili tekališče in Po- zimi otroci telovadijo v gasilskem domu, za druge letne čase pa smo uredili tekališče in igrišče pred novo zgradbo. Pohaletni moram učence, saj pridno pomagajo pri namestitvi opreme in prevozu.“

Nova šola bo svečano odprta 2. septembra, za trebanjski občinski praznik.

Povečati pridelek

Organiziranje strojnih skupnosti za večji pridelek krompirja v trebanjski občini

Trebanjski okoliš ima po mnenju strokovnjakov izredno primerne klimatične pogoje za pridelovanje krompirja. Ta važni pridelek goje na 1700 hektarih, vendar je zaradi razdrobljenih zemljišč in neuporabe mehanizacije letni pridelek slabši, kot bi lahko bil.

Kmetijska zadruga Trebnje se je odločila, da bo na 450 hektarih najprimernejših zemljišč povečala hektarski donos. V ta namen bo organizirala 600 strojnih skupnosti, od katerih bo vsaka štela 5 do 10 kmetov, ki že imajo nekaj svoje mehanizacije. Mehanizacija za linojo za saditev krompirja pa bo skupna last. Povečani hektarski donos je pogoj, brez katerega si intenzivnega pridelovanja krompirja ni mogoče zamisliti. Prvi spodbudni rezultati so že vidni: Kmetijska zadruga je letos organizirala tekmovanje za najboljši pridelek krompirja, in komisija, ki je ocenjevala prijavljene kmete, je ugo- tovila, da je na njihovih zemljiščih

PRIPRAVLJENI ZA PROSLAVO

Veliki Gaber, kjer bo osrednja slovesnost letošnjega občinskega praznika trebanjske občine, se je dobro pripravil. Asfaltirali so cesto od avtoceste pri Biču preko Velike- ga Gabra do Stranj. Uredili so tudi javno razsvetljavo. Vse te nove pridobitve so občani plačali iz posebnega prispevka. V nedeljo, 2. sep- tembra, bodo tako slavili svoj veliki uspeh v skupnem prizadevanju za lepšo podobo kraja.

Jože Strajnar

V soboto, 18. avgusta, smo se na murenškem pokopališču poslovili od komaj 58-letnega Jožeta Strajnarja, proietarja in borca 3. bataljona VDV. Znan je bil kot dober in iskren tovariš in vdan borec za socialistično stvar. Njegovo hrabrost in nesebičnost so potrdila številna oblikovanja. Zaradi rahlega zdravlja je bil leta 1960 upokojen kot oficir JLA. Številni borci, venci, prapori in govorniki ter občani na pogrebu so dokaz, kako je bil priljubljen. IZIDOR PUC

hektarski donos znašal več kot 30 ton.

Da bi pridelovalci krompirja osta- li s polnimi kletmi nekupljenega pridelka, se ni bati. Tovarna za pre- delavo krompirja Kolinska na Mirni ima letos v načrtu predelati sedem milijonov kilogramov krompirja. To količino pa bo z razširitvijo proiz- vodnje prihodnje leto še povečala na 12 do 14 milijonov. Po pogodbi s kmetijsko zadrugo bo letos odkupila 5 milijonov kilogramov krompirja. V interesu tovarne in pridelavcev v trebanjski občini je, da bi pridelo- vanje krompirja v domači občini čimbolj napredovalo, da ga ne bo potrebno kupovati v drugih republi- kah.

TREBANJSKE NOVICE

KOMUNALA Ribnica je pred kratkim zasula tele ogromne kupe smeti ob Bistrici za Gorenjsko cesto v Ribnici. Prebivalci tega območja se branijo smetnjakov, čes da bodo že sami skrbeli, da ne bo v okolici smeti. Pa je morala poskrbeti KOMUNALA. (Foto: J. Prime)

DVORANA, KI NI DVORANA

Kdaj urejen Partizanov dom?

Dvorana ima za Ribnico izreden pomen, vendar ne ustreza potrebam

Ne, ne bo govora o dvorani v Dolenji vasi, čeprav so nekateri že hudo nejevoljni zaradi neprestanega besedovanja o njej. Pa kaj hočemo – beseda ni konj in z besedami se dvorana ne da zgraditi. Tako je še danes ni in letos je – kaže – še tudi ne bo.

Spregovoriti hočem o kulturni dvorani v domu Partizana v Ribnici. Predniki so pred štirimi ali petimi desetletji postavili dom, zob časa pa ga je načeljal in uničeval. Svoje je prispevala tudi vojna, po vojni pa je bil že nekajkrat preurejevan. Dom Partizana je za Ribnico in njeno široko okolico, v nekaterih pogledih kot osrednja dvorana pa kar za vso občino edini objekt, namenjen športnim in kulturnim dejavnostim. Vendar smo danes že tako daleč, da je nekaj nujno ukreniti.

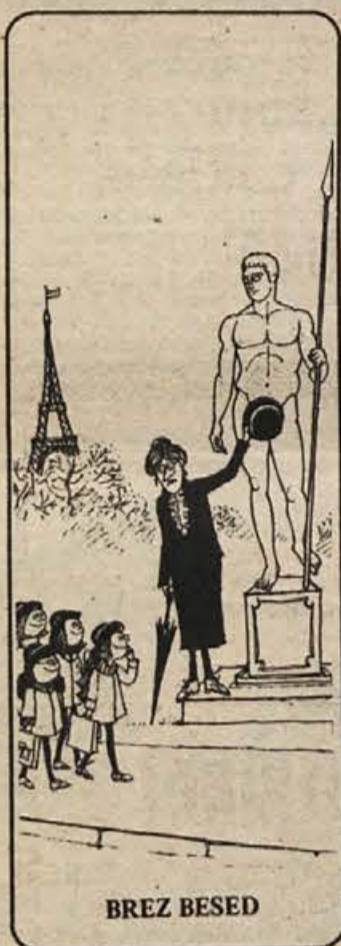
Ribniško mesto s svojo široko okolico namreč nima primernega prostora za kulturne prireditve. Najbolje smo to videli pri organizaciji kulturnih prireditev v okviru Festivala. V primeru slabega vremena, ko prireditve ni mogla biti v letnem gledališču v gradu, smo morali predstaviti preprosto odpovedati. Dvorana v

Partizanu namreč ni sposobna sprejeti nobene kulturne prireditve (razen kino predstav). In to kljub temu, da je bil zadnji dve leti dom temeljito obnovljen, vanj pa je bilo vloženi nad 700.000 dinarjev. Precej tega denarja je bilo zbranega z različnimi oblikami samoprispevka, prispevkov TOZD in iz drugih virov. Dom in dvorana sta sicer obnovljena, nedotaknjen je ostal oder. Le-ta pa zahteva temeljito obnovo – elektrifikacijo in ureditev akustike, za kar bi potrebovali vsaj še 200 do 300.000 dinarjev.

Kulturna skupnost Ribnica je zaradi izrednega pomena, ki ga ima ta edina dvorana v Ribnici za mesto in širše zaledje, zaprosila Kulturno skupnost Slovenije za denarno pomoč pri ureditvi odra. Vprašanje je, če bo prošnja našla odziva in razumevanje, saj vemo, da znajo mnogi svoje zahteve zelo prepričljivo utemeljiti. Brez urejene dvorane v Ribnici ni mogoče opravljati rednega kulturno-prosvetnega dela, ni mogoče organizirati gostovanj, predvsem ne v sezoni, niti ni mogoče oživljati kulturno-umetniškega društva, če mu ne moremo nuditi primernih prostorov za delovanje. S teh vidikov je torej nujna dokončna ureditev dvorane, predvsem odra, in pa zaradi tega, ker ribniška občina velja v slovenskem merilu za kulturno nerazvito območje. Nerazvito pa je tudi gospodarsko, kljub sicer nasprotnim republiškim pokazateljem.

Tudi sicer je v mnogih drugih krajih v občini kulturno življenje zamrlo, precej po zaslugi pomanjkanja

ustreznih prostorov, in bo slejkoprej nujno poskrbeti prostore tudi pri njih.

BREZ BESED

ORTNEŠKI POROČEVALEC

PRIDOBITVE IN POMANJKLJIVOSTI – Ob priključku krajevne ceste v Ortnek je PTT podjetje postavilo tablo z oznako, kje je pošta. Turistični delavci bi si to podjetje lahko vzeli za vzgled, saj v Ortneku ni prav nikjer označeno, kod na primer pelje cesta na Slemen ali kje je gostilna, v kateri bi se turisti lahko ustavili.

UŽALJENI GRADITELJI – Nekdaj prometno progo Ljubljana – Kočevje počasi opuščajo, dokler ne bodo pobrali še tirnic in zaprli vseh postaj in postajališč. Tako so kar čez noč ukiniteli postajališče v Dvorski vasi. Lešeno in delno zidano poslopje so zgradili prebivalci sami in ga podarili železnici. Zdaj, po 27 letih, pa je železnica prezrla njihovo prošnjo za odkup in je stavbo brez licitacije dala drugemu interesentu. To nikakor ni prav in graditelji so upravičeno užaljeni.

ZIVLJENJE NA ORTNEŠKEM GRADU – Ortnški grad je oživel. Marsikdo bi mislil, da se je končno le vsilil vanj nekdo, ki bo skrbel za zapuščen dom puljske mladine. A to so le cestni delavci, ki so si v gradu našli začasno streho. V kratkem pa bo za daljši čas zasedla grad zgodovinska komisija iz Kočevja, ki bo v ortneški okolici raziskovala in pisala zgodovino ortneških gradov. Ob tej priliki bodo zlasti pri starejših ljudeh zbirali razne podatke. Dolžnost turističnega društva je, da jim pri delu pomaga, saj bo z opisovanjem zgodovine našega kraja ta postal tudi turistično privlačnejši.

IZLET NA VRŠIČ – Ribniški „Turist“ bo priredil 30. septembra enodnevni izlet na Vršič in v dolino Trente. Odhod iz Ribnice bo ob 6. uri. Cena prevoza je 65 din, po želji lahko izletniki naroče kosilo, ki bo stalo 30 din. Kosilo bo v Erjavčevem domu na Vršiču. Prijave sprejema „stara trafika“. Ob prijavi je treba plačati prevoz in naročiti kosilo. Prostih mest je 43.

V. P.

Pobratenje kaže sadove

Lepi uspehi sodelovanja s pobrateno italijansko občino Arcevia - Izmenjava otrok

Lansko leto sklenjeno pobratenje med občinama Ribnica in Arcevia v Italiji že kaže vidnejše sadove. Pobratenje je bilo sklenjeno ne zaradi modnosti, pač pa zaradi obojestranskega spoznanja, da le tako, preko sodelovanja, medsebojnega razumevanja in prijateljstva vodijo poti v skupno srečnejšo prihodnost vseh narodov, ne glede na morebitne nekdaj in tudi sedanje razlike ali nesoglasja. Le če bomo med vsemi narodi zgradili trdne mostove prijateljstva, bomo lahko ohranili mir in razumevanje v svetu, sicer ne. In prav iz takih nagibov se je rodilo tudi pobratenje med obema, v marsičem precej podobnima občinama.

Ob sklenitvi in podpisu pobratena je bilo tudi dogovorjeno, da bosta občini tesno sodelovali na kulturnem področju, v športu, letovanju otrok med počitnicami itd. Tako je bila v začetku maja v Arcevia organizirana že razstava del kiparja samouka Draga Koširja iz Sodražice (razstava je organizirala temeljna kulturna skupnost Ribnica), prihodnje leto pa bodo Italijani

vrnili podobno razstavo Ribnici. Istočasno se je ribniška delegacija udeležila komemoracije ob proslavi v začetku maja v Arcevia, v juliju je v Arcevia letovalo deset ribniških otrok, pri nas pa prav toliko otrok iz pobratene občine. Mladi gostje iz Italije so počitnice preživeli na Travnici gori in odšli od nas polni lepih vtisov.

Prof. Alojz Mihelič, ki je spremljal ribniške otroke v Arcevia, je povedal, da so bili izredno toplo sprejeti in da so se mladi res dobro počutili in hitro navezali z vrstniki prijateljske vezi. Med počitnicami v Italiji so videli, marsikaj lepega spoznali in se naučili. V prihodnje, meni tov. Mihelič, bi se morali na letovanja otrok v Arcevia in na italijanske goste pri nas temeljite pripraviti. Letovanje naj bo nagrada najboljšim učencem v šoli. Nujno pa bi bilo uvesti krajše jezikovne tečaje, da bi se pred odhodom v Italijo naučili nekaj osnovnih zakonitosti jezika, tečaj italijansčine pa tudi sicer ne bi škodoval v Ribnici.

-vec

Tudi v Novem mestu

Na Loki gradijo moderno štiristezno kegljišče

Novomeški kegljači bodo le prišli na svoj račun. Čeprav je kegljanje kot šport in rekreacija v Novem mestu zelo razvit in spada med najbolj množično dejavnost te vrste, so bili kegljači dolga leta brez primernega kegljišča.

Člani 11 kegljaških klubov, kolikor jih je v novomeških delovnih organizacijah, so bili prisiljeni voziti se na trening v okoliške kraje, kjer so postavljena avtomatska kegljišča.

Na Loki ob gostišču gradi gradbeno podjetje Pionir moderno štiristezno avtomatsko kegljišče. Investitor gradnje je Dominvest v sodelovanju s podjetjem Gorjanci. Po pogodbi mora biti zgradba narejena do 20.

novembra, kegljišče pa bo odprto 29. novembra za dan republike.

Delovodja Silvester Turk je povedal, da bodo dela opravljena v roku, zakasnite pa so možne le v primeru nenormalnih pogojev.

„Avtomatsko kegljišče je resnično potrebno. Tudi sam sem navdušen kegljač in se zatorej veselim te gradnje, čeprav moram reči, da prihajamo do nje z veliko zamudo. Tak objekt smo potrebovali že pred leti,“ je še dejal delovodja Turk.

Novo kegljišče bo prineslo ne samo razgibanost v možnosti rekreacije delovnega človeka, ampak bo imelo tudi pomen za nadaljnji razvoj turizma na območju Novega mesta.

Suhokrajinski drobiž

DVORU SE LE OBETA BOLJŠA OSKRBA Z ELEKTRIČNIM TOKOM, odkar so pričeli delavci Elektro podjetja Ljubljana-okolica preurejevati glavno električno omrežje. To bodo še letos speljali preko nove transformatorske postaje, ki jo je lansko leto zgradila žužemberska krajevna skupnost ob pomoči nekaterih podjetij.

HINJSKA KRAJEVNA SKUPNOST IN ŽUŽEMBERSKA ZADRUGA se z občani iz vasi Sel, Vrha in Visejca dogovarjata o ureditvi krajevne poti iz Visejca preko Vrha in Sel na Lopato. Pot bi bila dobrodošla za odkup mleka, ki ga v treh vaseh zdaj ne morejo organizirati. Nekaj del so opravili v lanskem letu, letos pa upajo, da bodo pot le usposobili tudi za prevoz mleka s tovornim avtom.

O ustavi

V četrtek, 23. avgusta, je v dvorani doma JLA član ustavne komisije in poslanec republiškega zbora SR Slovenije dr. France Hočevar predaval o osnutku nove republiške in zvezne ustave, o primarnem položaju delavcev v proizvodnji in delitvi dohodka ter o delegatskem sistemu. Predavanje je organiziral dom JLA za aktivne vojaške starešine, za civiliste, zaposlene v službah JLA, in za predstavnike UJV. Predavanja so se udeležili tudi predstavniki novomeške občinske skupščine.

Na Ragovski cesti rušijo gospodarska poslopja in domačije, ker nameravajo urediti križišče Ragovske ceste in ceste, ki teče skozi naselje Majde Šilc do novega vrta. Dosedanje križišče je bilo nepregledno in nerodno za vožnjo. (Foto: Mikulan)

ČETRTKOV INTERVJU

Besede in dejanja

V Dolenjskih Toplicah so ljudje sami uresnili svojo veliko željo

Lani septembra je na polje poleg Dolenjskih Toplic pripeljal buldozer in pričel riti zemljo, danes, skoraj leto kasneje, stoji na istem prostoru velika moderna zgradba – nova osnovna šola, na katero so prebivalci Topliške doline upravičeno ponosni, saj je plod njihove skrbi za mladi rod in družnega prizadevanja.

„Ze od osvoboditve dalje je bila v Dolenjskih Toplicah potrebna nova šola,“ je povedal Vinko Cimski, ravnatelj šole. „Ves čas smo si prizadevali zanj, a vse do leta 1969, ko so občani na referendumu izglasovali samoprispevek za gradnjo nove šole, so bila naša prizadevanja zaman. Stara stavba je bila hudo neprimerna, moderen pouk v njej popolnoma nemogoč. Od kvalitete pouka je vsekakor odvisno tudi znanje, ki ga posreduje učencem, znanje pa je tista stvar, brez katere si danes ne moremo zamisliti napredka kate-rekole družbe.“

Ob vsesplošni podpori prebivalstva in družbenopolitičnih organizacij je stekla velika vzporedna akcija za nabavo šolske opreme. Besede so se umakile dejanjem. Ljudje so za opremo prispevali poleg samoprispevka še dodatno denarno pomoč. Pri tem so se še posebno izkazale nekatere delovne organizacije: avtobusno podjetje Gorjanci je dalo 10 starih milijonov, Gozdno gospodarstvo Novo mesto polovico te vsote, po svojih močeh pa so prispevala tudi druga podjetja.

„Vsesplošno vzdušje in resnično zavzetost se je najlepše pokazala ob krajevnem prazniku letošnjega maja, ko so ljudje z vozovi pripeljali les, na vozovih in kamionih pa so bili napisani ZA

NOVO ŠOLO. Zborovanje je bilo nekakšen simboličen začetek za uresničitev velike želje in potrebe topliških prebivalcev.“

Sola je bila zgrajena v rekordnem času, za kar gre največja zasluga izvajalcu del, splošnemu gradbenemu podjetju Pionir, ki je svojo nalogo ob dobri organizaciji dela uspešno opravilo. Z dodatno pogodbo je prevzelo tudi ureditev okolice šole. Zgrajenih bo več igrišč in atletski stadion.

„Poudariti moram,“ je med razgovorom dejal Vinko Cim-

Vinko Cimski

ski, da so se še posebno angažirali Zveza borcev, predstavniki občinske skupščine in tajniki sklada za izgradnjo novih šol na novomeški občini. 3. septembra, ko se bodo otroci slavnostno preselili iz stare stavbe v novo, ko se bodo lepi novi razredi napolnili z živzavom naših otrok, bo dan, ki bo ostal zabeležen kot velika zmaga naših ljudi v prizadevanju za boljše življenje.“

M. MARKELJ

MINI ANKETA

V Dolenjskem listu teče polemična beseda o filmskem programu novomeških kinematografov. Da bi svoje prispevali tudi navadni občani, smo jih nekaj naključno ustavili in povprašali o njihovem mnenju.

Filmi

SONJA GRIL, študentka: „Program filmov je preveč komercialen, čeprav včasih pridejo tudi dobri filmi na spored. Film ni samo razvedrilo, ampak tudi kulturna dobrina; ob spremljanju filmov novomeških kinematografov pa se človek vpraša, kaj je sploh še kultura. Prepričana sem, da dober film ni komercialno neuspešen.“

BRACO SMREČNIK, uslužbenec: „Dobrih filmov je pre malo, kri in seks pa se človek tudi naveliča kar naprej gledati. Zelo me moti tudi nediscipliniranost publike v dvorani, še posebno vojakov, ki pozabljajo, da so poleg njih tudi drugi gledalci, ki bi film radi gledali brez komentartarjev in raznih klicev.“

REDŽO BRAJDIČ, Rom: „Najraje gledam kavbojske filme, pa tudi kriminalne. Ne morem se pritožiti nad programom, saj je teh filmov ravno prav. Umetniških filmov ne hodim gledat, ker jih ne razumem. Zame so hudo dolgočasni.“

RUDI PERŠE, študent: „Meni filmi, ki jih imam možnost videti, ne ustrezajo. Niso dovolj kvalitetni. Nisim nič proti kavbojkam in kriminalkam, le izbrani bi morali biti, saj je dobrih filmov tega žanra tudi dovolj. Sit pa sem že krvi, nasilja, lažno vzgojnega seksa in ostalih oslarij, ki jih je na pretek v sedanjih filmih.“

AMALIJA GABELJ, delavka: „V kino zelo rada hodim, ker je to moja edina zabava. Rada gledam ljubezenske filme in zgodovinske spektakle. Filmski program mi še kar ustreza, čeprav se mi zdi, da je bolj za moške kot za ženske. Umorev, nasilja in strašnih stvari pa se tudi na filmu bojim, zato takih filmov sploh ne hodim gledat.“

DANILO BREŠČAK, študent: „Kino sem se odpovedal. Ne spleča se mi izgubljeni časa za oslarije, ki so vsak dan na filmskem sporedu. Razvedrilo, ki mi da tudi določen kulturni užitek, najdem v drugih stvareh.“

DANES SEMINAR ZA PREDAVATELJE

V Novolesovi sejni dvorani v Strazi se bo začel danes seminar za članke ustavno-statutarnega političnega aktiva, ki bodo v novomeški občini predavali na bližnjih javnih razpravah o zvezni in republiški ustavi ter o občinskem statutu.

Novomeška kronika

KLETNO VESELJE – V spodnjih prostorih kavarne na Glavnem trgu so namestili igralne avtomate vseh vrst, ki jih mladina navdušeno polni z dinarji. Igralnica je odprta od druge ure popoldne do desetih zvečer.

PARKIRANJE ZASTONJ – Prejšnji četrtek so Novomeščani po dolgem času spet lahko zastonj parkirali na Glavnem trgu: Komunalno podjetje je pobralo mehanizme parkirnih ur za obvezni servis. Delali so ves popoldan in vso noč, da so jih naslednji dan lahko spet namestili.

POSKOČNA HOJA – Kandijski cestni most je še naprej nevarna past za voznike in pešce. Deske, ki so na pločniku odstopile, najbrž ne zna nihče približi, in tako pešci poplesujejo na majavih tleh.

TRŽNICA – Petkova tržnica ni bila tako živahna kot tedne poprej. Naprodaj je bilo kot vedno veliko tekstila, lončarskih izdelkov, suhe robe, kičastega okrasja in raznih obutev. Cene živili so v glavnem nespremenjene. Fižol so prodajali po 5 din, solato po 5 din, krompir po 2 din, kumarice po 6 din, čebulo po 6 din in jajca po 1,40 din. Sadja je bilo dovolj po sprejemljivih cenah: kilogram hrusk je stal 10 din, grozdja 8 din, sliv 6 din. Breskve so prodajali po reklamni ceni: 10 din za kilogram.

ROJSTVA – Rodile so: Ljubinka Pivk iz Zagrebške 6 a – dečka, Marija Ljubi s Šmihelske ceste 6 – Roberta in Majda Seničar iz Ulice Ilke Vaštetove 11 – deklko.

SMRTI – Umrli sta: Terezija Skedelj, gospodinja iz Gotne vasi 5, v 79. letu starosti in Marija Turk, gospodinja z Mestnih njih 6, v 86. letu starosti.

– Ena gospa je rekla, da ima Grmova hiša na Glavnem trgu veliko zgodovinsko vrednost tudi kot nova gradnja.

RAZPIS
OKTOBRSKIH NAGRAD
OBČINE BREŽICE

Na podlagi 13. člena statuta sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad občine BREŽICE

razpisuje

UPRAVNI ODBOR SKLADA ZA PODELJEVANJE
OKTOBRSKIH NAGRAD OBČINE BREŽICE

„OKTOBRŠKE NAGRADE“ ZA LETO 1973

1. Oktobrska nagrada občine Brežice se daje za posebne uspehe in dosežke na družbenih, ekonomskih, političnih, prosvetnih, tehničnih, kulturnih in drugih področjih ustvarjalnosti in za dela, ki imajo poseben pomen za razvoj in napredek občine Brežice.
2. Kandidate za podelitev oktobrskih nagrad lahko predlagajo UO sklada, delovne in druge organizacije ter občani.
3. Obrazložene predloge je treba poslati do vključno 1. oktobra 1973 občinski skupščini Brežice – upravnemu odboru sklada za podeljevanje oktobrskih nagrad. Oktobrske nagrade bodo podeljene na svečani seji občinske skupščine Brežice 28. oktobra 1973.

UPRAVNI ODBOR SKLADA

Svet osnovne šole
Milka Šobar-Nataša, Novo mesto
RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO
– POMOČNIKA RAVNATELJA

Pogoji: učitelj osnovne šole z dokončano srednjo, višjo ali visoko izobrazbo, vsaj 5 let vzgojno-izobraževalne prakse in opravljen strokovni izpit. Kandidat mora imeti ustrezne moralno-politične kvalitete.

Rok za prijavo je 8 dni po objavi.

Veletrgovina „MERCATOR“ Ljubljana
TOZD „STANDARD“
NOVO MESTO

razglša naslednja prosta delovna mesta:

1. 2 PRODAJALCEV ŽELEZNINSKE STROKE ZA PRODAJALNO ŠENTJERNEJ
2. 2 PRODAJALCEV – PRODAJALK ZA ŽIVILSKI TRGOVINI V NOVEM MESTU

Pogoj za sprejem: kvalificirani trgovski delavec železninske oziroma živilske stroke.
Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite splošni službi TOZD „STANDARD“, Novo mesto, Glavni trg 3, do vključno 7. 9. 1973.

vse

od temeljev
do strehe

SLOVENIJALES

LJUBLJANA

VAM NUDI V SVOJIH POSLOVALNICAH:

VIŽMARJE, PLEMLJEVA 68
GOSP. RAZSTAVIŠČE, HALA D
DOMŽALE, A. SKOKA 20

ves gradbeni material, ki ga
potrebujete pri gradnji hiše:

- BETONSKO ŽELEZO, CEMENT, IZOLACIJSKE MATERIALE, APNO, OPEKO, RAZNO KRITINO IN DRUGO;
- OKNA, VRATA, LADIJSKI POD-OPAŽE, PARKET;
- KERAMIČNE PLOŠČICE IN SANITARNO KERAMIKO
- PEČI ZA CENTRALNE KURJAVE, RADIATORJE IN CEVI;

INFORMACIJE DOBITE PO TELEFONU:
VIŽMARJE: 51-566,
GOSP. RAZSTAVIŠČE: 312-598
DOMŽALE: 72-397

OBIŠČITE NAS!

OBIŠČITE BLAGOVNICO
V TREBNJEM!

V oddelkih TEKSTIL, POHIŠTVO,
TEHNIČNO BLAGO IN ŽELEZNINA nudimo
veliko izbiro vsakovrstnega blaga.
Zlasti opozarjamo na izbiro gradbenega mate-
riala, saj imamo prav vse, kar potrebujete za
gradnjo hiše. Blagovnica je odprta od 7. do 12.
in od 14. do 17. ure.

ČESTITAMO ZA PRAZNIK OBČINE!
TOZD GRADIŠČE
TREBNJE

TRELLES
TREBNJE

IZDELUJEMO NOTRANJO POHIŠTVENO OPREMO ZA
TRGOVINE, BOLNICE, DOMOVE IN DRUGE LOKALE.

KOLEKTIV ČESTITA PREBIVALCEM TREBANJSKE
OBČINE ZA PRAZNIKI!

**Komunalno
obrtno podjetje
TREBNJE**

OPRAVLJAMO KOMUNALNA DELA, VODNOINSTALA-
CIJSKA DELA IN GRADBENO DEJAVNOST.
ZA PRAZNIK OBČINE ČESTITAMO VSEM OBČANOM
IN HKRATI PRIPOROČAMO NAŠO DEJAVNOST!

Rejci perutnine!

V Valilnici v NAKLEM PRI KRANJU LAHKO KUPITE 2
do 3 mesece stare jarcčke po 25,00 din. Poslujemo vsak dan
od 6. do 14. ure, ob sredah pa do 18. ure.

EKONOMSKO ADMINISTRATIVNI ŠOLSKI CENTER
NOVO MESTO

objavlja razpis za šol. leto 1973/74

za vpis v:

1. 1. razred EKONOMSKE SREDNJE ŠOLE – oddelek za odrasle
2. 1. razred DVOLETNE ADMINISTRATIVNE ŠOLE – oddelek za odrasle
3. STROJEPISNI TEČAJ

Prošnjo, kolkovano s kolkom za 2,00 din, je treba oddati
najkasneje do 10. septembra 1973 in priložiti:

1. spričevalo 8. razreda osnovne šole
 2. izpisek iz rojstne matične knjige
- Sestanek vpisanih slušateljev v 1. letnik bo 14. septembra
1973, in sicer za ekonomsko srednjo šolo – odd. za odrasle
ob 16. uri, za dvoletno administrativno šolo – odd. za odrasle
ob 16,30 in za strojepisni tečaj ob 17. uri.
Na vseh oddelkih za odrasle se bo začel pouk 17. septembra
1973 ob 16. uri.

Vpisovanje slušateljev 3. letnika ekonomske srednje šole –
odd. za odrasle in 2. letnika dvoletne administrativne šole –
odd. za odrasle bo 17. septembra ob 16. uri.

NAPRODAJ NAKLADALNIK!

Po ugodni ceni prodamo nakladalnik PESCI, brezhiben, v
dobrem stanju.
Ogled v popoldanskem času pri „NOVOLESU“ – OTS,
Straža pri Novem mestu.

**Krojaško podjetje
TREBNJE**

IZDELUJEMO VSE VRSTE ŽENSKIH IN MOŠKIH OBLA-
ČIL PO MERI. ZA OBČINSKI PRAZNIK ISKRENO ČE-
STITAMO!

**Stanovanjsko
podjetje
TREBNJE**

PREBIVALCEM NAŠE OBČINE ČESTITAMO
ZA PRAZNIKI!

**DOLENJSKE BANKE IN
HRANILNICE v Novem mestu**

in poslovnih enot v Krškem,
Metliki, Novem mestu,
Trebnjem in na Mirni

- KJER ZBIRAJO HRANILNE VLOGE IN JIH OBRE-
STUJEJO OD 7,5 DO 10-ODST.
- VODIJO ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNE RAČUNE OBČA-
NOV
- OPRAVLJAJO DEVIZNO-VALUTNE POSLE IN ODKUP
TER PRODAJO DEVIZ
- DAJEJO KREDITE ZA STANOVANJSKO GRADNJO,
POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, OBRTI IN TURIZMA NA
PODLAGI NAMENSKEGA VARČEVANJA
- ODOBRAVAJO KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE KRE-
DITE
- OPRAVLJAJO VSE DRUGE BANČNE POSLE

ZAUPAJTE DBH SVOJE DENARNE ZADEVE, SAJ JE TO
VAŠA BANKA.

za praznik
trebnjega
čestitamo

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 30. avgusta - Roza Petek, 31. avgusta - Rajko Sobota, 1. septembra - Egidij Nedelja, 2. septembra - Stefan Ponedeljek, 3. septembra - Doroteja Torek, 4. septembra - Rozalija Sreda, 5. septembra - Lovrenc Cetrtek, 6. septembra - Ljuba

KINIO

BRESTANICA: 1. in 2. 9. danski film „Rdeči rubin“.
BREŽICE: 31. 8. in 1. 9. dansko-švedski barvni film „Kralj, dama, fant“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

V SLUŽBO sprejem mizarskega pomočnika ali pomožnega delavca. Samsko stanovanje na razpolago. Matko Kurnik, Šavska 12, Sevnica, telefon 74-191.
TAKOJ SPREJMEM brivsko-frizersko vaješko. Salon Jurij Pestner, Novo mesto.
ISCEM ZENSKO za varstvo otroka na domu. Nudim tudi sobo. Naslov v upravi lista (2219/73).
DEKLE, ki bi želelo nadaljevati šolanje v večerni šoli, sprejemam za varstvo otrok. Plačilo po dogovoru. Prof. Nuša Bulatovič, Ljubljana, Kerkov trg 7.
ISCEM VARSTVO za 4-mesečnega otroka blizu ulice Majde Silc. Naslov v upravi lista (2227/73).
STAREJŠO ZENSKO, upokojeno, iščem za varstvo otrok. Vse po dogovoru. Naslov v upravi lista (2233/73).
SPREJMEM frizersko vaješko. Salon Jelka, Novo mesto, Hladnikova 2.
BRIVSKO-FRIZERSKO vaješko sprejemam. Štefka Burja, frizerski salon, Senovo.
V IZUČITEV sprejem več fantov, ki imajo veselje do mizarskega poklica. Nudim vso oskrbo. Janez Iskra, Medvode 161, 61215 Medvode.

STANOVANJA

MLAD PAR išče enosobno stanovanje v Novem mestu. Ponudbe pod „DOBRA PLACNIKA“.
DIJAKINI iščeta opremljeno sobo v Novem mestu. Mija Gorše, Cesta na Ugar 18, Ribnica.
DVA MOŠKA iščeta opremljeno sobo v bližnji okolici IMV. Naslov v upravi lista (2284/73).
MLADEMU ZAKONSKEMU paru ali trem samskim osebam oddam tri sobe s saouporabo kopalnice. Naslov v upravi lista (2289/73).
ISCEM opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2295/73).
MLAJŠIM DIJAKOM oddam opremljeno sobo. Naslov v upravi lista (2298/73).
V LJUBLJANI prodam takoj vseljivo dvosobno stanovanje s kopalnico in pritliklinami v zasebni hiši. Ponudbe pod „SOZITJE“.
TAKOJ oddam stanovanje fantom. Jože Agnič, Gotna vas 51/c, Novo mesto.
ODDAM sobo samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (2209/73).
OPREMLJENO SOBO oddam dijaku ali mlajšim fantom. Naslov v upravi lista (2214/73).
MLADA ZAKONCA iščeta za eno leto sobo in kuhinjo s sanitarijami (tudi souporaba) v Novem mestu. Dobro plačilo in možnost inštrukcij angleščine in francoščine. Naslov v upravi lista.

Motorna vozila

PRODAM dobro ohranjen osebni avtomobil fiat 750, letnik 1969. Tončka Gačnik, Mala Bučna vas 4, Novo mesto.
PRODAM avto audi 60 L, letnik 1970. Poizve se po telefonu 22-182.
UGODNO PRODAM fiat 1300 de luxe, letnik 1972. Janež, Ragovska 29, Novo mesto.
PRODAM traktor ferguson 35, letnik 1969. Alojz Salmič, Družinski vas 36, Šmarješke Toplice.
UGODNO PRODAM fiat 850 furgon, letnik 1970. Peter Gimpelj, Zabja vas 15, Novo mesto.

CRNOMELJ: 31. 8. ameriški barvni film „Ljubezenski stroj“. 2. 9. ameriški barvni film „Konjeniki“.
KOSTANJEVICA: 1. 9. ameriški barvni film „Pozno je za heroje“. 2. 9. ameriški barvni film „Most pri Remagenu“.
KRŠKO: 1. in 2. 9. ameriški barvni film „Eskadrija smrti“. 5. 9. italijanski barvni film „Meč za Branda“.
MIRNA: 1. in 2. 9. „Človek zakona“.
NOVO MESTO: Od 3. do 5. 9. francoski barvni film „Skupna postelja in miza“. Od 6. do 9. 9. angleški barvni film „Lev pozimi“.
RIBNICA: 1. in 2. 9. zahodnonemški barvni film „Devica iz Bamberga“.
ŠENTJERNEJ: 1. in 2. 9. „Invazija iz vsemirja“.
TREBNJE: 1. in 2. 9. ameriški barvni kavbojski film „Modri vojak“.

RAZNO

POROCNI PRSTANI! Če ste v zadregi, kakšen prstan bi podarili svoji ljubljani, obiščite zlatarja Otmarija Zidariča v Gosposki 5 v Ljubljani (tega univerze). - Z izrezkom poleg oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob smrti našega moža, očeta, starega očeta in svaka

MAKSA PINTARJA iz Kočevja

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, sočustvovali z nami, poklonili vence in cvetje ter spremili pokojnika do njegovega zadnjega večnega počivališča v Kočevju. Posebno se zahvaljujemo tov. inž. Prezljju in tov. Figarju za občutena poslovilna govora ob krsti oziroma odprtem grobu, vsem lovcem, lovski družini Kočevje, lovski družini Mala gora, občinski lovski zvezi, vsem družbeno-političnim organizacijam ter godbi, ki so se z vsemi častmi poslovili od pokojnika.

Zalujoči: žena Angela, sin Lojze z družino, hčerka Milka z družino in drugi sorodniki

V 71. letu starosti nas je 16. avgusta 1973 zapustil mož, oče in stari oče

JANEZ KOZLEVČAR iz Gabrja 71

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjene vence in cvetje ter vso pomoč in iskreno sožalje. Posebno se zahvaljujemo IMV iz Novega mesta ter ZB Gabrje za podarjene vence, govorniku Ivanu Kuljaju za poslovilne besede in gospodu župniku za obred.

Zalujoči: žena Marija, hčerke Rozi, Mimi, Angelca in Ani z družinami

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in prababice

TEREZIJ ŠKEDELJ iz Gotne vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam kakorkoli pomagali, z nami sočustvovali, darovali pokojnici cvetje in vence ter jo spremlili na njeni zadnji poti. Predvsem se zahvaljujemo sosedom za vsestransko pomoč, sindikalni podružnici in sodelavcem IMV ter predilnici Novoteksa za podarjene vence, duhovniku za obred ter tov. Koblarju za poslovilne besede.

Zalujoči: sinovi Franci, Jože, Viktor, Lojze z družinami ter Ernest, hčerki Štefka in Rezka z družinama

Ob izgubi naše mame in stare mame

MARIJE TURK iz Novega mesta

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremlili na zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Iskrena zahvala tudi kaplanu za opravljeni obred.

Zalujoči: sin France z družino in drugo sorodstvo

ČESTITKE

Dragemu očetu Janezu Bregantu iz Zalog 17, iskreno čestitamo za njegov 70. rojstni dan in god. Žena Marija, sinova Janez z družino in Jože ter hčerka Marička z družino.

Dragi mami in stari mami Cilki Grekulovič iz Zagrebške ceste čestitajo za 50. rojstni dan in ji želijo še mnogo zdravih let otroci Milan, Dragica, Nada, vnučka Dejan in Jelena ter vsi domači, posebno pa Micka.

PREKLICI

Minka Pungerčar, Slakova 2, Novo mesto, opozarjam Staneta Blatnika in njegovo družino iz Slakove, naj preneha razširjati lažne govore in pusti pri miru mene in otroke, ker ga bom v nasprotnem primeru sodnijsko preganjala.

Alojz Murgelj, Jablan 30, Mirna peč, prepovedujem vožnjo po mojih travnikih od goriškega mostu do Kosome župnice. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

OBVESTILA

MAMICE! Stekleničko vašega dojenčka boste hitro in brez truda očistile. Ščetko nabavite pri četrtaštvo Armici, Tržaška 52, Ljubljana.

Stefan Javnsar, Dol. Toplice, obveščam javnost, da so govore o zaplembi denarja na jugoslovansko-avstrijski meji izročene v šali o Vinu Novaku, parketarju s Podtuma 3, Dol. Toplice, neresnične.

PROSIM poštenega najditelja zlate verižice in obeska, izgubljenega 24. avgusta v Metliki ali Novem mestu, da sporoči svoj naslov na osnovno šolo Dragatuš. Sledi lepa nagrada.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marica Golubič iz Orešja - dečka; Irena Babič iz Orešja - Damjana; Dragica Hofer iz Samobora - Štefanijo; Jožica Srpič iz Skopje - deklico; Jožica Babojelič iz Samobora - Kristino; Marica Runtas iz Otruševca - Štefanijo; Anica Šuc iz Nove Gorice - Gregorja; Marija Les iz Globokega - deklico; Marija Vrabčič iz Nobenega - Tomaža; Ivanka Rušnov iz Skopje - Nikolino; Marija Stefančič iz Gorjan - Bojana; Vera Jambreš iz Strmca - dečka; Ana Glas iz Presladola - Rafka; Ana Prah iz Jereslavca - Branka; Vera Rade iz Orešja - Jasminko; Štefica Trbušič iz Radakova - Zlatka; Zdenka Vranekovič iz Samobora - deklico; Štefina Niki iz Rud - Vladko; Marija Hudina iz Drenovca - deklico; Stojanka Barbič iz Brloga - deklico; Marija Rajč iz Samobora - dečka; Cvetka Volovec iz Gaberja - dečka; Alojzija Zorenč iz Bistrice ob Sotli - deklico; Štefica Vugrek iz Brežic - Maria. - Čestitamo!

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je 13. avgusta 1973 zapustil naš oče in stari oče

ANTON MALI

iz Novega mesta

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom za podarjene vence, cvetje in pomoč. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom, ki so mu s svojo pomočjo podaljšali življenje. Iskrena hvala župnikom, ki so ga večkrat obiskali na domu.

Zalujoči: sinovi Peter, Jože, Francelj in Tone z družinami ter hčerke Francka, Ančka, Pepca in Meri z družinami, sestra Mici in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči in prerani smrti naših dragih staršev

RUDOLFA in JOŽEFE OSTANEK

iz Male Ševnice pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom ter duhovščini, pevcem in vsem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih ter nam lajšali bolečine s svojo pomočjo.

Zalujoči otroci: Tone, Justi in Pepi z družinami, bratje in sestre ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega moža, ata, starega ata, brata, strica in tasta

KARLA ŠKARJA

iz Martinje vasi pri Mokronogu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom in prijateljem, ki so z nami sočustvovali, mu poklonili toliko vencev in cvetja, počastili njegov spomin in ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi vsem zdravnikom in strežnemu osebju kirurškega oddelka splošne bolnice v Novem mestu, dr. Jakliču za pomoč na domu, pevskemu zboru PD Mokronog za žalostinke, kolektivoma občinskega sodišča v Trebnjem in SDK Novo mesto, župniku za opravljeni obred in gospej Anici Berkovi za njeno posebno pomoč v težkih trenutkih. Hvala vsem skupaj in vsakemu posebej!

Zalujoči: žena Anica, hčerka Draga, Mira in Darinka z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega brata

JOŽETA STRAJNARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje.

Posebna zahvala zdravnikom dr. Zakrajškovi, dr. Trobišu, dr. Kapšu, medicinskim sestram in strežnemu osebju pljučnega oddelka Novo mesto, ki so se zelo trudili, da bi nam ga ohranili. Srčna hvala tov. Bulcu za govor pred pokojnikovo rojstno hišo in tov. Golobu za besede ob odprtem grobu. Hvala pevcem in godbi za prelepe žalostinke. Najlepše se zahvaljujemo ZB Mira, tov. Janežiču, komandantom brigade in bataljona VDV in soborcem, ki so se pokojniku prišli pokloniti kot zvestemu sinu domače zemlje.

Vsem še enkrat najlepša hvala!

Sestra Mici v imenu sorodstva

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založništvo podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevlje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrc (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekc, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Jože Primc, Jože Splichal, Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 din - Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 - DOLENJSKI LIST šteje med proizvođe iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je 20. avgusta 1973 zapustil mož, oče in stari oče

ALOJZ SREBERNJAK

iz Dol. Suhadola

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za podarjene vence in cvetje ter vso pomoč in izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujemo župniku za obred, pevki Alojziji Marinč in Antonu Srebernjaku za pomoč.

Zalujoči: žena Jožefa, sinova Lojze in Martin ter hčerka Marija z družinami

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 31. AVGUSTA: 8.10 Glasbena matineja. 9.20 Glasba vam pripoveduje. 10.20 Po Talijanskih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Stane Tomazin: Poraba mleka in mlečnih izdelkov pri nas in v svetu. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Tri popularne partiture Franca Liszta. 18.15 „Signalni“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Maksa Kumra. 20.30 Top-pops 13. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih časih.

SOBOTA, 1. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 10.15 Kličemo letovišče. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v septembru. 13.30 Čez travnike zelene. 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Glasbena medigra. 18.15 Urad za majdene skladi. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z Dobrimi znanci. 20.00 V soboto zvečer. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 2. SEPTEMBRA: 4.30 - 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke - Franc Belčič: Tristo zelenih abrakadaber. 9.05 Išče mo popevko poletja. 10.05 Še pomnite, tovariši... 10.25 Pesmi boja in dela. 10.45 - 13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 13.30 Nedeljski reportaža. 13.50 Z domačimi ansambli. 15.05 Radijska igra - J. B. P. Mohiere: Amfitrion. 16.30 - 19.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana.

PONEDELJEK, 3. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Mgr. Zvone Miklič: Organizacija republiškega in zveznega tekmovanja oračev v Sloveniji. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Zveneča imena. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z Alpskim kvintetom. 20.00 Stereofonski operni koncert. 22.15 Zaplešite z nami.

TOREK, 4. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Z našimi simfoniki v svetu lahke glasbe. 10.15 Poletna potepanja. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Grum: Pomen vaskoletnih raziskav kakovosti pridelkov kme. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 „Na poti s kitaro“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Popularni popoldanski koncert. 18.15 V terek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Henčka Burkata. 20.00 Lahka glasba slovenskih avtorjev. 20.30 Radijska igra - Ilse Aichinger: Gumbi. 22.15 Od popevke do popevke.

SREDA, 5. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 10.15 Pavliha in njegove dogodivščine. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Hilarij Kosta: Stanje in prihodnost obnove češčen na Goriškem. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Operni koncert. 18.20 Listi iz pop albuma. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu. 22.15 Revija popevk.

ČETRTEK, 6. SEPTEMBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.35 Iz partitur operetnih mojstrov. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Cebelarstvo. 12.40 Skladbe Zorka Prelovca in Emila Adamiča. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Mehurčki. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.35 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Za ljubitelje jazz.

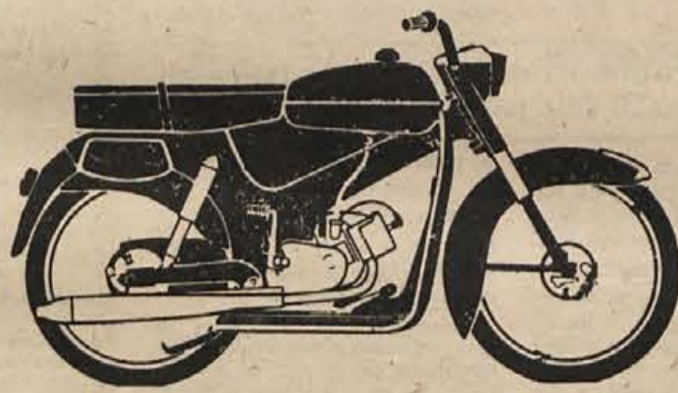
PRIVOŠČITE SI TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: dr. Zeljko Šriber, dr. Ljubo Kretič, dr. Slavko Campa, dr. Josip Turčič in dr. Jože Steklasa, člani Splošne bolnice Novo mesto; Vanjo Režek, član PTT Novo mesto; Zvonka Kramarič, Milena Sitar, Anton Zadnik, Alojz Kavšek, Marija Zarabec, Ana Springer, Fanika Pršina, Fani Jerič, Cveta Fink, Jože Kožuh, Ivo Hidek in Slavka Cujnik, člani Novoteksa Novo mesto; Miha Macedoni, Albin Golob, člana Krke - tovarne zdravil Novo mesto; Silvester Tomšič, Anton Andrejčič, Julijan Kirn, Franc Andoljšek, Jože Hrovat, Franc Jeralič, Ivan Turk, Justina Prhne, Albin Gričar in Janez Junc, člani IMV Novo mesto; Branko Murn, Martin Sepaher, Franc Zabukovšek, Peter Iskra, Zarko Kumelj, Stane Kavšek, Jože Grubar, Alojz Šenica, Darko Vidic, Franc Kren, Božidar Lukan, Matija Gril, Jože Murn, Franc Pavček, Marjan Medved, Bojan Benčik, Andrej Sporar, Jakob Jakubovič, Nada Bogič, Stanka Sporar, Jože Poglavec, Darko Urek, Alojz Knafeč, Vladimir Kobač, Marija Srebrnjak, Vera Fifolt, Ivanka Salopek, Lidija Kozan, Slavka Jaklič, Štefka Pavček, Miro Salopek, Janez Novinec, Ivanka Springer, Franc Krušič, Marjan Kum in Bojan Fink, člani Novolesa Straža; Marija Klobučar, članica Industrije obutve Novo mesto; Anica Lužar, članica Beti Mirna peč; Alojz Plantan, član OMP Inštalater Novo mesto; Ciril Mirtič, član Novotehne Novo mesto; Jože Dežman, član Ele Novo mesto; Rudi Štimfelj, kmet iz Šmarjeških Toplic; Ignac Krhin, sofer iz Šmarjete; Alojz Staniša, član Elektrotihne Novo mesto; Franc Mavsar, brivec iz Regreče vasi; Valentin Dobnikar, član UJV Novo mesto; Ivan Petančič, član Krke - tovarne zdravil Novo mesto.

MOPEDISTI!

PRIPRAVITE MOPEDE ZA REDNI TEHNIČNI PREGLED IN PODALJŠANJE VELJAVNOSTI PROMETNIH DOVOLJENJ!

AVTOSERVIS »PIONIR«, NOVO MESTO

BO IMEL REDNE LETNE TEHNIČNE PREGLEDE V

- ČRNOMLJU 3. 9. od 7. do 12. in 14. do 18. ure
- METLIKI 4. 9. od 7. do 12. in 14. do 18. ure
- ŠMARJETI 5. 9. od 7. do 11. ure
- ŠENTJERNEJU 5. 9. od 13. do 18. ure
- ŽUŽEMBERKU 6. 9. od 7. do 12. ure
- DOL. TOPLICAH 6. 9. od 14. do 18. ure
- NOVEM MESTU vsak dan razen sobote

ČETRTEK, 30. AVGUSTA: 16.00-16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15-16.30 Nove plošče RTB. 16.30-17.00 Aktualnost tedna, Novo v knjižnici, Mala šola avtomobilizma, Obvestila, Reklame ter filmski pregled. 17.00-18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 1. SEPTEMBRA: 16.00-16.30 Pol ure za pop glasbo. 16.30-16.40 Radijska univerza. 16.40-17.00 Jugoton vam predstavlja. 17.00-17.30 Kuhajte z mano, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam ter oddaja: Za naše najmlajše. 17.30-18.00 Narodnozabavne na valu 193 m.

NEDELJA, 2. SEPTEMBRA: 10.30 Domače zanimivosti. Poročila s seje komiteja občinske konference ZK Brežice - Za naše kmetovalce: Jože Černoša: Pred dozorevanjem grozdja in inž. Alojz Pirc: Zeleno gnojenje - Nedeljski razgovor ob srečanju kozjanskih aktivistov na Kozjem. 12.00-15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 2. SEPTEMBRA: 10.30 Reklame in oglasi ter obvestila. 10.50 Po domače. 11.05 Aktivistom OF bivšega okrožja Kozjansko so danes podelili domicilno listino (reportažni zapis) ob zboru aktivistov OF v Kozjem. 11.20 Pesmi borbe in dela. 11.45 Nedeljski intervju. 12.00 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.45 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev. 14.30 Zaključek programa.

SREDA, 5. SEPTEMBRA: 16.00 Poročila. 16.10 Reklame, oglasi, obvestila. 16.30 po domače. 16.45 Minka Galetova - pravilno vzgajamo svojega otroka. 16.55 Disko klub brez imena. 17.30 Ob pričetku šolskega leta (reportažni zapis). 18.00 Zaključek programa.

SOBOTA, 8. SEPTEMBRA: 16.00 SOBOTNI VRTILJAK. 16.15 Pet minut za... 16.20 EPP I. del. 16.30 Poročila. 16.55 EPP II. del. 16.45 Mini anketa. 17.00 Zaključek sobotnega vrtiljaka in napoved sporeda za nedeljo.

PETEK, 31. AVGUSTA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Tudi to so počitnice (Lj) - 18.45 Risanka (Lj) - 18.55 Doktor na pohodu - serijski film (Lj) - 19.20 Rekreacija: Nazaj k naravi (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Beg v verigah - ameriški film (Lj) - 22.10 21. stoletje (Lj) - 22.35 Poročila (Lj)

kongresnih razpravah (Lj) - 21.45 Kulturne diagonale (Lj) - 22.15 Poročila (Lj)

SREDA, 5. SEPTEMBRA: 14.58 Napoved sporeda (Lj) - 15.00 Skoki v vodo - finale (deska-moški), barvni prenos svetovnega prvenstva (do 17.00) - 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.35) (Bg.) - 17.45 Mačkon in njegov trop - barvni film (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Svetovno prvenstvo v plavanju - barvni prenos (Bg-Lj) - vmes propagandna oddaja (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 S.O.S. - italijansko-sovjetski film (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

ČETRTEK, 6. SEPTEMBRA: 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bg) - 17.45 Izbor športnih in turističnih oddaj (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Svetovno prvenstvo v plavanju - barvni prenos (Bg-Lj) - vmes propagandna oddaja (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na oddih (Lj) - 20.40 Četrtekovi razgledi: Sodni dan na vasi (Lj) - 21.30 E. Zola: Germinal - TV nadaljevanka (Lj) - 22.15 Poročila (Lj)

SOBOTA, 1. SEPTEMBRA: 17.20 Ples orlov (Albanija) barvna oddaja (Lj) - 17.45 Obzornik (Lj) - 18.00 Guliverjevo potovanje - serijski barvni film (Lj) - 19.00 Svetovno prvenstvo v vaterpolu, barvni prenos iz Beograda (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer 20.30 Zlata roža Portoroža, 1. del barvne oddaje (Lj) - 21.30 Skrivnosti morja, barvni film (Lj) - 22.20 Starinarja, serijski film (Lj) - 22.45 TV kazipot (Lj) - 23.05 Poročila (Lj)

NEDELJA, 2. SEPTEMBRA: 8.50 Skrivnosti morja - ponovitev barvnega filma (Lj) - 9.40 Po domače ob meji - Beneški in tržaški ansambel - barv. odd. (Lj) - 10.10 Kmetijska oddaja (Zg) - 10.55 Otroška matineja: Pustite jih živeti, Mačkon in njegov trop - barvna filma (Lj) - 11.50 Poročila (Lj) - 11.55 TV kazipot (do 12.15) (Lj) - Nedeljsko popoldne - 15.15 Po domače z ans. Rudija Bardorferja (Lj) - 15.45 Po cesti do morja - Po morju v svet (Lj) - 16.15 Za konec tedna (Lj) - 16.30 Evropsko prvenstvo v veslanju - posnetek iz Moskve (Lj) - 18.00 Poročila (Lj) - 18.05 Retrospektiva jugoslovanskega filma k sodobnemu izrazu od l. 1948-1960: Kekec - slovenski film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 A. Marodič: Janez spravljivček - zadnja oddaja iz serije Nora hiša (JRT) (Lj) - 21.20 Tuji gostje v našem studiu (Zg) - 21.35 Športni pregled (JRT) - 22.05 Poročila (Lj) - 22.10 Svetovno prvenstvo v vaterpolu - barvni posnetek (Lj)

PONEDELJEK, 3. SEPTEMBRA: 14.58 Napoved sporeda (Lj) - 15.00 Skoki v vodo - barvni prenos svetovnega prvenstva (do 17.00) (Bgd-Lj) 17.00 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.20) (Bg) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Pustite jih živeti - barvni film (Lj) - 19.00 Svetovno prvenstvo v vaterpolu - barvni prenos (Bg-Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 Zoran Jovanović: Vlak za sever, vlak za jug - drama TV Sarajeva (Lj) - 21.35 Melodije za vse čase: Jerome Kern (Lj) - 22.05 Poročila (Lj)

TOREK, 4. SEPTEMBRA: 17.15 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec, do 17.35) (Bg) - 17.45 Slika in ritem - barvna oddaja TV Zagreb (Lj) - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.30 Svetovno prvenstvo v plavanju - barvni prenos (Bg-Lj) - vmes propagandna oddaja (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 L. N. Tolstoj: Vojna in mir - barvna TV nadaljevanka (Lj) - 21.25 Kaj hočemo - Ob ustavnih in

Morda tudi Vas pekli krivica? Napišite pismo, objavil ga bo: »Dolenjski list«

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Ivanušič iz Uršnih sel - Romana, Pavla Zeljko iz Draščev - Janeza, Nataša Gorše iz Krškega - Gregorja, Justina Suša iz Tržiča - Sašo, Rezka Kramarič iz Črnomlja - Janjo, Milena Pačnik iz Velikega Gabra - Dejana, Tončka Krhin iz Šentjerneja - Tomaža, Marija Metelko iz Ravnar - Vero, Marija Muhič iz Jurne vasi - Branka, Marija Rožman iz Trebeša - Janka, Marija Badovinec iz Šmihela - Primoža, Majda Borštnar iz Skrovnika - Jernejo, Fanika Mravinec iz Nove Lipe - Franca, Marjana Brulc iz Semiča - Silva, Olga Gnidovec iz Velike Loke - Tatjano, Danica Maljevac iz Vinice - Marijo, Emilija Petek iz Mirne - Janjo, Anica Muhič iz Jurne vasi - Marijo, Ana Ponikvar iz Birčne vasi - Janjo, Dora Kraševc s Pekla - Janeza, Marija Glas iz Presladola - Marijo, Marica Črček iz Irče vasi - Brigito, Vida Ravnohrib iz Sela pri Ratežu - Nevenko, Ana Bajuk iz Slamne vasi - Lidijo, Alojzija Strniša iz Gornjega Medvedjega sela - Mihaelo, Helena Skol iz Šentruperta - Borisa, Marija Zvab iz Dolenje vasi - dečka, Marija Banovec z Zajčjega vrha - dečka, Štefka Suštar iz Vrhovega - dečka, Fanika Pirc s Hriba - deklico, Cvetka Kotar s Trebanjskega vrha - deklico, Julija Vidmar z Grma - deklico in Ivanka Knez iz Hrastovice - deklico. - Čestitamo!

BREZ BESED

Še po partizansko

„Še zdaj sem mlad, le hodim bolj težko,“ mi je Metličan Silvo Mihelčič z nasmehom segel v besedo takoj, ko sem okrog njega začela ovinkariti z vprašanjem, naj mi kaj pove o mladih letih in dogodkih na Bočki, ko so ustanovljali XV. brigado.

Ne da se v koš, kar se let tice, pa se ne da! Silvo starejšemu je v naravi, da vsako stvar obrne v šalo. O, pa je tudi občutljiv! In tudi razburi se včasih. Maha z rokami in vpije.

„Mehke narave sem, zato me vsaka stvar hitro prizade in vrže s tira, a ne za dolgo. Dan ali dva sem slabe volje, morda tudi jezen, potem skušam vso stvar pogledati z najbolj optimistične plati, pa gre življenje naprej,“ mi je dejal.

Silvo Mihelčič je bil pred 30 leti med Belokranjci, ki so septembra 1943 nedaleč od Metlike ustanovljali XV. brigado. Ker pa je vse njegovo življenje že od zgodnje mladosti prepeljeno z glasbo, me je zanimalo, kako je lirčno nprav glasbenika lahko podredil neizprosni borbi in surovostim, ki jih prinaša vsaka vojna.

„Star sem bil šestindvajset let, ko smo imeli pri Vranovčiču ustanovni zbor XV. brigade. Že prej sem delal kot aktivist na terenu, takrat pa smo bili vsi polni navdušenja za borbo, prepričani, da je konec vojne pred durmi. Italija je kapitulirala, naš sovražnik je bil premagan, zato smo pričakovali, da je svoboda tako rekoč za prvim vogalom. Kmalu smo doživeli, kako se je ta iluzija razbila.

Prvi bojni prasket orožja sem doživel v Vvodini. Tam sem z drugimi tovariši dobil nalogo nekega ranjenca spraviti v črnomeljsko bolnišnico. Sli smo, med potjo, ko smo korak pred nosili previdno postavljali, pa nas je iz zraka trikrat napadla nemška „storklja“. Z ranjencem smo se morali skrivati med

trtem, medtem ko je pokalo na vse strani. Ko smo se vrnili v bojno enoto, smo že pri Metliki naleteli na vdor Nemcev. V hipu se mi je odkrilo, da bomo morali ugnati še hujšega sovražnika, kot so bili Italijani, in da se svoboda močno odmika.“

Iz XV. brigade so Silvo Mihelčiča že na začetku 1944 poklicali v Glavni štab NOV in POS, ki je takrat ustanovljaval svojo pihalno godbo. Tako je tovariš Silvo igral trobila po številnih mitingih, na večjih proslavah in tudi že na pogrebih.

„Iz tistih časov sta me najbolj pretresla dva dogodka: ko smo v Črnomlju igrali na pogrebu komandanta Staneta in ko mi je umrla mama. Popoldne je bil doma pogreb, zvečer pa sem moral igrati na koncertu. Bila je vojna in takrat za osebnost čustva ni bilo mesta.“

— In česa se najraje spominjate iz partizanskih dni? „Tovarišstva. Posebno v XV. brigadi smo bili kot bratje in ena družina. Če je bil na primer kdo utrujen in bi moral na stražo, smo se kar ponujali, kdo bo tovariša zamenjal. Podobnih primerov danes pogrešam. Preveč je zdaj v nas materializma. Ugotavljam, da je življenje kruto in kratko, prav zato ga skušam izživeti s pomočjo humorja. Marsičesa pa smo se v partizanih tako navadili, da nam je prešlo v meso v kri, tako da se danes ne moremo iz te kože.“

Povedal mi je primer. Tovariš Mihelčič je učitelj na glasbeni šoli, za konjička pa še upravnik metliškega kina. Z zdaj, ko obnavljajo kino dvorano, pomaga delati sam, njegova žena in tudi otroci.

„Po podjetjih prosim za denar, iščem delavce, pa tudi od fizičnega dela sem marsikdaj utrujen, da mi ponoči spanec uhaja. To je še po partizansko,“ se je spet nasmejal, da so se mu brki razlezli skoro od ušesa do ušesa. RIA BAČER

Porušili so »črno« hišico ob Krki

V krški občini so sklenili bolj spoštovati predpise - Poslej nobenih izjem več, akcijski program jih ne dopušča - Samo to vodi k redu

„Kje pa ste bili 11. avgusta, ko so v Karličah pri Podbočju porušili ljubko počitniško hišico?“ se je oglašil glas po telefonu. Komaj mi je oprostil, da je bilo to med mojim dopustom, razen tega pa dogodka ni nihče napovedal z velikim zvonom. Prvo rušenje črne zgradbe je v krški občini razburilo duhove bolj kot speedway dirke, ki so mu sledile.

Predsednik krškega Turističnega društva mi je zatrdil, da so člani na strani prizadetega in da so kostanjeviški ribiči in turistični delavci enakega mnenja. Pri toliko izjemah v zadnjih letih bi bila to samo majhna nepomembna izjemica, ki bi prihranila precej razburjenja, je dejal.

Lastnik hišice oziroma lesenega provizorija, kot ga je v prošnji za lokacijo imenoval sam, je namreč čisto navaden občan, inž. Jure Kreutz iz Krškega, ki poučuje na tehniški srednji šoli. Porušena lesena hišica je bila komaj pet metrov dolga in prav toliko široka.

Urbanistični inšpektor inž. Alojz Urek je pojasnil, da je

lastnik postavil hišico brez lokacijskega dovoljenja v stometrskem zaščitnem pasu ob Krki, za katerega velja splošna gradbena prepoved. Na pripombo o izjemah, ki jo velikokrat slišimo prav zdaj, je odgovoril tole:

„Jasno je, da popolnega reda v urbanističnem pogledu še ne bo kmalu (tudi v preteklosti ga ni bilo), vendar želim, da bi že enkrat prenehali z očitki: 'ZAKAJ PA TAM STOJI TA IN TA OBJEKT, TU PA NI MOŽNO GRADITI?' Ukrepanje urbanistične inšpekcije je bilo tokrat v skladu z veljavnimi predpisi in republiškim akcijskim programom v zvezi z nedovoljenimi gradnjami. Ta program smo dolžni izvajati čimbolj dosledno.“

Referent za gradbene zadeve Filip Bajda je pojasnilo dopolnil. Povedal je, da je prizadeta stranka marca letos vložila prošnjo za odobritev lokacije. Vloga je bila po nasvetu referenta za gradbene zadeve naslovljena v razpravo svetu za urbanizem

občine Krško. Ta jo je obravnaval junija in gradnje ni odobril. Stranka je bila o sklepu sveta ustno obveščena julija.

Član sveta za urbanizem Staneta Žigante je izjavil, da stranka ne sme graditi, dokler ne dobi dovoljenja, in da svet v tem primeru ni mogel ukrepati drugače, ker velja prepoved graditve tako za zaščitni pas ob Krki, kakor tudi za vsa zemlji-

šča, za katera ni urbanistične dokumentacije.

Potemtakem lahko pričakujemo dosledno spoštovanje predpisov tudi v krški občini, čeravno je vsak začetek težak in se ljudje zanašajo na to, da jim bodo pogledali skozi prste, kakor so že mnogim pred njimi. Prvi je vedno najbolj prizadet in občuti to kot krivico...

J. TEPPEY

Streljali na nabiralce gob

25. avgusta so trebanjski mlilčniki v dobro organizirani akciji prijeli v ciganskem naselju Mala Loka Miho in Dušana Brajdiča, za katera so vedeli, da sta oborožena. Oba sta bila na begu tri tedne, skrivala pa sta se zato, ker sta skupaj z mladotnim bratom 4. avgusta v gozdu pri Grosupljem napadla Marjana Hudorovca in Hermana Tovadarja, ki sta z družinama nabirala gobe.

Zakaj je prišlo do napada in obračunavanja, še ni znano, dejstvo pa je, da so napadalcu najprej s puškami pretepli nabiralce gob, potem pa je Miha Brajdič še s pištolo streljal na Hudorovca. Na srečo mu je posnelo le nekaj las z glave in tudi potem, ko so začeli napadati Hudorovci in Tivadarji bežati, ni nikogar zadel.

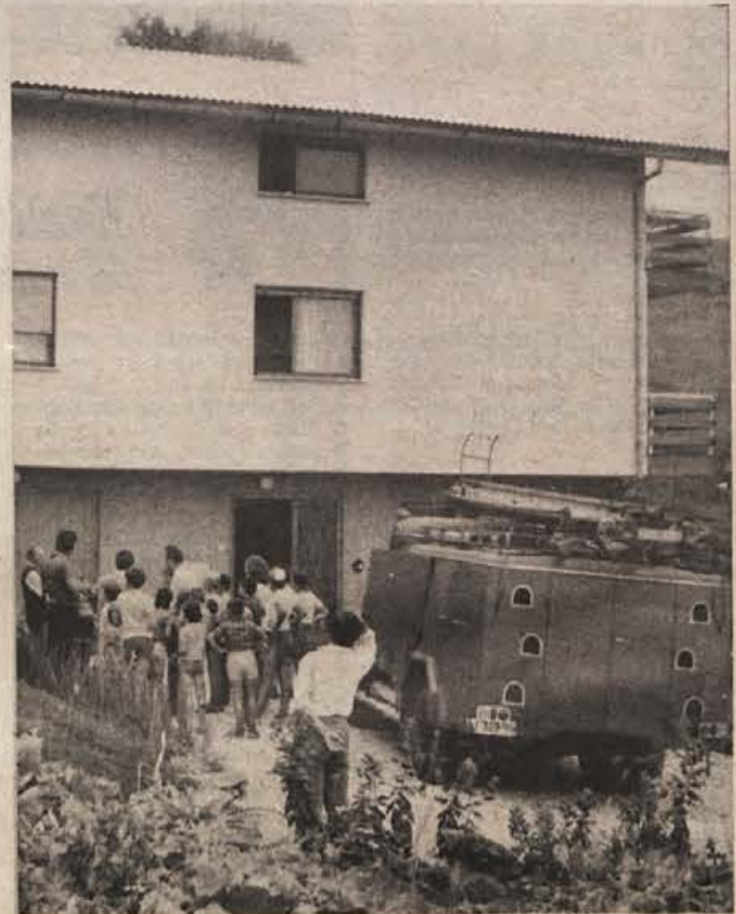
Miha Brajdič je zagrešil poskus uboja, zato bo moral odgovarjati pred sodiščem; razen tega pa so imeli Romi orožje brez dovoljenja. Prav to je najbolj zaskrbljujoče, saj ta primer ni osamljen.

NLP

Pred dobrim letom je bilo v Ljubljani ustanovljeno NLP društvo. To društvo sestavljajo študentje, ki se resno zanimajo za neznane leteče predmete.

Da bi prišlo društvo do čim bolj popolnih podatkov, prosi vse občane, ki so videli neznane leteče predmete, naj sporoče to na NLP, društvo Zveze SOLT v Ljubljano, Študentsko naselje, blok 7.

Društvo prosi, naj očitvidci sporoče čas opažanja, število opazovalcev ter pošljejo risbo ali skico predmeta, ki so ga opazovali.

Končno — gasilci so našli Maistrovo 21

Kaj vse bi lahko zgorelo!

Kako so novomeški gasilci po vsem mestu iskali! Maistrovo ulico, medtem ko je na srečo gorel le pralni stroj v hiši št. 21

Prejšnji četrtek po kosilu je gorel pralni stroj v Maistrovi ulici. Z vključenimi sirenami je zdrvel skozi mesto gasilski avto novomeške poklicne čete. Iz Ločne je odpeljal — iskat Maistrovo ulico.

Njegova pot — spremljal ga je fotoreporter Dolenjskega lista, ki pa ni vedel, kje gori — je šla tako: iz Ločne po Cesti komandanta Staneta, čez Glavni trg, po Trdinovi, Gubčevi in Kota-

rjevi, na Kristanovo in v naselje Nad mlino, po Partizanski cesti do Šmihelske, po kateri je zapeljal do šmihelskega pokopališča, kjer je obrnil in odpeljal nazaj v Ločno. Čez čas je — spet z vključenimi sirenami — odpeljal še enkrat v mesto in končno našel Maistrovo ulico in v njej hišo št. 21, kjer je gorelo. Mimogrede: ta ulica je nad Naseljem Majde Šilc.

Vse skupaj je smešno, lahko pa bi bilo tragično. Prvič: lahko bi namesto pralnega stroja gorela hiša ali še kaj več. Kdo bi bil odgovoren? Drugič: kako se lahko zgodi, da poklicni gasilci ne vedo, kje so novomeške ulice? Kdo je kriv za to? Tretjič: zakaj Novo mesto nima enostavne karte s pregledno risbo ulic, trgov, cest, skratka s preprosto orientacijo po mestu, ki zadnja leta naglo raste. Kdo jo je dolžan narediti?

In še zadnjič: nas bo ta primer izučil, da se ne bo kaj podobnega zgodilo spet jutri ali prihodnji teden?

Smrt ga je ujela na kavču

Ni hotel z družino na morje — Mrtvega so našli šele po več dneh

Matijo Delača iz Podgorske ulice stolpič 5, starega 66 let,

AVTO UNIČEN, MLADIM PA NIČ

25. avgusta ob 14.20 se je na cesti Kočevje — Ribnica pri vasi Mrtvice pripetila prometna nesreča, ki na srečo ni zahtevala človeških žrtev. Zaradi spolzke ceste in prevelike hitrosti je na ovinku začelo zanašati osebni avto DKW S 1000, ki ga je vozil 22-letni Milan Čuček iz Pesnice pri Mariboru. Najprej ga je zaneslo v levo, nato pa se je avto pričel prevračati in je obstal obrnjen na streho. Med prevračanjem so padli iz avta voznik Čuček, 17-letna soprotnica Milena Kostomaj in 22-letni soprotnik Branko Salomon. Mileno Kostomaj je vrglo 9 m daleč v krošnje drevesa, od koder je padla na tla. Pri tem je dobila le nekaj prask. Voznik, ki je vozil trezen, je dobil lažje poškodbe. Na vozilu je za okoli 20.000 din škode.

so našli v torek, 21. avgusta, ob 14.30 mrtvega v njegovem stanovanju. Predvidevajo, da je umrl že v noči od petka na soboto, ker ga od takrat ni nihče več videl živega.

Stanovalci stolpiča so menili, da je v Delačevem stanovanju nekaj narobe, ker ga niso videli že več dni, razen tega pa se je iz njegovega stanovanja širil neprijeten duh. Ker so bila vsa okna in vrata zaprta, so mlilčniki prišli v stanovanje s pomočjo vitriha. Delača so našli mrtvega na kavču.

Matija Delač je umrl med tem, ko je bila vsa ostala njegova družina na dopustu na morju. Matija ni hotel v njimi. Dejal je, da mu vročina ne prija. Imel je astmo, pa tudi srce mu je nagajalo, zato je raje ostal doma.

Pokojnik je bil priljubljen ne le med sorodniki, ampak tudi med ostalimi prebivalci mesta, saj je bil skromen in pošten. Vsem je bil znan tudi po tem, ker sta skupaj z ženo edina pekla jeseni kostanj v Kočevju.

Goljuf

„Malenkost! Uredil bom, da bo vaš sin predčasno izpuščen od vojakov...“ je važno in samozavestno govoril ženski v Malem Lipovcu premeteni Milan Sušteršič. Predstavljal se je za referenta za narodno obrambo, ki se slučajno mudi v tem kraju, v resnici pa je klatež, brezdelnež, ki je prišel v vas naravnost iz zapora. Star je 34 let, doma pa z Rakitne.

Ker je govoril kot „strgan dohtar“, mu je ženska verjela in dala 200 din. Predtem pa je goljufal že v Laščah. V gostilni Rojč je naročil jedajočo in pijačo, nato pa izginil brez plačila.

Kdo ve, kaj bi si Sušteršič še izmislil, če ga ne bi že dva dni zatem mlilčniki prijeli na Frati. Bil je v domu.

Velik ljubitelj narave sem. Skoraj je ni rože, pa naj bo še tako redka, da mi je ni uspelo odtrgati in sprešati, kakor bi težko rekel, da je še kje kakšna žival, ki bi je ne ustrelil, ujel v zanko, na trnek, limanice in podobne naprave. Že v mladih, rosnih otroških letih sem z veliko ljubeznijo seciral domače živali naše ulice. Hudobni nerazumevajoči ljudje so v zvezi z menoj omenjali poklice, ki so vsega prezira vredni, nihče pa ni videl v mojem početju plemenite ljubezni do vsega živega. V

tem svetu, ki propada, mi je uspelo shraniti veliko primerkov živalskega in rastlinskega življa, še več pa sem jih rešil zanesljivega pogina v onesnaženem okolju. Pri meni so na suhem in varnem, sprešani, nagačeni, potopljeni v špirit in tako rešeni grenke usode staranja in umiranja v kruti resničnosti.

Zadnje čase sem se znašel v neprijetnem položaju. Ugotovil sem namreč, da je moja zbirka nepopolna. Iz razgovorov z ljudmi sem zve-

LJUBITELJ NARAVE

del, da v našem mestu živijo razni osli, prasci, krave, koze, troti, svinje... Res, da se ne družim veliko z ljudmi, a zagotovo so mi, da je to čista resnica in da so vse te živali dvoonožne. Tako bogat in čuden živalski svet v moji neposredni bližini me je presenetil. Nikoli si ne bi mislil, da je mesto lahko polno živali, ki jih še nisem vi-

del. Obsla me je tudi žalost. Kje sem le živel? Pregarjal sem se po svetu za najčudnejšimi pirmerki živali, medtem pa so v rodnem mestu mirno in nezapaženo prebivale dvoonožne koze, osli, svinje itd. To me je vrglo iz tira. Moje življenje je postalo nesmiselno in banalno vsakdanje. Letal sem po ulicah in hrepenceče želel videti vsaj

eno od teh bitij, a nič, nič. Ko sem ves obupan prošil za nasvet enega od znancev, ki je te živali največkrat omenjal, mi je dejal, da sem trčen, če jih ne vidim, češ da jih je vse polno. Jaz pa pri najboljši volji razen znancev, drugih ljudi, potepinskih mačkov in scrkljanih psov mestnih gospa nisem videl nobenega omenjenih bitij. Vpraševal sem dalje poln nemira in radovednosti, pa nič. Naveličan vsega, sebe, svoje zbirke in skoraj že sovražnik narave, sem se pričel več družiti z ljudmi.

Spoznanje je prišlo lepega dne v prijetni družbi ob pijači. Nenadoma nismo več govorili o Franceljnih, Jožetih, Metkah in Franckah, ampak o trojih, oslih, svinjih in kozah. Tako je to. Ostane samo še eno nerešeno vprašanje. Kako naj te primerke shranim, ne da bi me obtožili umora. Poznam nekega Petra, ki je priznan za osla, a če bi ga poskusil nagačiti, bi v hipu postal človek, jaz pa morilec. Težko je in res ne vem, kaj naj storim. M. MARKELJ